

MĀRUPES PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMS

**2002.-2014 gadam
2009.g. grozījumi**

VIDES PĀRSKATS

Mārupe
2009

Saturs

Ievads.....	3
1. Informācija par projektu.....	4
1.1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi.....	5
1.2. Īss satura izklāsts.....	5
1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem.....	5
2. Vides pārskata sagatavošanas procedūra.....	7
2.1. Izmantotā informācija.....	7
2.2. Iesaistītās institūcijas.....	8
2.3. Sabiedrības līdzdalība.....	9
3. Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots.....	11
3.1. Dabas resursi.....	14
3.2. Atmosfēras gaisa kvalitāte.....	20
3.3. Virszemes ūdeņu kvalitāte.....	32
3.4. Pazemes ūdeņu kvalitāte.....	40
3.5. Dzeramā ūdens kvalitāte.....	42
3.6. Notekūdeņu ietekme uz vidi.....	48
3.7. Atkritumu ietekme uz vidi.....	53
3.8. Potenciāli piesārņotās vietas.....	56
3.9. Izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots.....	60
4. Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt.....	61
4.1. Aizsargājamās dabas teritorijas.....	61
5. Teritorijas plānojuma grozījumi un ar tiem saistītās vides problēmas.....	67
5.1. Lidostas „Rīga” teritorija un tās attīstība.....	68
5.2. Plānoto ceļu trašu izbūves.....	74
6. Vides aizsardzības mērķi.....	86
6.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi.....	86
6.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi.....	89
7. Plānošanas dokumenta un tā ietekmes uz vidi novērtējums.....	94
7.1. Tiešās un netiešās ietekmes.....	94
7.2. Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes.....	96
7.3. Summārās ietekmes.....	96
8. Ietekmes uz vidi samazināšana.....	101
8.1. Pašvaldības vides politika un vides aizsardzības normatīvi.....	101
8.2. Plānojumā noteiktās aizsargjoslas.....	102
9. Plānošanas dokumenta iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums.....	103
10. Kompensēšanas pasākumi.....	104
11. Vides pārskata izstrādē pielietotie galvenie pamatprincipi un metožu apraksts.....	105
12. Teritorijas plānojuma īstenošanas monitorings.....	106
13. Vides pārskata kopsavilkums.....	108
Izmantotā literatūra.....	109
Pielikumi	

Ievads

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.g. ar 2009.gada grozījumiem ir Mārupes pagasta administratīvās teritorijas plānojums, kurā parādīta teritorijas pašreizējā izmantošana, noteikta plānotā (atļautā) izmantošana un izmantošanas aprobežojumi ar ilgtermiņa perspektīvu līdz 2014. gadam.

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi izstrādāti saskaņā ar 19.10.2004.g. MK noteikumiem Nr.883 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi", ievērojot noteikto izstrādes procedūru, Latvijas Būvnormatīviem un citiem saistošajiem normatīvajiem aktiem teritorijas plānošanā, kā arī Rīgas plānošanas reģiona teritorijas plānojumu, Rīgas rajona teritorijas plānojumu, pašvaldības konceptuālajiem dokumentiem, kaimiņu pašvaldību attīstības plānošanas dokumentiem un novadā darbošos uzņēmumu un iestāžu attīstības plāniem.

Saskaņā ar MK 23.03.2004. noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums”, Mārupes pagasta padome 2008.gada 18.jūlijā nosūtīja Vides pārraudzības valsts birojam iesniegumu par plānošanas dokumenta grozījumu izstrādi.

2008.gada 21.jūlijā Vides pārraudzības valsts birojs pieņēma lēmumu Nr.47-p (21.07.2008.) piemērot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumiem.

Pamatojoties uz šo lēmumu tika sagatavots Vides stāvokļa pārskata (SIVN) projekts, kā arī veiktas nepieciešamās konsultācijas un sabiedrības informēšana, kā arī noorganizēta sabiedriskā apspriede un sanāksme likumdošanā noteiktajā kārtībā.

Vides pārskats ir Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.- 2014.g. ar 2009.gada grozījumiem sastāvdaļa. Vides pārskatā tiek analizēta teritorijas plānojuma atbilstība izvirzītajiem nacionālajiem un reģionālajiem vides aizsardzības politikas mērķiem un kritērijiem, pamatnostādnēm un spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, kā arī vērtēts vai ir ņemti vērā institūciju nosacījumi.

Vides pārskats nepieciešams arī plānošanas dokumentiem, kuru ieviešana var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes *NATURA 2000* īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

Mārupes pagastā atrodas **1 *NATURA 2000* teritorija– Dabas liegums „Cenas tīrelis”.**

1. Informācija par projektu

Plānošanas dokumenta nosaukums	Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.g. ar 2009.gada grozījumiem SIA „METRUM”
Plānošanas dokumenta izstrādātājs	
Plānošanas dokumenta izstrādē un informācijas iegūšanā iesaistītās institūcijas	<ul style="list-style-type: none"> - Mārupes pagasta padome - VAS „Latvenergo” - SIA „Lattelekom” - SIA „Tele 2” - SIA „Latvijas Mobilais Telefons” - VAS „Latvijas valsts ceļi” - Vides pārraudzības valsts birojs - Rīgas rajona padome - Lielrīgas reģionālā vides pārvalde - Dabas aizsardzības pārvalde - LR VZD Lielrīgas reģionālā nodaļa - Valsts meža dienests, Rīgas virsmežniecība - AS „Latvijas valsts meži” Rietumvidzemes mežsaimniecība - LR Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības Inspekcija - LAD Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde - Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra - VA „Sabiedrības veselības aģentūra” Rīgas filiāle - Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests Rīgas rajona brigāde - Rīgas plānošanas reģiona attīstības padome - VAS „Latvijas dzelzceļš” - AS „Latvijas gāze”
Institūcijas un organizācijas, kurām nosūtīts vides pārskata projekts atzinuma saņemšanai	<ul style="list-style-type: none"> -VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde - VA „Sabiedrības veselības aģentūra” -Rīgas plānošanas reģiona attīstības padome; -Valsts meža dienesta reģionālā struktūrvienība - Dabas aizsardzības pārvalde
Institūcijas un organizācijas, kurām nosūtīts atkārtoti vides pārskata projekts atzinuma saņemšanai	<ul style="list-style-type: none"> -LR Satiksmes ministrijai - AS „Latvijas valsts autoceļi” -Rīgas plānošanas reģiona attīstības padome; -Valsts meža dienesta reģionālā struktūrvienība - VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” - VVD Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei - Rīgas rajona padomei

1.1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumiem ir:

- jāsekmē pagasta pamatvērtību saglabāšanu, paaugstināšanu un pilnvērtīgu izmantošanu;
- jārada labvēlīgi apstākļi pagasta iedzīvotājiem (nodrošinot labu dzīves vides kvalitāti un dzīves līmeni);
- saglabāt un atjaunot dabas vides un kultūrvēsturiskās vērtības;
- nodrošināt kvalitatīvu un ērtu transporta infrastruktūru pagasta teritorijā, kā arī lai uzlabotu satiksmi ar Rīgu un ar lidostu „Rīga”, pieslēgumu pie Dienvidu tilta un arī daļēji novērstu dažu ielu pārslodzi Mārupes pagastā;

1.2. Īss satura izklāsts

Mārupes pagasta teritorijas plānojums ir vietējās pašvaldības administratīvās teritorijas plānojums, kurā ir attēlota teritorijas pašreizējā izmantošana, noteikta plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana un izmantošanas aprobežojumi. Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi tiek izstrādāti laika periodam līdz 2014. gadam. (Pamats Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.g.)

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi sastāv no tekstuālās daļas, kurā ietilpst esošās situācijas apraksts, plānotās (atļautās) teritorijas izmantošanas apraksts un Mārupes pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem, un kartogrāfiskā materiāla (plānotās darbības un aizsargjoslu karte), ko izgatavojusi SIA „METRUM”.

Teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskata projektu (SIVN – stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums) izstrādāja SIA „Reģionālie projekti”. Vides pārskats tika izstrādāts paralēli teritorijas grozījumu izstrādei, kā arī sabiedriskā apspriešana notiek vienā laikā, lai iedzīvotājiem būtu iespēja iepazīties vienlaicīgi gan ar teritorijas plānojuma grozījumiem, gan Vides pārskata projektu un iesniegt priekšlikumus.

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu izstrāde uzsākta saskaņā ar LR MK noteikumiem.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tiek izstrādāts atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 175 (23.03.2004.) „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Izstrādājot Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumus ņemti vērā nacionālie tiesību akti un citi saistošie normatīvie akti, institūciju nosacījumi un priekšlikumi.

Plānojuma izstrādes gaitā ievēroti visi līdz šim brīdim apstiprinātie augstāku līmeņu plānošanas dokumenti, kā arī Rīgas plānošanas reģiona teritorijas plānojums; Rīgas rajona teritorijas plānojums; Pašvaldības konceptuālie dokumenti; kaimiņu pašvaldību attīstības plānošanas dokumenti.

Vides un dabas aizsardzības prasības:

Mārupes pagasta teritorijā ietilpst **Natura 2000 teritorija – dabas liegums „Cenas tīrelis”**, līdz ar to teritorijā esošo dabas vērtību aizsardzību regulē Latvijas Republikas un Eiropas Kopienas likumdošana, kā arī citas starptautiskās saistības.

Dabas liegumam „Cenas tīrelis” ir apstiprināts Dabas aizsardzības plāns 2005-2020g. (DAP), bet nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (IAIN).

Izstrādātā plāna galvenais uzdevums ir saskaņot dabas aizsardzības, dabas lieguma uzturēšanas un apsaimniekošanas režīma prasības ar dabas resursu izmantošanas un reģiona attīstības interesēm.

Teritorijas apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķi:

- Nodrošināta bioloģiski un ainaviski vērtīgu dabisko purva un kontaktjoslas biotopu netraucēta attīstība 2000 ha platībā;
- Saglabāts tipisks augsto un pārejas purvu komplekss kā putniem nozīmīga vieta;
- Saskaņotas dabas aizsardzības un sociālekonomiskās intereses teritorijas turpmākās attīstības iespējām;
- Stabilizēts hidroloģiskais režīms un novērsta meliorācijas grāvju izraisītā purva biotopa degradēšanās;

Teritorijas apsaimniekošanas īstermiņa mērķi:

- Dabas lieguma juridiskā statusa nostiprināšana;
- Sekmēt dabisku dzīvotņu saglabāšanās purvā un tā kontaktjoslā ne mazāk kā 1913 ha platībā;
- Sekmēt tāda hidroloģiskā režīma veidošanos, kas veicinātu ietekmēto un degradēto purva biotopu atjaunošanos ne mazāk kā 220 ha platībā;
- Nodrošināt ligzdojošo un caurceļojošo putnu netraucēta uzturēšanās purva platībās;
- Nodrošināt rekreācijas infrastruktūras attīstību un informācijas pieejamību par dabas vērtībām un problēmām lieguma teritorijā;
- Nodrošināta ilglaicīga apsaimniekošanas un dabas aizsardzības pasākumu rezultātu kontrole.

Mārupes pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tiek minēts, ka šīs teritorijas apsaimniekošana jāveic saskaņā ar likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un Ministru kabineta 2003.gada 22.jūlija noteikumi Nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, lai saglabātu šīs teritorijas vēsturisko vērtību un dabas bioloģisko daudzveidību.

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi neparedz attīstīt jaunu apbūvi, ražošanu, derīgo izrakteņu ieguvi Natura 2000 – „Cenas tīrelis” teritorijā vai arī tiešā tā tuvumā.

2.Vides pārskata sagatavošanas procedūra

2.1. Izmantotā informācija

Vides pārskata izstrādē tika izmantoti vairāki elektroniski pieejami informācijas avoti, datu bāzes, kā arī dažādi publicēti materiāli, valsts institūciju publiskie pārskati, sniegtie nosacījumi, pašvaldības attīstības plāni un pārskati.

Pārskata sagatavošanas laikā notika konsultācijas ar Mārupes pagasta pašvaldību, būvvaldi, „Sabiedrības veselības aģentūru, (Rīgas filiāli) un A/S „Mārupes komunālie pakalpojumi”, Lidostas „Rīga” darbiniekiem, notika arī teritorijas apsekošana dabā.

Svarīgāko informācijas avotu saraksts:

Datu avots	Datu nosaukums	Informācijas saturs
Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra	Datu bāze – Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	Ziņas par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.
Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra	Gaisa informatīvā sistēma „GaiSS 2”	Valsts statistikas pārskats „Nr.2-GAISS” (2002.-2004. gads).
Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra	Datu bāze – Atkritumi	Dati par bīstamajiem, sadzīves atkritumiem.
Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra	Ūdens lietošana un emisijas ūdenī (2 - Ūdens)	Novadīto notekūdeņu apjomi, paliekošais piesārņojums.
Valsts Kultūras Pieminekļu aizsardzības Inspekcija	Kultūras pieminekļu saraksts	Kultūras pieminekļu saraksts.
AS „Latvijas valsts meži”	Mežsaimniecības rīcībā esošā informācija	Dati par mežu resursiem.
Lielrīgas reģionālā vides pārvalde	Pārskats par 2005., 2006., 2007.gadu	Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas, sadzīves atkritumu izgāztuves.
Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra	Būvmateriālu izejvielu atradnes	Dati par derīgo izrakteņu atradnēm
Dabas aizsardzības pārvalde	www.dap.gov.lv	Dati par īpaši aizsargājamām teritorijām.
Mārupes pagasta mājas lapa	www.marupe.lv	Dati par pašvaldību, aktualitātes, saistošie noteikumi.
Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapa	www.vpvb.gov.lv	Dati par atļaujām, informācija par procedūru, indikatoru saraksts, informācija pašvaldībām.

2.2. Iesaistītās institūcijas

Vides pārskata sagatavošanas nepieciešamību nosaka ES un nacionālie normatīvie akti.

- 1) Eiropas Savienībā: Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2001/42/EK (2001.gada 27.jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmi uz vidi novērtējums.
- 2) Latvijā : - likums „Par ietekmi uz vidi novērtējums”,
- 23.03.2004. gada MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu un vides pārskata izstrādē iesaistītas vairākas institūcijas, kuras sniegušas nosacījumus arī teritorijas plānojuma grozījumiem:

- Vides pārraudzības valsts birojs;
- Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra
- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija,
- Valsts meža dienests, Rīgas virsmežniecība
- Valsts zemes dienests
- LR Lielrīgas reģionālā vides pārvalde
- V/A „Sabiedrības veselības aģentūra” Rīgas filiāle
- LAD, Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde
- „Rīgas plānošanas reģions”

Pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja rekomendācijām (*vēstule Nr.7-01/342, 25.02.2009.*), papildinātais Vides pārskata projekts tika iesniegts vēl papildus sekojošām institūcijām atzinuma sniegšanai:

- LR Satiksmes ministrijai;
- AS „Latvijas valsts autoceļi”;
- VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga””;
- Rīgas rajona padomei;
- Rīgas plānošanas reģions;
- Valsts meža dienesta reģionālajai struktūrvienībai;
- Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai pārvaldei.

2.3. Sabiedrības līdzdalība

Vides pārskata sagatavošanas procedūras principus nosaka 2004. gada 23. marta MK noteikumi **Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”**.

Sagatavojot Vides pārskata projektu, ņemti vērā Vides pārraudzības valsts biroja ieteikumi un teritorijas plānojuma izstrādāšanas stadijā saņemtās valsts institūciju vēstules ar nosacījumiem, kā arī informācija no institūcijām, ar kurām notika konsultācijas. Ņemot vērā arī iedzīvotāju iesniegumus, Vide pārskats tika papildināts ar informāciju un grafiskajiem attēliem.

Sagatavotie Teritorijas plānojuma grozījumi, kartogrāfiskais materiāls un Vides pārskata projekts tika nodots sabiedriskai apspriešanai laikā no **10.11.2008.** līdz **02.01.2009.**, materiāli bija izstādīti Mārupes pagasta padomē, Būvvaldē, Daugavas ielā 29 interesentiem brīvi pieejami pagasta padomes darba laikā un ievietoti arī internetā – Mārupes pagasta mājas lapā www.marupe.lv, kā arī izstrādātāju mājas lapās: www.metrum.lv un www.rp.lv

Sabiedriskās apspriešanas sapulces bija divas: viena notika **2008.gada 25.novembrī plkst. 17.00** Mārupes pagasta kultūras nama zālē, Daugavas ielā 29, Mārupē un otra notika **02.12.2008. plkst. 17.00** Skultes pamatskolas zālē, Skultes ielā 25, Skultē, Mārupes pagastā.

Priekšlikumus par izstrādāto grozījumu pirmo redakciju bija iespējams iesniegt rakstveidā padomē vai pa pastu līdz 02.01.2009., adresējot Mārupes pagasta padomei, Daugavas ielā 29, Mārupē, Rīgas rajonā. **Priekšlikumus** par izstrādāto **vides pārskatu** iesniegt SIA „Reģionālie projekti”, Rūpniecības ielā 32b – 502, Rīgā, LV – 1045 vai pa E-pastu dace@rp.lv

Sludinājums tika ievietots LR laikrakstā „Latvijas vēstnesis” un vietējā laikrakstā – „Rīgas aprīņa avīze” sadaļā „Mārupes vēstis”.

Sludinājuma teksts par sabiedrisko apspriešanu tika nosūtīts elektroniskā veidā arī Vides pārraudzības valsts birojam.

Mārupes pagasta pašvaldība 14.01.2009. pieņēma lēmumu Nr.8 „**Par Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.gadam grozījumu 1.redakcijas pilnveidošanu**”.

Tika izsludināta papildus sabiedriskā apspriešana no 26.01.2009. līdz 16.02.2009. Ar materiāliem varēja iepazīties Mārupes pagasta pašvaldībā, interneta mājas lapā www.marupe.lv. **Priekšlikumus** par izstrādāto grozījumu pirmo redakciju bija iespējams iesniegt rakstveidā padomē vai pa pastu līdz 16.02.2009., adresējot Mārupes pagasta padomei, Daugavas ielā 29, Mārupē, Rīgas rajonā. **Priekšlikumus** par izstrādāto **vides pārskatu** iesniegt SIA „Reģionālie projekti”, Rūpniecības ielā 32b – 502, Rīgā, LV – 1045 vai pa e-pastu dace@rp.lv

Vides pārskata projekts tika papildināts atbilstoši institūciju, VPVB, iedzīvotāju iesniegumiem un nodots atkārtotai sabiedriskajai apspriešanai

no 04.03.2009. līdz 14.04.2009.

Sekojošs sludinājuma teksts tika ievietots „Rīgas Apriņķa avīzē”, nosūtīts Vides pārraudzības valsts birojam un ievietots mājas lapās www.marupe.lv un www.rp.lv :

„Paziņojums par Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.g. grozījumu Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu.

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.g. grozījumu Vides pārskats tiek nodots atkārtotai sabiedriskai apspriešanai no **04.03.2009. līdz 14.04.2009.** Ar izstrādāto Vides pārskatu var iepazīties Mārupes pagasta Būvvaldē, Daugavas ielā 29, Mārupē un SIA „Reģionālie projekti”, Rūpniecības ielā 32b–502, Rīgā. Ar materiāliem var iepazīties arī internetā mājas lapās: www.marupe.lv un www.rp.lv .

Rakstiskus priekšlikumus un ierosinājumus Vides pārskata papildināšanai var iesniegt no 04.03.2009. līdz 14.04.2009. SIA „Reģionālie projekti”, Rūpniecības ielā 32b–502, Rīgā, tālr. 67320809, e-pasts: dace@rp.lv”.

Paziņojuma teksts tika nosūtīts arī Vides pārraudzības valsts birojam ievietošanai mājas lapā.

Mārupes pašvaldībā ir pieejams arī Vides pārskata projekts, grafiskais materiāls un Teritorijas plānojuma grozījumu materiāli.

Sagatavotais Vides pārskata projekts tika nodots izskatīšanai un atzinuma saņemšanai Vides pārraudzības Valsts biroja norādītajām institūcijām: LR Satiksmes ministrijai, AS „Latvijas valsts autoceļi”, VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”, Rīgas rajona padomei, Rīgas plānošanas reģiona administrācijai, Valsts meža dienesta reģionālajai struktūrvienībai, Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei.

Papildus sabiedriskās apspriešanas posmā

tika saņemts 1 iesniegums ar 4 Mārupes pagasta iedzīvotāju parakstiem.

Pēc atkārtotu atzinumu saņemšanas no institūcijām, papildinātais Vides pārskats tiek iesniegts Vides pārraudzības valsts birojam atzinuma saņemšanai. 27.04.09. tika saņemts atzinums no VPVB Nr.11. Pēc atzinuma saņemšanas Vides pārskats tika papildināts atbilstoši izteiktajām rekomendācijām un iesniegts pašvaldībā lietošanai.

Sabiedrības informēšana:

Pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas (kā saistošie noteikumi) pašvaldībai **14 dienu laikā ir jāinformē iedzīvotāji, institūcijas** par to, kā tika ņemti vērā Vides pārskatā iestrādātie ieteikumi.

Plašāka informācija par to, kas jāiekļauj paziņojumā ir Vides pārskata Pielikumā Nr.3, kā arī Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā www.vpvb.gov.lv

Paziņojumam jābūt izliktam pašvaldībā, kā arī jābūt pieejamam internetā – pašvaldības mājas lapā.

3. Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Reljefs un klimatiskie apstākļi

Lielākā Mārupes pagasta teritorijas daļa atrodas Viduslatvijas zemienes Tīreļu līdzenumā, teritorijas ziemeļu daļā iestiepjas Piejūras zemienes Rīgavas līdzenums.

Reljefs ir veidojies pēcledušlaikmetā, Baltijas ledus ezeram un Litorīnas jūrai pārskalojot vai noskalojot ledāja nogulumus. Zemes virsa ir lēzena, absolūtā augstuma atzīmes Mārupes pagasta teritorijā nepārsniedz 15 m vjl., dominējošās ir 10 m v.j.l., absolūtās atzīmēs augstuma starpība ir 4-6 m. Reljefa formas izveidojušās galvenokārt Baltijas ledus ezera pastāvēšanas laikā baseina seklūdēns daļā. Pēc tā regresijas radušās atsevišķas kāpas vai to masīvi, bet zemes virsas pazeminājumos, nevienmērīgas akumulācijas ieplakās-plaši purvāji. [Enciklopēdija "Latvijas Daba", 1994-1998; Īss pārskats par Mārupes pagasta zemju dzīļu resursiem, 2002]

Klimats ir mēreni silts un mitrs, ar izteiktu Atlantijas okeāna gaisa masu ietekmi. Gada vidējā temperatūra ir +8° C, janvāra - -4° C, jūlija - +17° C. Aktīvo temperatūru summa 1850 - 2000° C, bezsala periods - 150 - 160 dienas, nokrišņu daudzums - 700-800 mm gadā. Vasaras ir samērā siltas, raksturīgas biežas miglas. Ziemas ir vēsas, ar biežiem atkušņiem. Sniega sega parasti ir plāna un nepastāvīga, tā veidojas decembra vidū vai beigās un saglabājas līdz marta sākumam. [Enciklopēdija "Latvijas Daba", 1994-1998]

Ģeoloģiskā uzbūve

Tāpat kā visā Latvijā, arī Mārupes pagastā ģeoloģisko griezumumu veido divi pamatelementi - kristāliskais pamatklintājs un nogulumiežu sega.

Kristāliskā pamatklintāja virsma ieguļ pie absolūtā augstuma atzīmēm no mīnus 1100 līdz 1000 m, tajā sastopami arhaja vecuma ieži - migmatītgranīti un porfirveida granīti, granāta-biotīta plagiogneisi un amfibola- hiperstēna gneisi, kuri veidojušies pirms vairāk kā 2,6 miljardiem gadu.

Nogulumiežos, sākot no senākajiem, visdziļāk iegulošajiem iežiem, ir konstatēti kembrija, ordovika, silūra, devona un kvartāra periodu nogulumi.

Kembrija nogulumu biezums sasniedz līdz 100-150 m, tos veido pārsvarā gaiši smilšakmeņi un aleirolīti ar retām mālu starpkārtām. Kembrija slāņu virsma ieguļ pie absolūtā augstuma atzīmēm no mīnus 1000 līdz mīnus 900 m.

Kembrija nogulumus pārsedz ordovika nogulumi - zaļganpelēki, pelēki, sarkanbrūni merģeļi, kaļķakmeņi (arī organogēni-detritiski kaļķakmeņi), māli, melni argilīti. Ordovika nogulumu biezums 250-300 m, to virsma ieguļ pie absolūtā augstuma atzīmēm mīnus 800 - mīnus 750 m.

Augstāk ģeoloģiskajā griezumā ieguļ silūra nogulumi – tumšpelēki, zaļganpelēki merģeļi, karbonātiski māli, mālaini kaļķakmeņi. Silūra slāņkopas biezums ir 200-250 m.

Vislielāko biezumu nogulumiežu kompleksā sasniedz devona nogulumi - ap 600 m. To pamatne ieguļ pie absolūtā augstuma atzīmēm mīnus 600 - mīnus 650 m. Devona griezumumu aizsāk Ķemeru svīta, kuras biezums sasniedz ap 100 m. To veido sarkanbrūni, dzeltenpelēki, violeti, pelēki smilšakmeņi, aleirolīti un māli.

Virs šiem nogulumiem ieguļ Pērnavas svītas gaišpelēki vai dzeltenīgi smilšakmeņi, pelēki un sarkanbrūni aleirolīti un aleirītiski māli. Svītas augšdaļā vietām sastopami arī dzeltenīgi dolomīti. Pērnavas svītas biezums ir ap 50-80 m.

Augstāk iegul *Narvas* svītas pelēki, zaļganpelēki domerīti (dolomītmerģeļi), māli, mālaini dolomīti, dolomīti un ģipši. Svītas biežums sasniedz 120-150 m un tās virsma iegul pie mīnus 300 - mīnus 350 m absolūtā augstuma atzīmēm.

Virš *Narvas* svītas griezumā iegul *Arukilas* svīta, kuru veido gaiši sarkanbrūni smalkgraudaini smilšakmeņi, sarkanbrūni vai raibi māli, aleirītiski māli un aleirolīti. Svītas biežums sasniedz 50-70 m.

Augstāk iegul *Burtnieku* svīta, kuru veido sarkanbrūni vai dzeltenbrūni vizlaini smilšakmeņi, sarkanbrūni vai raibi, retāk - zaļganpelēki, aleirolīti, aleirītiski māli, māli. *Burtnieku* svītas biežums ap 50-60 m.

Teriģēno devona slāņkopu noslēdz *Gaujas* un *Amatas* svītas dzeltenpelēki smilšakmeņi, sarkanbrūni, gaiši zaļganpelēki vai raibi aleirolīti, māli, aleirītiski māli. Abu šo svītu kopējais biežums sasniedz 80-100 m. *Amatas* svītas virsma iegul pie mīnus 100 - mīnus 110 m absolūtās augstuma atzīmes.

Augstāk iegul *Pļaviņu* svītas pelēki, brūngani, zaļganpelēki dolomīti un karbonātiski māli. Svītas biežums ir neliels - līdz 25 m. Virš tās esošās *Salaspils* svītas biežums arī nepārsniedz 30 m. *Salaspils* svītas nogulumus veido pelēki, zaļganpelēki māli, dolomītmāli, dolomīti, domerīti un ģipši. Pagasta ziemeļrietumos – uz ziemeļiem no Skultes, *Salaspils* svīta atsedzas zem kvartāra nogulumiem.

Virš *Salaspils* svītas iegulošā *Daugavas* svīta pagasta ziemeļu daļā plašā joslā iegul tieši zem kvartāra nogulumiem. *Daugavas* svītu veido dolomīti, zaļganpelēki domerīti, māli, retāk – smilšaini dolomīti. Svītas kopējais biežums ir neliels – līdz 20 m.

Šaurā joslā, dienvidos, dienvidaustrumos no Jaunmārupes virzienā uz Mārupi, sasniedzot Rīgas teritoriju, un pagriežoties uz dienvidiem – Tīraines virzienā, *Daugavas* svītas nogulumus pārklāj *Katlešu* svītas sarkanbrūni māli, aleirolīti, smalkgraudaini smilšakmeņi. *Katlešu* svītas biežums nepārsniedz 20 m.

Šaurā joslā, no Mārupes virzienā uz DDR, virš *Katlešu* svītas nogulumiem uzguļ *Ogres* svītas pelēki mālaini dolomīti, domerīti, māli, aleirolīti, smilšakmeņi. *Ogres* svītas nogulumu biežums ir līdz 25 m.

Kvartāra nogulumi. Kvartāra periodā Latvijas teritoriju vairākkārt klāja kontinentālie segledāji. Nogulumu un reljefu veidojošo procesu raksturu un līdz ar to arī kvartāra segas ģeoloģiskās uzbūves daudzveidību lielā mērā noteica ledāju (īpaši pēdējā) glaciodynamiskā darbība, atkāpšanās procesu raksturs un intensitāte.

Mārupes pagasta teritorijā devona iežu virsma iegul pie mīnus 20 līdz 0 m absolūtā augstuma atzīmēm. Kvartāra segas kopējais biežums sasniedz 15-20 m, Mārupes apkārtnē - līdz 30 m.

Pagasta teritorijā sastop tikai Latvijas svītas glacigēnos nogulumus. Jāatzīmē, ka tiem ir pakārtota nozīme, jo tie neatsedzas zemes virsmā un neveido mūsdienu reljefu. Glacigēnie nogulumi pārsedz pirmskvartāra iežus un to biežums ir 2-5 m. Pārsvārā sastopama sarkanbrūna vai brūna morēnas mālsmilts ar zvīņveida uzbūvi, ko rada 1,5-2,5 m biezu morēnas slāņu mija ar pārsvārā 0,1-0,2 m biežām granšainas, oļainas smilts starpkārtnēm.

Lielākajā daļā pagasta teritorijas reljefu veido limnoglaciālie Baltijas ledus ezera nogulumi. Baltijas ledus ezers izveidojās leduslaikmeta beigu posmā apmēram pirms 11,8 tūkst. gadu, saplūstot kopā atsevišķiem ledāja kušanas ūdeņu baseiniem. Tā seklūdēns zonā, kurā ietilpst arī pagasta teritorija, uzkrājās smalkgraudainas un aleirītiskas smilts slānis. Nogulumu biežums var sasniegt 10-15 m.

Atsevišķos, nelielos laukumos, rietumos no Skultes, ziemeļos no Stūriem un dienvidos no Jaunmārupes, sastopami eolie nogulumi, kas veidojušies vējam pārpūšot limnoglaciālās smiltis. Pārsvārā eolos nogulumus veido smalkgraudaina, labi šķīrota smilts. Nogulumu biežums var sasniegt 10 m.

Tā kā pagasta teritorijas reljefs ir samērā līdzens, plaši izplatīti purvu nogulumi. Pārsvārā dominē augstā tipa purvi, kuros visizplatītākā ir sfagnu, spilvu-sfagnu un spilvu-koku-sfagnu kūdra. Tās biezums svārstās no 0,3 līdz 5-7 m.

Zemkvartāra iežu virsmas, kvartāra nogulumu uzbūves un šo nogulumu veidotā reljefa raksturs, kā arī pašreizējo ģeoloģisko procesu norises īpatnības ļauj izdalīt ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko apstākļu ziņā samērā viendabīgas teritorijas - glaciomorfoģenētiskos kompleksus. Katrai no šīm teritoriālajām vienībām raksturīgs savs reljefa formu kopums un specifiskas ģeoloģiskās uzbūves īpatnības, kas lielā mērā nosaka pārējo dabas apstākļu iezīmes.

Zemkvartāra virsma ir visumā līdzena - ap 15-20 m zem jūras līmeņa. Kvartāra nogulumu biezums vidēji ir 15-20 m, reizēm sasniedzot pat 30 m. Kvartāra nogulumi sastāv pārsvārā no Baltijas ledus ezera smalkgraudainas smilts, kas dziļāk pāriet limnoglaciālā aleirītiskā smiltī un aleirītā. No devona iežiem to atdala plāns (līdz 5 m) Latvijas leduslaikmeta morēnas slānis. Ievērojamā platībā smilti klāj kūdra, kuras biezums var sasniegt 3-5 m.

Gruntsūdeņi atrodas 1,0-2,0 m dziļumā un tajos bieži konstatēts paaugstināts organisko vielu saturs. [Īss pārskats par Mārupes pagasta zemju dziļu resursiem, 2002]

Mūsdienu ģeoloģisko procesu raksturojums

Pagasta teritorijā no mūsdienu ģeoloģiskajiem procesiem izplatīta upju erozija un pārpurvošanās. Vēja ģeoloģiskā darbība var sākties gadījumos, ja tiek izcirstas lielas meža platības kontinentālo kāpu zonā - rietumos no Skultes. Pagastā nav teritorijas, kas varētu aplūst. Ģeoloģiskais griezumš neveicina arī karsta un sufozijas procesu attīstību.

Upju erozija - saistīta ar gultnes procesiem, taču Neriņas, Dzilnupītes un Mārupītes gultnes gandrīz visā pagasta teritorijā ir mākslīgi iztaisnotas. Mazajām upītēm raksturīgi sānu erozijas procesi. Sānu erozija pastiprinās vēju un palu laikā un lietavu periodā paaugstinoties ūdens līmenim upītēs un palielinoties straumes ātrumam. Ūdens plūsmu rezultātā var tikt izskaloti krasti upīšu līkumos. Gultnes erozijas rezultātā izlīdzinās mazo upju garenprofilu. Kopumā ar upju ģeoloģisko darbību saistītie procesi ir nenozīmīgi.

Pārpurvošanās - viens no mūsdienu ģeoloģiskajiem procesiem, kas norit salīdzinoši intensīvi, jo tam ir labvēlīgi apstākļi. Pie labvēlīgiem apstākļiem jāpieskaita līdzenais reljefs, vāji caurlaidīgi nogulumi un nelabvēlīgi noteces apstākļi. Pārpurvošanās procesu rezultātā turpinās Cenas tīreļa augšana horizontāli. Tā augšanu vertikālajā virzienā ietekmē lielās nosusinātās platības purva teritorijā. Pārpurvojamās teritorijās, kur ierīkoti nosusināšanas grāvji, purvu attīstības procesi ir stipri ierobežoti. Tas raksturīgi Bierīņu purvam, kas ir pilnībā nosusināts. Ja grāvji tiek aizsprostoti, pārpurvošanās procesi atjaunojas. [Īss pārskats par Mārupes pagasta zemju dziļu resursiem, 2002]

3.1. Dabas resursi

Derīgie izrakteņi

Mārupes pagasta teritorijā neatrodas neviena no Valsts ģeoloģijas dienesta datu bāzē "Būvmateriālu izejvielu atradnes" iekļautajām atradnēm vai prognožu laukumiem. Pagasta ģeoloģiskais griezumš nav labvēlīgs jaunu būvmateriālu izejvielu atradņu apzināšanai. Saistībā ar limnoglaciālajiem Baltijas ledus ezera nogulumiem vai eolajiem nogulumiem varētu tikt izpētītas smilts atradnes, tomēr to derīgo slāni veidos nekvalitatīva - ļoti smalka, aleirītiska smilts, kuras izmantošanas iespējas ir visai ierobežotas.

Pagasta vajadzībām nepieciešamo smilts un smilts - grants materiālu jāieved. Tuvākā smilts atradne ar ievērojamiem krājumiem, kuru pašreiz izmanto, ir Klīve (Rīgas rajona Olaines pagastā), tur A kategorijas smilts krājumu atlikums 2002.g.01.01. bija 4759,5 tūkst. m³. Smilts - grants materiālu diemžēl jāved no lielāka attāluma - no Praviņu atradnes Tukuma rajona Degoles pagastā, kur A kategorijas smilts-grants krājumu atlikums 2002. gada 1. janvārī bija 2650,5 tūkst.m³, vai arī no atradnēm, kas atrodas Rīgas rajonā Daugavas labajā krastā.

Kūdra. Mārupes pagasta teritorijā atrodas četras kūdras atradnes vai to daļas (*skatīt 2.3. tabulu*). Pagastā atrodas daļa no Cenu tīreļa kūdras krājumiem, kaut gan kūdras ieguve notiek Babītes un Olaines pagastā. Mārupes pagastā kūdras ieguve šobrīd ir pārtraukta. Pagasta rietumu daļā esošā purva daļa nav apgūta, un tajā ar kūdras ieguvu tuvākajā nākotnē neplāno, jo tā atrodas dabas lieguma "Cenas tīrelis" teritorijā (MK noteikumi Nr. 212, 15.06.1999). Pagasta teritorijā esošajā Bīriņu purvā SIA "Mārupe" veica kūdras ieguvu no 1992-1997.gadam, 1999. un 2000.gadā. 1999.gadā iegūts 4,88 tūkst. t, bet 2000.gadā - 3,1 tūkst. t kūdras. Kūdru pārsvarā izmanto zemes ielabošanai un mēslošanai. Pagājušā gadā kūdras ieguve, pēc VĢD rīcībā esošās informācijas, nav veikta. Māziņu purva (nr. 16755) kūdru tā īpašnieks var izmantot savām vajadzībām, jo kūdras krājumi ir nelieli un rūpniecisku ieguvu uzsākt nav lietderīgi. [Īss pārskats par Mārupes pagasta zemju dziļu resursiem, 2002] Neliela teritorija no Medema purva atrodas Mārupes pagastā, patreiz kūdras ieguve nenotiek, daļa purva ir izstrādāta.

1. tabula. Kūdras atradņu raksturojums

N r. p. k.	Nosaukums (nr. kartē)	Nr. kūdras fondā	Atradnes platība (ha)		Kūdras dziļums (m)		Kūdras krājumi		Raksturojums
			"0" robežās	Rūpnieciski izmantojamā dziļuma (0,9 m) robežās	Max.	Vid.	Tūkst. m ³	Tūkst. t (Izpētes pakāpe)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Bieriņu (16698)	1687	298	175	5,3	1,74	3045	395 A	<u>Mēslojums</u> A R 10-47 (vid.18) A 1,1-2,8 (vid.1,4) W 89-91,3 (vid 90,3)
2.	Cenu tīrelis	1691	3295	2035	6,0	3,0	61050	9158	Lauksaimnie

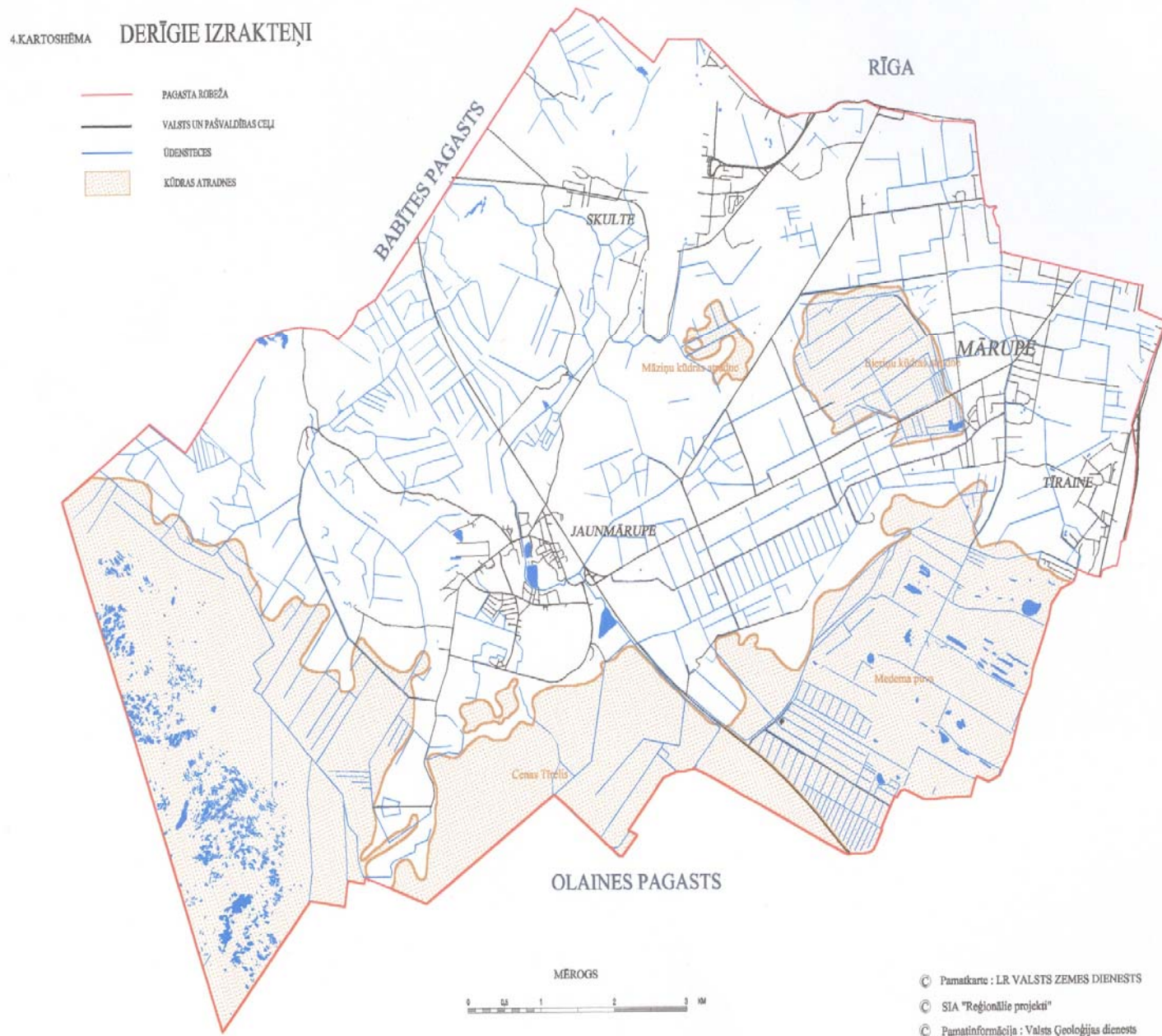
	(daļa) (16699)							A	cība, enerģētika , A R 7-35 A 1,0-4,4 W 89,1-94,3
3.	Māziņu (16755)	1686	39	7,2	2,9	1,3	94	14 A	<u>Mēslojums</u> <i>A</i> R 19-20 (vid.20) A 1,9-2,4 (vid.2,1) W 89,5-91,5 (vid. 90,2)
4.	Medema (16922)	1689	3411	1497	5,6	1,9	29565	3416 A	Lauksaimnie cība, enerģētika <i>A</i> R 7-20 (vid.17) A 1,7-2,3 (vid. 2,0) <i>W 89,0-93,3</i> (vid.90,1)

Apzīmējumi:*A* - augstā tipa kūdra

R - kūdras sadalīšanās pakāpe (%)

A - kūdras pelnainība (%)

W - kūdras mitrums (%)

Attēls Nr. 1 „Derīgie izrakteņi”

Avots: „Mārupes pagasta teritorijas plānojums 2002.-2014”. SIA „Reģionālie projekti”, 2002.g.

Teritorijas plānojuma grozījumi paredz:

- Tiek saglabāts dabas liegums „Cenas tīrelis”;
- Daļa Medema purva tiek plānota kā lauksaimniecībā izmantojamās zemes, teritorijas D daļa, līdz autoceļam A-5, Rīgas apvedceļam, šī purva daļa jau ir apgūta;
- Pie Mārupes esošā kūdras atradnes izstrādes teritorija pēc kūdras ieguves tiek plānota kā mazaizniecības teritorija;

Augsne

Mārupes pagasta teritorija atrodas smilšainās Piejūras zemienu augšņu rajonā. Augsnes cilmiežus veido leduslaikmeta nogulumi - smilts un mālsmilts, vietām arī smilšmāls, kā arī pēcledus laikmeta nogulumi - kūdra. Raksturīgas ir velēnu glejaugsnes un velēnpodzolētās glejaugsnes (t.sk. trūdaines un kūdraines), diezgan lielās platībās izplatītas arī purvu augsnes.

Augsnes dabīgā auglība ir samērā zema, lai to uzlabotu ir jāveic augsnes kaļķošana un jāpalielina minerālo un organisko augu barības vielu saturs augsnē.

1999. gada jūnijā tika veikta augšņu agroķīmiskā izpēte SIA "Mārupe" teritorijā (tika noņemti 331 augsnes paraugi 1050 ha platībā). Izpēti veica uzņēmums "Ražība". Augšņu agroķīmiskās izpētes rezultātā tika noteiktas un novērtētas augšņu agroķīmiskās īpašības (organisko vielu, pH, P₂O₅, K₂O un Mg²⁺ faktiskās un vēlamās vērtības, skābo augšņu kaļķošanai nepieciešamā kaļķa norma, augšņu agroķīmiskās iekultivēšanas pakāpe), sniegti ieteikumi augsnes auglības paaugstināšanai vai uzturēšanai, izveidota augšņu agroķīmiskā karte (kaļķojamās platības, P, K un Mg nodrošinājums augsnē), kā arī sniegti dati par optimālo augsnes skābumu kultūraugiem, parādīta makroelementu un mikroelementu nozīme augu dzīvē, doti ieteikumi kultūraugu mēslošanai un raksturoti Latvijā pielietotie kaļķošanas un mēslošanas līdzekļi. [Augšņu agroķīmiskās izpētes materiāli, uzņēmums "Ražība", 1999]

Meži

Mārupes pagastā nav raksturīga augsta mežainuma pakāpe. Meži aizņem 2474,2 ha jeb 23,8% no teritorijas kopplatības.

Dabas un vēsturiskie apstākļi ir noteikuši samērā nevienmērīgu meža platību sadalījumu teritorijā - lielākie mežu masīvi ir izvietojušies pagasta ziemeļrietumu daļā. Meži praktiski nav pagasta ziemeļu un ziemeļrietumu daļā, kur ir raksturīga augsta saimnieciskās apguves pakāpe (individuālā apbūve - t.sk. Mārupes un Tīraines ciemi, starptautiskās lidostas "Rīga" teritorija).

Teritorijā ir izplatīti skujkoku un mīksto lapu koku meži. Kokaudzes galvenokārt veido priedes kopā ar eglēm vai apsēm, pamežā – pīlādži, krūkļi, zemsedzi veido papardes, mellenājs, vietām vaivariņi, virši. Mitrzemēs melnalkšņi un bērzi veido dumbrāja tipa mežus. Augsto purvu malās aug mazražīgas, neliela auguma priedes, nelieli bērziņi, zemsedzē aug spilves, vaivariņi, zilenes, veidojot purvājus. Tekošais pieaugums šajos mežos vidēji sastāda 5,3 m³/ha.

Lielākā daļa no Mārupes pagastā augošajiem mežiem ir Rīgas pilsētas īpašumā, savu īpašumu atjaunošanu Rīgas pilsēta uzsāka ar 1995.gadu. Rīgas pilsētai piederošo mežu Mārupes pagasta teritorijā apsaimniekošanu veic Rīgas pašvaldības aģentūra "Rīgas meža aģentūra" un tai pakļautās Tīreļu un Olaines mežniecības.

Saskaņā ar 2000.gada meža inventarizāciju "Rīgas meža aģentūras" apsaimniekošanā Mārupes pagasta teritorijā atrodas sekojoši zemes lietojuma veidi (ar kopplatību - 3634 ha):

- mežs - 1852,9 ha,
- purvi - 1197,3 ha,
- lauksaimniecībā izmantojamās zemes - 5,6 ha,
- ūdeņi - 138,5 ha,
- ceļi - 13,8 ha,
- pārējās zemes - 425,9 ha.

Privātīpašumā vai lietojumā esošie meži (~ 17% no kopējās mežu platības) pārsvarā atrodas Rīgas virsmežniecības Babītes mežniecības pārraudzībā.

Rīgas pilsētai piederošie meži tiek apsaimniekoti videi draudzīgā veidā balstoties uz ilgtspējīgas mežsaimniecības principiem. Ilgtspējīga mežsaimniecība nozīmē, ka meža

resursi tiek izmantoti tā, lai nesamazinātu meža resursu izmantošanas iespējas nākotnē un neiznīcinātu meža ekoloģiskās vērtības, tādējādi tās saglabājot nākamajām paaudzēm. [Rīgas meži zemei, dabai, tautai, Rīgas domes ģeogrāfijas departamenta Meža pārvalde sadarbībā ar Latvijas Dabas fondu]

Pagasta teritorijā augošie meži, izņemot „Cenas tīreļa” dabas liegumā, ir pieskaitāmi saimnieciskajiem mežiem.

Īpaši aizsargājamo mežu iecirkņi patreiz ir izdalīti, bet turpinās detalizēta Rīgas pilsētas ģeogrāfijā esošo mežu apsekošana, kas varētu ieviest korekcijas šajā uzskaitījumā.

Patreiz Mārupes pagasta teritorijā zaļo zonu meža parku mežos ir izdalīti aizsargājami krasta meži un aizsargājami biotopu meži (aizsargjoslu meži).

Meža josla ap pilsētu pilda gaisa attīrīšanas funkciju, uztverot putekļus, izplūdes gāzes, karstā laikā samazina smogu. Vienlaicīgi meža josla iedzīvotājiem kalpo kā rekreācijas vieta, tādējādi pastiprinot vides izglītības funkcijas gan tiešā, gan netiešā veidā. Mārupes pagasta Rīgas pilsētas meža zemes ieskaitītas šajā zonā, lai nodrošinātu noteiktu ekosistēmu saglabāšanu, kā arī veicinātu izglītošanas funkcijas mežsaimniecībā - ir apzināti un noteikti, atbilstoši iepriekšējam apsekojumam, mikroliegumi (biotopi). Rīgas pilsētai piederošajos mežos dabiskie meža biotopi izdalīti 58,2 ha platībā, kā arī krastu mežu nogabali gar Božu ūdenskrātuvi un Neriņas upi. Šajās teritorijās pastāv saimnieciskās darbības ierobežojums, kas nodrošina labvēlīgus apstākļus biotopu saglabāšanai.

Privātīpašumā ir aizsargājamais meža iecirknis - krasta meži pie Božu ūdenskrātuves un Dzilnupes.

2000. gada nogalē Rīgas pilsētas domē tika pieņemts lēmums sertificēt Rīgas pilsētai piederošos mežus atbilstoši starptautiski atzītām vides aizsardzības institūciju prasībām, nosakot, ka apsaimniekošana jāveic ar tādām tehnoloģijām un paņēmieniem, kas nesamazina bioloģisko daudzveidību mežā.

Teritorijas plānojuma grozījumi paredz:

- Plānojuma kartogrāfiskajā materiālā tiek uzrādīta mežu aizsargjosla ap pilsētu ar zonējumu - M1;
- Daļa šo pilsētas aizsargjoslas mežu atrodas lidostas pieguļošajā teritorijā, kas ir kā turpmākās izpētes teritorija, ja tiek plānota šīs teritorijas attīstība, tad pastāv iespēja, ka daļa šo mežu varētu tikt likvidēti;

Purvi

Līdzena reljefs, ģeoloģiskā uzbūve, augstais gruntsūdens līmenis un lielais nokrišņu daudzums teritorijā ir noteikuši plašu pārmitru platību veidošanos. Purvi aizņem 12% Mārupes pagasta teritorijas - 1259,3 ha. Tie galvenokārt ir augstie jeb sūnu purvi, kas ir izvietojušies pagasta dienvidrietumu (Cenas tīrelis ar kopējo platību - 8983 ha), dienvidaustrumu (Medema purvs - 3400 ha) daļā. Nav pieejama precīza informācija par Mārupes pagasta daļu no kopējās purvu platības. Pagasta centrālajā daļā atrodas Bieriņu purvs, kas praktiski ir izstrādāts un zaudējis purvam raksturīgo veģetāciju. Sakarā ar rūpniecisko kūdras ieguvī,

Bieriņu purvs

liela daļa no Cenu tīreļa un Medema purvu teritorijas arī ir pārveidotas.

Mārupes pagasta teritorijā esošie purvu masīvi - Cenu tīrelis un Medema purvs veido sākuma barošanās sistēmu trim pagasta ūdenstecēm.

Mārupes pagastā šobrīd atrodas vairāki purvi, kuros tiek veikta daļēja kūdras izstrāde, pēc tam plānota šo teritoriju rekultivācija.

Medema purvs pēc izstrādes pabeigšanas plānots veidot kā aktīvās atpūtas parku. Teritorijas plānojumā tiek noteikta kā mazaizsargības teritorija. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi paredz zemes rekultivāciju, kā arī saglabāt visas apmežotās teritorijas

Teritorijas plānojuma grozījumi paredz:

- Plānojumā tiek uzrādīta aizsargjosla ap purviem:

Cenas tīrelim- 100 m aizsargjosla;

Medema purvam – 50 m aizsargjosla;

Bieriņu purvam – 20 m aizsargjosla

3.2. Atmosfēras gaisa kvalitāte

Cilvēku saimnieciskās darbības rezultātā rodas dažādu vielu izmeši gaisā:

- stacionāro avotu izmeši, kas rodas siltumenerģētikā no katlumājām, rūpniecībā, lauksaimniecībā u.tml.,
- mobilo avotu izmeši, kas rodas no autotransporta, dzelzceļa u.c.

SO₂ un NO apjomu ziņā lielākais izmešu daudzums parasti rodas no stacionārajiem avotiem, siltumenerģijas ieguvei izmantojot kurināmo ar augstu sēra saturu (piemēram, mazutu).

Gaisa kvalitāti ietekmē piesārņojošo vielu izmešu apjomi, klimatiskie apstākļi - vējš un lietus sekmē piesārņojuma izkliedēšanos. Piezemes inversijas, bezvēja un sausa laika apvienojums veicina gaisa piesārņojuma palielināšanos.

Saskaņā ar LVĢMA datu bāzi Mārupes pagastā atrodas **43 organizācijas**, kuras laika posmā 2002.-2007. sniegušas atskaites par piesārņojošām darbībām.

Darbību atļaujas organizācijām tiek izsniegtas LR likumdošanā noteiktajā kārtībā, saistošā likumdošana ir:

- Ministru kabineta 2004.gada 17.februāra noteikumi Nr. 91 "**Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums**", ar 17.05.2005. un 13.09.2005. grozījumiem
- Likums **Par piesārņojumu** ar grozījumiem, ar grozījumiem līdz 2007.gada 25.oktobrim
- Ministru kabineta 2002. gada 9. jūlija noteikumi Nr. 294 "**Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai**", ar grozījumiem līdz 26.07.2005

Izsniegto atļauju kopējais skaits un sadalījums pa nozarēm atspoguļots tabulā:

	A	B	C
Enerģētikas uzņēmumi un katlumājas	-	5	11
Metālu ražošana un apstrāde	-	-	-
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un kokapstrāde	-	2	1
Pārtikas rūpniecība	-	-	-
Ķīmiskā rūpniecība	-	2	-
Atkritumu apsaimniekošana	-	-	-
Naftas bāzes, DUS un SGUS	-	-	7
Nolietoto transportlīdzekļu pārstrāde un autodarbnīcas	-	2	2
Autostāvvietas	-	-	1
Mīnerālu izstrādājumu ražošana	-	1	-
Citi piesārņotāji	-	3	10
Kopā:	-	15	32

Latvijā gaisa kvalitātes prasības un veicamos pasākumus gaisa kvalitātes nodrošināšanai reglamentē likums **Par piesārņojumu** (2001) un **MK 2003.gada 21.oktobra** noteikumi Nr 588 „**Noteikumi par gaisa kvalitāti**” ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 03.01.2006..

Ņemot vērā informāciju no stacionāriem izmešu avotiem (atskaite “2-gaiss”, 2002.-2007), pamatojoties uz iesniegtajām atskaitēm, tad sanāca sekojoši vidējie rādītāji:

2. tabula. **Kopīgo izmešu daudzums pēc iesniegtām atskaitēm 2007.gadā - t/gadā**

<i>Cietās vielas</i>	1,5529
<i>CO</i>	30,482
<i>NO_x</i>	4,8479
<i>SO₂</i>	1,17
<i>Gaistošie organiskie savienojumi</i>	4,8655
<i>Citas vielas</i>	2,6443

Kurināmā izmantojums var būt plašā diapazonā – malka, skaidu briketes, ogles, dabasgāze, dīzeļdegviela. Mainās arī oglekļa oksīda, sēra oksīda vai dioksīda daudzums, ko ievada gaisā kā izmetes no individuāliem apbūves rajoniem un rūpnieciskajiem rajoniem. Kā lielākie objekti minami lidostas „Rīga” katlu mājas, mehāniskās darbnīcas u.c. apkopes dienesti, SIA „Baldze”, kas nodarbojas ar biroju un veikala mēbeļu ražošanu, SIA „Mobeil betons”, kas nodarbojas ar būvniecībai paredzēto ģipša, betona ražošanu, SIA Mārupe zvēru ferma „Ozoli”, SIA „Sabiedrība Mārupe” un katlu mājas.

Attēls Nr. 2 SIA „Inversija” katlu māja un tās teritorija.

Apsēkojot Mārupes pagasta teritoriju dabā, daļa šo katlu māju teritorijas ir nesakoptas, žogi vietām caurstaigājami un neizplauta teritorija, kas atstāj nesakoptas teritorijas iespaidu, jāmin, ka tāda teritorija veicina kūlas veidošanos, kas pavasarī ir kā riska teritorija kūlas dedzināšanai.

Mārupes pagasta gaisa piesārņojumu lielu daļu veido transporta izplūdes gāzes. Jo lielāka satiksmes intensitāte, jo lielāks ir iespējamais piesārņojums ar izplūdes gāzēm. Gaisa piesārņojošās vielas veido: svins, oglekļa oksīds, slāpekļa oksīdi, ogļūdeņraži un aldehīdi. Patreiz šī informācija nav pietiekoši precizēta, lai tādu varētu apkopot, nav veikti konkrēti autotransporta izplūdes gāzu mērījumi Mārupes pagasta teritorijā. Tuvākie gaisa kvalitātes monitoringa posteņi atrodas Rīgā. Transporta kustība uz Rīgu un no Rīgas pa Kantora ielu un citām lielākajām ielām ir intensīva, tad šajās ielās ir palielināts arī izplūdes gāzu apjoms, īpaši, ja veidojas sastrēgumi uz ielām. Jāņem vērā, ka transporta kustība Mārupes pagastā palielināsies (tajās teritorijās, kuras atradīsies tiešā šo ceļu tuvumā), īpaši, ja tiks izbūvēti jauni apvedceļi un pievadi lidostai „Rīga”, arī šajās teritorijās palielināsies gaisa

piesārņojums ar izplūdes gāzēm. Gaisa kvalitātes mērījumus pašvaldība var pasūtīt firmām un laboratorijām, kuras nodarbojas ar gaisa kvalitātes mērījumiem.

Individuālās apbūves rajonos veidojas plaša nelielu punktteida piesārņojumu zona, kas atkarīga no izmantotā kurināmā - malkas, skaidu briketes, ogles, dīzeļdegvielas, gāzes. Šajos gadījumos mainās oglekļa oksīda (CO), sēra oksīda (SO₂) daudzumi, kuri tiek ievadīti gaisā kā izmetes, patreiz par šādu summāciju konkrētas ilgstošas uzskaites nav, tāpēc nepietiekoša ir informācija, lai novērtētu ietekmes būtiskumu. Lielāka nozīme varētu būt transporta radītiem izmešiem, kuru uzskaitē un aprēķinu iespēja ir tikai tuvināta, kā arī summējošās piesārņojuma pārnese no blakus esošām teritorijām - Olaines rūpnieciskās zonas un Rīgas pilsētas.

Gaisa kvalitāti var vērtēt pēc izdoto atļauju daudzuma un LVĢMA datu bāzē „Gais-2” esošās informācijas. Novērtēšanai apkopota gaisa kvalitātes nodrošināšanai apstiprinātās izmešu koncentrācijas no stacionāriem avotiem. Likumdošana paredz apstiprināšanu atsevišķām juridiskām personām, lai arī to darbība koncentrēta ierobežotā teritorijā, veicot līdzīgas saimnieciskas darbības. Šāda summēta gaisa piesārņojuma ietekme būtu iespējama Stīpnieku un Tēriņu apbūves teritorijā, lidostas “Rīga” ietekme pie rietumu un ziemeļrietumu vējiem. Pārējās apdzīvotās vietās gaisa piesārņojums no vietējām katlu mājām un tā ietekme ir neliela. Bierīņu un Šosciema apbūve pakļauta transporta izmešu ietekmei, bet lai to novērtētu, nepieciešami monitoringa novērojumi.

Attēls Nr.3 Mārupes pagasta zemes ceļš.

Viens no atmosfēras piesārņotājiem ar putekļiem ir arī autoceļi, īpaši neasfaltētie, kuri ir ar grants, smilts klājumu. Tādi raksturīgi arī pie jaunbūvēm un atsevišķās pagasta vietās, kur ceļi nav asfaltēti. Viens no primārajiem uzdevumiem būtu arī autoceļu kvalitātes uzlabošana, lai uzlabotu gan gaisa kvalitāti, gan pārvietošanos pa šiem ceļiem. Īpaši, ja notiks intensīva būvniecībā kādā no zemesgabaliem, tad kravas mašīnu plūsma, kura piegādā materiālus var radīt papildus piesārņojumu.

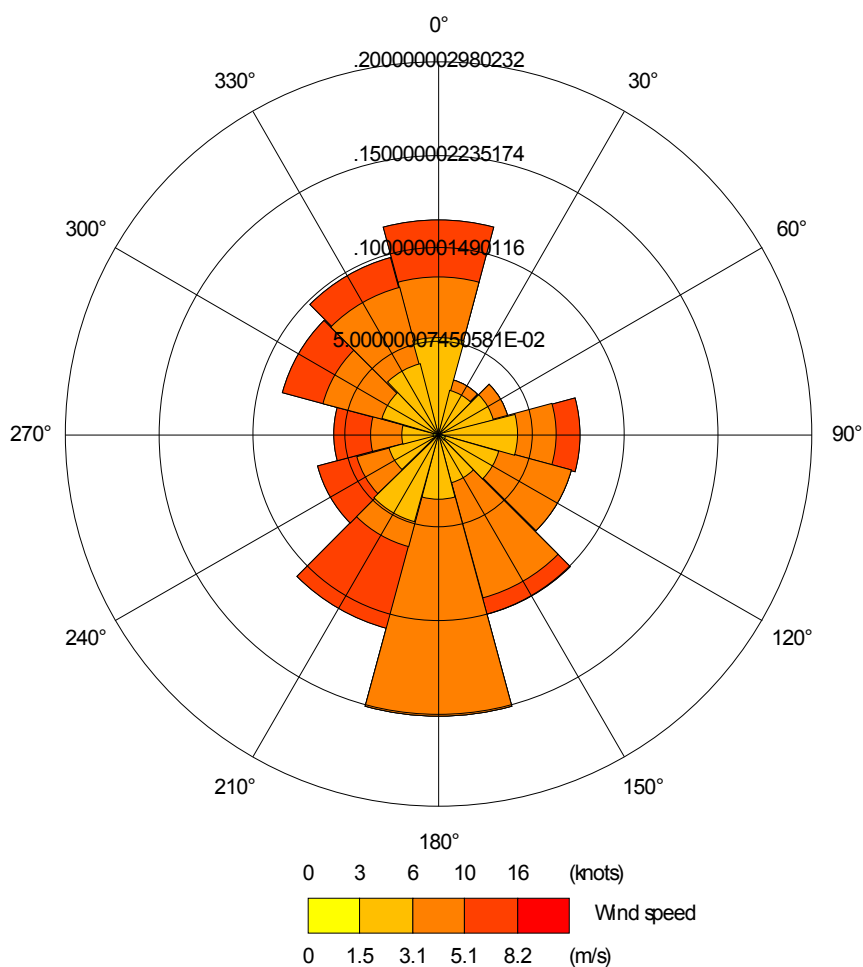
Atjaunojot ceļu segumu, ja to atļauj ielas platums, pēc iespējas jādomā arī par veloceļu attīstību.

Vasaras laikā kūdras putekļu plūsma no Medema un Bierīņu purva var sagādāt diskomfortu Mārupes, Tīraines, Stīpnieku, Tēriņu un Šosciema iedzīvotājiem, ņemot vērā vēja rozi (D – 23%, DR – 15%, DA – 15%). Jaunmārupes apkārtni var ietekmēt zalvju izmetes no naftas bāzes Jaunolainē, kā arī no Olaines rūpnieciskās zonas.

Eiropas Savienības direktīvas paredz, ka iedzīvotājiem ir tiesības prasīt samazināt piesārņojumu un izstrādāt rīcības programmas šī piesārņojuma samazināšanai.

Padomes 1996. gada 27. septembra Direktīvas 96/62/EK par apkārtējā gaisa kvalitātes novērtēšanu un pārvaldību, kura grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 29. septembra Regulu (EK) Nr. 1882/2003, 7. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka robežvērtību vai trauksmes sliekšņu pārsniegšanas riska gadījumā tieši skartajām personām ir jābūt tiesībām pieprasīt kompetentajām valsts iestādēm izstrādāt rīcības plānu, kaut arī tām saskaņā ar valsts tiesībām ir pieejami arī citi līdzekļi, lai panāktu, ka šīs iestādes veic pasākumus pret gaisa piesārņojumu; dalībvalstīm, valsts tiesām īstenojot kontroli, ir pienākums - rīcības plāna ietvaros un īstermiņā - vienīgi veikt pasākumus, lai līdz minimumam samazinātu robežvērtību vai trauksmes sliekšņu pārsniegšanas risku un pakāpeniski atgrieztos līmenī, kas zemāks par šīm vērtībām vai sliekšņiem, ņemot vērā visus faktus un pastāvošo interešu kopumu.

c:\progra~1\cerc\adms3\elle\riga9300.met

4. attēls. **Rīgas vēja roze** [c:/progra~1/cerc/adms3/elle/riga9300.met]

Mobilo avotu emisijas

Viens no gaisa piesārņotājiem ir autotransports, gan vietējais, pašvaldībā reģistrētais (zemāk tabulā norādītais) gan arī tranzīta auto kustība caur Mārupes pagastu gan virzienā uz Rīgas centru, un arī uz lidostu „Rīga”.

Transportlīdzekļu sadalījums Mārupes pagastā pa gadiem.

Gads	Vieglie	Kravas	Autobusi	Piekabes, puspiekabes	Motocikli Tricikli	Mopēdi	Kvadracikli	Kopā
2006	5146	631	68	373	104	51	0	6373
2007	6247	743	75	438	139	80	2	7724
2008	7439	925	83	505	203	108	8	9271
2009	8127	1035	91	559	261	130	9	10 212

Avots: www.csdd.lv. Sadala statistika.

Visi dati reģistrēti konkrētajā gadā 01.janvārī.

Ņemot vērā reģistrēto transporta līdzekļu pieaugumu pašā pagasta teritorijā, kā arī to, ka ir maģistrālās ielas, pa kurām automašīnas dodas tranzītā uz Rīgu, tad nākotnē šis piesārņojums ar izplūdes gāzēm un putekļiem tikai palielināsies, tāpēc ir svarīgi veidot labu transporta infrastruktūru, lai neveidotos sastrēgumi diennakts aktīvākajās stundās. Izbūvējot un paplašinot vecās ielas ir svarīgi ņemt vērā arī drošu gājēju, velosipēdistu kustību, kā arī drošu ielas šķērsošanu un apgaismojumu.

Teritorijas plānojuma grozījumos – teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tiek iestrādātas prasības veloceliņiem, gājēju ietvēm, bet ne visur to atļauj ielu platumi, jo vēsturiski veidojusies apbūve neļauj veidot platākas ielas. Līdz ar to cik daudz veloceliņu tiks būvēti, pašlaik konkrēti pateikt nevar, tas noteiks to, kādas ielas tiks rekonstruētas un vai pašvaldība izstrādās kopēju veloceliņu tīklu ar kaimiņu pašvaldībām un savā teritorijā.

Grozījumu izstrādes laikā tika ievērtētas galvenās gājēju un velosipēdistu kustības Mārupes pagastā un izveidota shēma, kuru ir plānots nākotnē realizēt, ņemot vērā Rīgas tuvumu, Jūrmalas atpūtas iespējas, būtu jāizstrādā kopīgi veloceliņu maršruti kopā ar kaimiņu pašvaldībām.

Attēls Nr. 5 Kantora ielas rekonstrukcija, 2008.g.rudens.

Plānoto ceļu trašu raksturojums dots sadaļā 5.2. „Plānoto ceļu trašu izbūves”.

Viens no svarīgiem faktoriem ir arī trokšņu piesārņojums gar lielākajām ielām, līdz ar to nākotnē arī tas rādītājs pagasta teritorijā varētu pieaugt, precīzāki dati nav pieejami, jo trokšņu kartes tiek izstrādātas automaģistrālēm, kurām ir lielākā kustība, tās izstrādā Satiksmes ministrija.

Pašvaldība var veikt mērījumus savā pagasta teritorijā, noslēdzot konkrētus līgumus ar firmām, laboratorijām, ka sveiktu mērījumus ielās, kur ir lielākā kustība un tad būtu pieejami konkrēti mērījumi par gaisa piesārņojumu pašvaldībā.

Lidostas teritorija:

Aviokompāniju un bruņoto spēku īpašumā vai lietošanā esošie gaisa kuģi, kuri izmanto VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” lidlauku, ir lielākie vides trokšņu radītāji Mārupes pagastā. Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes laikā tika strādāts pie jauna lidostas plāna izstrādes, kurā plānots izstrādāt arī jaunu trokšņu kartējumu un zonējumu. Marta sākumā šis kartes tika sagatavotas un ir pieliktas Vides pārskatā.

Iepriekšējais trokšņu mērījums tika veikts 2000.gadā, un tie dati jau neatbilda reālajai situācijai, jo ir palielinājies gan lidojumu skaits, gan paplašināta pati lidlauka teritorija (pagarināts skrejceļš).

Mārupes teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tiek izdalīti zonējumi, kuri ir trokšņu zonu ietekmē (par pamatu ņemot veco kartējumu) kur tiek plānots ierobežot apbūvi, veikt prettrokšņu pasākumus. Salīdzinot ar jaunajām kartēm, šis zonējums atbilst arī esošajai situācijai. Zonējumi tiek aprakstīti Mārupes pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, paredzot speciālas prasības būvēm, kuras atrodas trokšņu zonās. Arī plānojot nākotnē teritorijas Mārupes pagastā, jāņem vērā trokšņu kartes, un jāizvēlas atbilstoša izmantošana (nebūtu pieļaujama jaunu skolu, bērnudārzu un blīvas dzīvojamās apbūves veidošana šo trokšņu zonās).

Attīstot lidostu paredzētajos apjomos ievērojami pieaugtu piesārņojuma un trokšņu līmenis (precīzi to uzrādīs trokšņu kartes un mērījumi lidostas teritorijās). Trokšņu zona iestieptos arī kaimiņu pagastos (Babītes, Olaines) un pilsētas Rīga teritorijā, līdz ar to palielinās arī jau pašlaik tuvu lidlaukam esošo iedzīvotāju diskomforts.

Lidostas „Rīga” teritorijai nav līdz šim izstrādāts ne Ietekmes uz vidi novērtējums, ne stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums, tāpēc par konkrētām ietekmēm ir grūti spriest, tikai ņemot vērā atsevišķas jomas, kurās ir pieejami dati, tās ir: datu bāzes LVĢMA (atkritumi, NAI u.c.), trokšņu kartes. Ja tiktu izstrādāts ietekmes uz vidi novērtējums, tad varētu spriest par konkrētām darbībām lidostā, par ietekmēm, kas skartu lidostu, gan ietekmēm, kas skar Mārupes pašvaldību kopumā.

Lidostai „Rīga” nav izdoti arī Vides pārskati, kas tiek praktizēti citur Eiropas Savienības lidostās, kur ar šiem pārskatiem var iepazīties arī visi interesenti. Vides pārskatos tiek ietverta vispārīga informācija par attīstību, par ietekmēm, kā arī pasākumi vides jomā, kas informē iedzīvotājus par to, kas notiek lidostā vides jomā, līdz ar to iedzīvotāji ir informēti arī par trokšņiem, pasākumiem u.c. darbībām.

Saskaņā ar LR likumdošanu Latvijā trokšņu mērīšana un robežlielumu noteikšana notiek saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumiem Nr.597 "**Vides trokšņa novērtēšanas kārtība**" ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 09.02.2006.

Likumā tiek atrunātas veicamās darbības, trokšņu mērīšanas metodika un rīcības plāna izstrāde.

Likumā ir atsevišķi punkti, kuri attiektos arī uz Mārupes pašvaldību. Veicot šo trokšņu kartēšanu (kas lidostai ir obligāta, ja pārsniedz konkrētus robežlielumus), tiek izstrādātas trokšņu kartes. To izstrādes metodika, uzrādāmie robežlielumi u.c. parametri tiek atrunāti

MK noteikumos, tāpat arī kārtība, kāda ar rezultātiem ir jāiepazīstina sabiedrība.

Aglomerācijas pašvaldības un Satiksmes ministrija attiecīgās trokšņa stratēģiskās kartes pārskata ne retāk kā reizi piecos gados un, ja nepieciešams, pārstrādā.

41. Rīcības plānu izstrādā aglomerācijām, autoceļiem, dzelzceļa līnijām un **lidostām**, kam ir izstrādātas trokšņa stratēģiskās kartes. Rīcības plānu izstrādā, lai novērstu vai samazinātu vides troksni, ja tas nepieciešams, vai saglabātu esošo stāvokli teritorijās, kurās trokšņa rādītāji atbilst šajos noteikumos noteiktajām prasībām.

42. Aglomerācijas pašvaldības vienojas par kopīga rīcības plāna izstrādes kārtību, kā arī sadarbojas plāna izstrādes laikā

43. Satiksmes ministrija sadarbojas ar trokšņa ietekmēto pašvaldību, izstrādājot rīcības plānu autoceļam, dzelzceļa līnijai vai lidostai.

45. Rīcības plānā ietver šādu informāciju:

45.1. aglomerācijas, autoceļa, dzelzceļa līnijas vai lidostas, kā arī citu trokšņa avotu apraksts;

45.2. institūcija, kas nodrošinājusi trokšņa stratēģisko karšu un rīcības plāna izstrādi, tās adrese;

45.3. normatīvie akti, kas attiecas uz vides troksni (īss apraksts);

45.4. spēkā esošie trokšņa robežlielumi;

45.5. trokšņa kartēšanas rezultātu kopsavilkums;

45.6. cilvēku skaita novērtējums, uz kuriem iedarbojas troksnis, problēmu noskaidrošana un uzlabojamās situācijas;

45.7. pārskats par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem (rīcības plānam aglomerācijai pievieno sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu);

45.8. veiktie un plānotie pasākumi trokšņa samazināšanai (arī pasākumi, kas veicami, ja pārsniegti trokšņa robežlielumi), piemēram, satiksmes un teritorijas plānošana, trokšņa avotu tehnoloģiskie uzlabojumi, klusāku trokšņa avotu izvēle;

45.9. pasākumi, kurus aglomerācijas pašvaldības vai Satiksmes ministrija paredzējusi veikt turpmāko piecu gadu laikā (arī pasākumi aglomerācijas kluso rajonu saglabāšanai);

45.10. informācija par plānotajiem ilgtermiņa pasākumiem vai projektiem, kas var ietekmēt rīcības plānā noteikto rezultātu sasniegšanu;

45.11. informācija par rīcības plānā iekļauto pasākumu prognozējamām izmaksām, kā arī, ja iespējams, izmaksu efektivitātes novērtējums un ieguvumu un zaudējumu novērtējums;

45.12. to cilvēku skaita samazināšanās novērtējums, kurus ietekmē troksnis (trokšņa radīti miega traucējumi vai cits diskomforts);

45.13. rīcības plāna īstenošanas un rezultātu novērtēšanas kārtība.

50. Rīcības plānu pārskata ne retāk kā reizi piecos gados un, ja nepieciešams, pārstrādā, kā arī pārskata un pārstrādā, ja notiek izmaiņas, kas ietekmē esošo stāvokli attiecībā uz troksni

2.pielikums Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumiem Nr.597
Trokšņa robežlielumi

Nr. p.k.	Teritorijas lietošanas funkcija	Trokšņa robežlielumi ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾		
		L _{diena} (dB(A))	L _{vakars} (dB(A))	L _{nakts} (dB(A))
1.	Mazstāvu dzīvojamo ēku, kūrortu, slimnīcu, bērnu iestāžu un sociālās aprūpes iestāžu teritorija	50	45	40
2.	Daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku teritorijas, kultūras, izglītības, pārvaldes un zinātnes iestāžu teritorija	55	50	45
3.	Dažādu funkciju ēku (ar dzīvokļiem) teritorijas	60	55	45
4.	Viesnīcu, darījumu, tirdzniecības un pakalpojumu, sporta un sabiedrisko iestāžu teritorija	60	55	50

Piezīmes.

⁽¹⁾ Tām teritorijas daļām, kas atrodas tuvāk par 30 m no stacionāriem trokšņa avotiem, minētie trokšņa robežlielumi uzskatāmi par mērķlielumiem.

⁽²⁾ Lai novērtētu akustisko situāciju un īstenotu prettrokšņa pasākumus, trokšņa rādītāja L_{stunda} robežlielumi ir trokšņa rādītāja L_{diena}, L_{nakts} vai L_{vakars} robežlielumi atbilstošajā diennakts daļā.

⁽³⁾ Minētie trokšņa robežlielumi neattiecas uz tām teritorijas daļām, kuras atrodas dzelzceļa zemes nodalījuma joslā vai dzelzceļa aizsargjoslā.¹

Saskaņā ar šo noteikumu 14.punktu, par trokšņu robežlielumu pārsniegšanu ir atbildīgas personas, kuru īpašumā vai lietošanā esošā trokšņu avota darbības dēļ ir pārsniegti trokšņa robežlielumi. Tās sedz visus izdevumus, kas saistīti ar vides trokšņa mērījumiem.

Lidostu ārzemju pieredze rāda, ka veiksmīgi tiek veidoti vides pārskati tieši par lidostu, tās teritoriju un saimniecisko darbību. Ar šiem pārskatiem var iepazīties arī sabiedrība, tie ir pieejami gan internetā, gan izdrukātā veidā. Tādi pārskati būtu noderīgi arī pašvaldībai, kas varētu plānot arī savu attīstību (ceļi, infrastruktūra), kā arī dotu ieskatu par vides kvalitāti (notekūdeņi, dzeramā ūdens patēriņš, atkritumi u.c.) kas ļautu sekot līdž virszemes ūdeņu kvalitātei, gan arī pieguļošo teritoriju vides kvalitātei. Šie vides pārskati parāda kā tiek risinātas vides problēmas pašā lidostā, kā tas iekļaujas kopējā vides problēmu risināšanā esošajā pašvaldībā.

Radiolokatoru starojums:

Būvkompanija LEC (Latvijas Energoceltnieks) pēc Francijas kompānijas Thales Air System pasūtījuma pabeigusi jaunas radiolokācijas stacijas būvniecību VAS Latvijas gaisa satiksme novērošanas sistēmas modernizācijai, kura atrodas netālu no lidostas „Rīga”²

Saskaņā ar apliecinājumu bāzes stacijas radītais elektromagnētiskais lauks cilvēkiem pieejamās vietās nepārsniedz robežvērtības, kuras nosaka ES Rekomendācija „Padomes 1999. gada 12.jūlija rekomendācija elektromagnētisko lauku (0 Hz līdz 300 GHz) iedarbības uz vispārējo sabiedrību ierobežošanai (1999/519/EC)

¹ Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumi Nr.597 "**Vides trokšņa novērtēšanas kārtība**" ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 09.02.2006

² Datu avots www.latinzenieris.lv

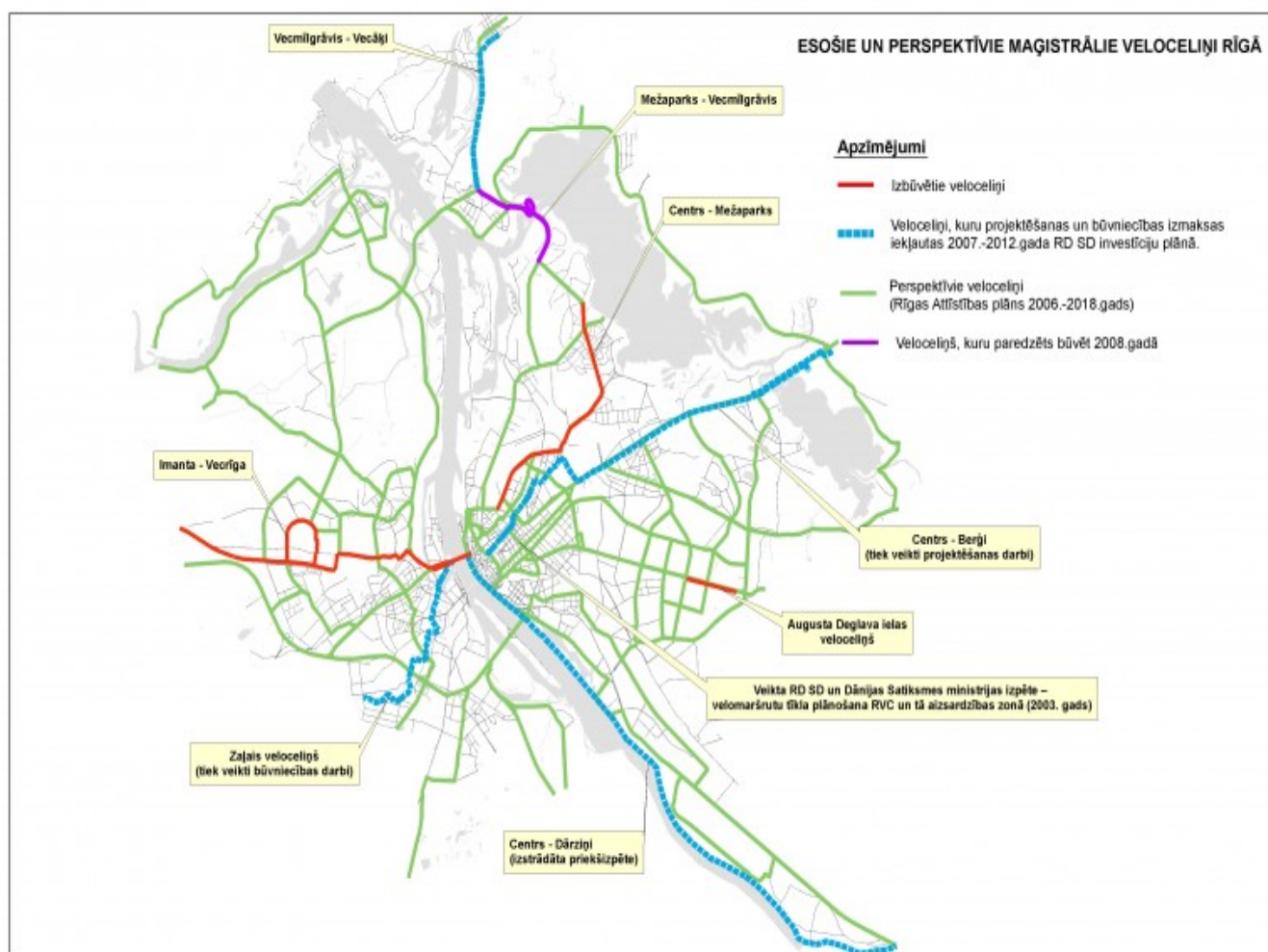
Līdz ar to radiolokatoru radītais starojums iedzīvotājiem nav bīstams, lidostu radiolokatoru EML starojums ir 0Hz līdz 30 kHz, kas [nepārsniedz pieļaujamās normas](#).

Saskaņā ar Rīgas domes informāciju, tad tiek izbūvēts „**Zaļais velociņš**”

Zaļā velociņa ideja ir veidot pilsētā “zaļo koridoru”, kas sniegtu iespēju Rīgas iedzīvotājiem un tūristiem aktīvi pavadīt brīvo laiku, izbaudot Rīgas parkus un Mārupītes dabas ainavu, kā arī sniegt drošas pārvietošanās iespējas ikdienas velobraucējiem.

Mārupes pagasta iedzīvotājiem tā ir laba iespēja ar velosipēdu nokļūt Rīgā un tuvākajā apkārtnē, kā arī laba iespēja tiem iedzīvotājiem, kuri vasaras sezonā uz darbu vēlētos doties ar velosipēdu.

Velociņš paredzēts maršrutā Vanšu tilts – Āgenskalna līcis – Uzvaras parks – Arkādijas parks – Māras dīķis – Bieriņi. Tālāk iespējams nokļūt līdz lidostai "Rīga".³

Attēls Nr. 6 Velociņu shēma Rīgas pilsētā, avots: www.rdsd.lv

³ Informācijas avots www.rdsd.lv

Teritorijas plānojuma grozījumi paredz:

- Teritorijas plānojuma grafiskajā materiālā netiek atzīmēta lidostas teritorijas radītā „trokšņu pēda”, jo Satiksmes ministrijā ir uzsākta jaunā trokšņu kartes izpēte un izstrāde (Vides pārskatā tiek pievienotas 2000.g. izstrādātās trokšņu pēdas);
- Teritorijas plānojumā tiek uzrādītas ceļu aizsargjoslas;
- Plānojuma grozījumi skar galvenokārt transporta infrastruktūru un tiek iezīmēta turpmākās izpētes teritorija pie lidostas teritorijas;
- Tiek atzīmēta „Park & ride” teritorija pie Tīraines stacijas;

Mārupes pagasta teritorijas plānojumā netiek uzrādīti veloceļi, tiek atrunāta veloceļu būvniecība tajā gadījumā, ja to atļauj rekonstruējamās ielas platums. Mārupes pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tiek uzrādīti ielu platumi un paredzēti arī veloceļi tajā gadījumā, ja ir pietiekoši plata iela.

2002.gadā, izstrādājot teritorijas plānojumu tika izveidotas perspektīvās velosipēdistu kustību trases, kuras pašlaik vēl nav realizētas, bet zemāk dots shematiskais attēlojums (Dati – Mārupes pagasta teritorijas plānojums 2002.- 2014., izstrādātājs SIA „Reģionālie projekti”, 2002.g.).

Aptaujājot Mārupes pagasta iedzīvotājus lielākā daļa bija par veloceļiem, un vēlējās tos redzēt savā pašvaldībā, īpaši vasaras laikā, kad palielinās velobraucēju skaits uz ielām.

Kā ieteikums pašvaldībai no iedzīvotāju puses bija izveidot veloceļi, kurš veidotu tādu kā apli- savienotu Kantora ielu, Stīpnieku ceļu, Mārupes – Jaunmārupes šoseja, Daugavas ielu. Ņemot vērā arī pašvaldībā izstrādāto perspektīvo plānu kā varētu attīstīties veloceļi, to pielāgot esošajai situācijai un izstrādāt jaunu veloceļi shēmu. Kā arī izstrādājot jaunu apvedceļu uz lidostu „Rīga” būtu uzreiz jāiestrādā arī veloceļi un prettrokšņu un pret piesārņojuma pasākumi (prettrokšņu sienas, apstādījumi, žogi utt.).

Aptaujājot vietējos Mārupes pagasta iedzīvotājus **bija sūdzības par lapu dedzināšanu** rudenos un pavasaros, kas rada teritorijas atmosfēras piesārņojumu ar dūmiem un vielām, kuras rodas sadegšanas rezultātā. Īpaši nepatīkami ir, ja kaimiņos atrodas mazi bērni, kuri spēlējas pagalmos. Īpaši tas būtu jānovērš bērnudārzu, skolu tuvumā, kur atrodas bērni un ir regulāri jāvēdina telpas.

Dūmu izkliede ir apgrūtināta mitrā un drēgnā bezvēja laikā, kad tie rada „smogu” tuvējā apkārtnē.

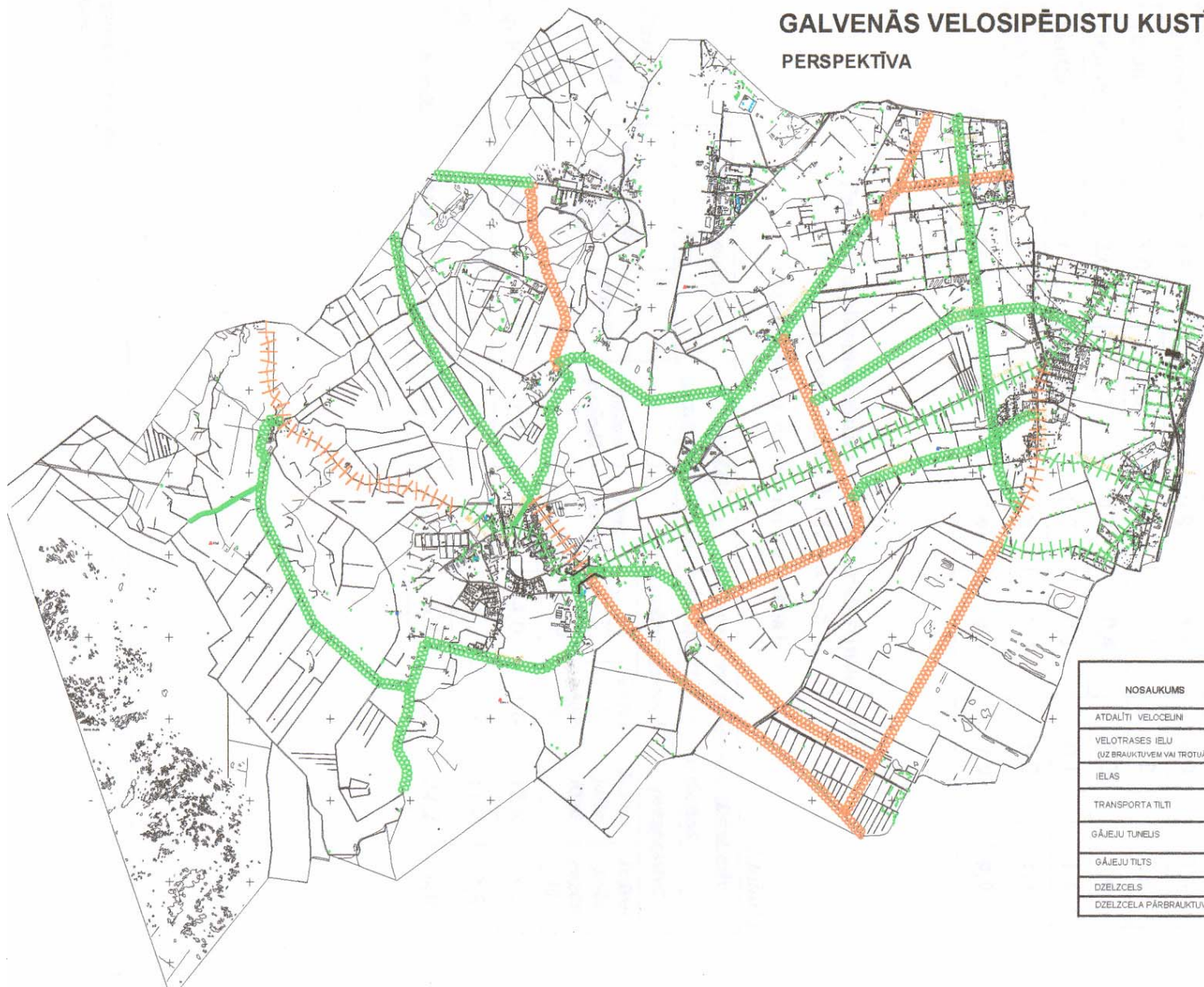
Pašvaldībai jāapsver iespēja ierobežot šādu lapu dedzināšanu pie bērnudārziem, skolām u.c. blīvi apdzīvotām vietām un pagasta ciemu teritorijās. Var rīkot pavasara/rudens talkas ar šādu lapu savākšanu un nodošanu atkritumu izgāztuvēm vai kompostam.

Lapu dedzināšana ir viens no nozīmīgiem **dioksīna** piesārņojuma avotiem, un šis piesārņojums ir veselībai ļoti kaitīgs.

Galvenie dioksīnu avoti Latvijā pēc ANO un starptautisko ekspertu novērtējumiem ir, pirmkārt, enerģētika (apmēram 75%), otrkārt, kūlas un veco lapu dedzināšana un ugunsgrēki (apmēram 17%) un, treškārt, individuālo māju apsilde (apmēram 5-7%), pie kam sadedzinot slapju malku mājas krāsnī, bieži veidojas pat 100 reizes vairāk dioksīna kā lielajās kurtuvēs. Turklāt šāda lapu „apstrāde” rada arī ne visiem apkārtējiem tīkamas smakas.⁴

⁴ www.vitrum.lv

GALVENĀS VELOSIPĒDISTU KUSTĪBAS TRASES PERSPEKTĪVA

NOSAUKUMS	PAŠREIZĒJA SITUĀCIJA	JAUNĀ BŪVNIECĪBA	
		APĻĒSES PERIODS	PERSPEKTĪVA
ATDALĪTI VELOCEĻINI			
VELOTRASES IELU (UZ BRAUKTUVĒM VAI TROTUĀRIEM)			
IELAS			
TRANSPORTA TILTI			
GĀJEJU TUNEJS			
GĀJEJU TILTS			
DZELZCEĻS			
DZELZCEĻA PĀRBRĀUKTĪVE			

Secinājumi un ieteikumi:

Stacionāro piesārņotāju skaitam ir tendence pieaugt, ēku un būvju īpašniekiem centralizētās siltumapgādes vietā izvēloties lokālu katlu māju izbūvi. Palielinoties šādām decentralizācijas tendencēm, daudzos gadījumos palielinās vides piesārņojums arī pagasta teritorijā.

- Uz teritorijas plānojuma izstrādes laiku nebija izstrādātas nevienas trokšņu kartes, kuras attiektos uz Mārupes pagastā esošajiem autoceļiem;
- Pašvaldības vajadzībām varētu izveidot grafisku attēlu/shēmu/karti, kurā būtu attēloti trokšņu līmeņi, apvienojot vienā kartē lidostas radīto trokšņu kartējumu ar Rīgas aglomerācijas trokšņu zonējumu, tādējādi būtu iespēja arī pašvaldības iedzīvotājiem iepazīties ar trokšņu ietekmi uz apkārtējo teritoriju.
- Pašvaldībai aktīvi līdzdarboties Rīgas aglomerācijas trokšņu kartes izveidē, definējot trokšņu problēmteritorijas savā pagastā, lai tās iestrādātu kopējā trokšņu kartē, kas būtu pamats plānojot sava pagasta attīstību nākotnē;
- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tiek atrunātas darbības, kuras var tikt veiktas/ierobežotas lidostas teritorijā, un tai pieguļošajās teritorijās – turpmākās izpētes teritorijās;
- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tiek atzīmēta teritorija SDZ1 kā īpašas apbūves teritorija – atrodas Jaunmārupes ciemā, jo atrodas lidostas trokšņu diskomforta zonā, šajā teritorijā ir noteikts, ka nav veidojamas papildus daudzstāvu ēkas. Papildus nosakot, ka ēku fasāžu apdarē ir jāpielieto skaņu izolējošie apdares materiāli, kā arī jālieto pakešlogi ar papildus skaņu slāpējošo efektu, tāda pati īpašās apbūves teritorija tiek noteikta ar zonējumu SDZ2, šim zonējumam papildus nosakot minimālo zemes gabala lielumu 0,2 ha. Šīs teritorijas atrodas pie Tēriņu ciema un pie Jaunmārupes ciema.
- Izvēloties attīstīt ražošanas teritorijas, jāņem vērā vēja roze, lai būtu mazāka ietekme tieši apdzīvotajām vietām, lai piesārņojums neskartu tieši dzīvojamās mājas;
- Plānojot jaunas dzīvojamās teritorijas jāņem vērā jaunā izstrādāta trokšņu karte, lai nepieļautu jaunu dzīvojamo apbūvi trokšņu diskomforta zonā. Šādā zonā iespējamas darījuma, ražošanas teritorijas;
- Jāuzlabo pagasta ceļu seguma kvalitāte;
- Sabiedriskajās sapulcēs iedzīvotājiem bija ļoti daudz jautājumu par lidostas ietekmi uz cilvēku veselību, par trokšņiem, to novēršanas risinājumiem, par radiolokatora darbību, vai tas atstāj ietekmi uz cilvēku veselību u.c. jautājumi, kuri bija tieši saistīti ar cilvēku veselību un iespējamām ietekmēm, tas nozīmē, kā **lidostas „Rīga” administrācijai un arī pašvaldībai būtu jāveicina sadarbība, komunikācija ar iedzīvotājiem**, skaidrojot attīstības plānus, vides problēmas (tikšanās ar iedzīvotājiem, informatīvo bukletu izdošana, kuri brīvi pieejami katram iedzīvotājam, veikt regulāras aptaujas par vides problēmām, informatīvas kampaņas vides kvalitātes uzlabošanai gan kopumā, gan atsevišķās jomās).
- Ja tiek izstrādāts rīcības plāns trokšņu samazināšanai, tad pašvaldībai jāapsver iespēja šo rīcības plānu ieviest arī pašvaldības attīstības dokumentos.

3.3. Virszemes ūdeņu kvalitāte

Ūdensteces un ūdenstilpes

Hidrogrāfisko tīklu Mārupes pagasta teritorijā veido Daugavas baseina (**Mārupīte**) un Lielupes baseina (**Neriņa** un **Dzilnupīte**) upes, kā arī samērā blīvais meliorācijas grāvju tīkls. Upēm ir raksturīgs mazs kritums un lēns tecējums. Mazo upju ielejas ir daļēji vai pat pilnīgi pārveidotas.

Mārupīte ir Daugavas kreisā krasta pieteka. Tā iztek no Meduma purva rietumu daļas (Mārupes pagastā) un ietek Daugavā (Rīgas pilsētas teritorijā). Upes kopējais garums ir 11 km, baseina laukums – 35,5 km². Tā kā Mārupīte tek pa līdzenu reljefu, upes relatīvais kritums ir ļoti neliels – tikai 15 m. Savā augštecē tā vāc ūdeņus no grāvjiem, nelieliem “Purva ezeriņiem”. Pagasta teritorijā upes gultne ir iztaisnota. [Enciklopēdija “Latvijas Daba”, 1994-1998]

Neriņa iztek no Meduma purva rietumu daļas, tās augštecē ieplūst melioratīvie ūdeņi no Cenu tīreļa ZA daļas, kā arī lauksaimniecisko zemju notece. Neriņa tek cauri Jaunmārupi, Skulti un tālāk Babītes pagasta robežās kopā ar Dzilnupi saplūst Dzilnupes polderī, kas saistīts ar Babītes ezeru Lielupes baseinā. Upes kopējais garums ir 18 km, baseina laukums - 115,2 km². Upe visā garumā pagasta teritorijā ir regulēta, bet tās krastos ir atjaunojies aizaugums, un leņķus Jaunmārupes tās krasti veido zaļo zonu, kas saplūst ar blakus esošām mežu teritorijām. Interesantākā vieta veidojas leņķus Skultes ciemata, kur saglabājušās upes agrākās meandras, bet ūdens kvalitāte upē šeit ir vērtējama kā vāji piesārņota - piesārņota. (dati: LVĢMA)

Attēls Nr.7 Neriņas upe

Dzilnupīte iztek no Cenu tīreļa ZR-Z daļas, daļēji meliorējot purva teritoriju, un tālāk pagasta teritoriju šķērso R-ZR virzienā jau kā regulēts grāvis, tikai mežu teritorijā tās krastos atjaunojies aizaugums. Pie Božu ūdenskrātuves Dzilnupīte ieplūst Babītes pagasta teritorijā un tālāk Neriņas - Dzilnupes polderis saistīts ar Babītes ezeru. Upes kopējais garums ir 18 km, baseina laukums - 115,2 km².

Visas minētās ūdensteces pēc ūdeņu izmantošanas mērķa ir karpveidīgo zivju ūdeņi (saskaņā ar LR MK noteikumiem Nr. 155 “Noteikumi par ūdens lietošanas atļaujām”, Virszemes saldūdeņu - ūdensteču kvalitātes atbilstība noteiktajam mērķim).

Attēls Nr.8 Dzilnupīte

Pagasta teritorijā liela bagātība ir purva ezeri. „Cenas tīreļa” lieguma daļā to skaits sniedzas vairākos desmitos, kas nosaka kopējo šīs „Cenas tīreļa” vērtību kā dabas liegumu. Medema purvā atrodas Stūnīšu ezers.

Teritorijā atrodas vairākas mākslīgās ūdenstilpes (dīķi) - dīķi Jaunmārupē (Imaku dīķis, Gravās dīķis, Bērziema dīķis, Pavasara dīķis), dīķi pie mazstāvu apbūves Mārupē (piemēram, Aigu ūdenskrātuve), dīķi pie golfa kluba "Viesturi", pagasta teritorijā iestiepjas neliela Božu ūdenskrātuves dienvidu daļa (4,1 ha). Božu ūdenskrātuves lielākā daļa atrodas Babītes pagastā (kopējā platība - 56 ha, garums - 1,4 km, vidējais platums - 0,6 km, vidējais dziļums ir 1-1,5m). Tā ir mākslīgi uzpludināta uz Dzilnupītes, appludinot izmantotu smilšu karjeru.

Attēls Nr. 9 Dīķis Jaunmārupes ciemā

Jaunmārupē atrodas vairākas pagājušajā gadsimtā izveidotas ūdenskrātuves - Jaunmārupes ciemata centrā kā dabas parka zona un pie apvedceļa Jaunmārupes ciemā.

Bērziema ūdenskrātuvi pie apvedceļa agrāk izmantoja tehniskajam ūdens nodrošinājumam lauksaimniecības zemju laistīšanai, patreiz izmanto kā atpūtas teritoriju, bet šeit nav izveidota nepieciešamā infrastruktūra.

Skultes karjerā ir izveidojusies ūdenstilpe ar vairākām raksturīgām saliņām, bagāta ar dažādām putnu un zivju sugām. Arī Medema purvā atrodas vairākas mākslīgās ūdenskrātuves ar lielu rekreatīvo potenciālu. Bez iepriekš minētajām, Mārupes pagastā atrodas arī vairākas citas nelielas ūdenskrātuves/ugunsdzēsības dīķi.

Ūdenskrātuvju ūdensguve ir saistīta ar gruntsūdens pieteci un nokrišņiem.

Latvijai un līdz ar to arī Mārupes pagastam saistošas ir Eiropas kopienas Ūdens struktūrdirektīvas (2000/60/EC) prasības, kas nosaka, ka līdz 2015.gada beigām visā Eiropā jānodrošina laba virszemes un pazemes ūdens kvalitāte un līdz 2009.gada beigām katrai ūdens sateces baseina teritorijai jāizstrādā vienots apsaimniekošanas plāns un pasākumu programma vēlamās ūdens kvalitātes sasniegšanai.

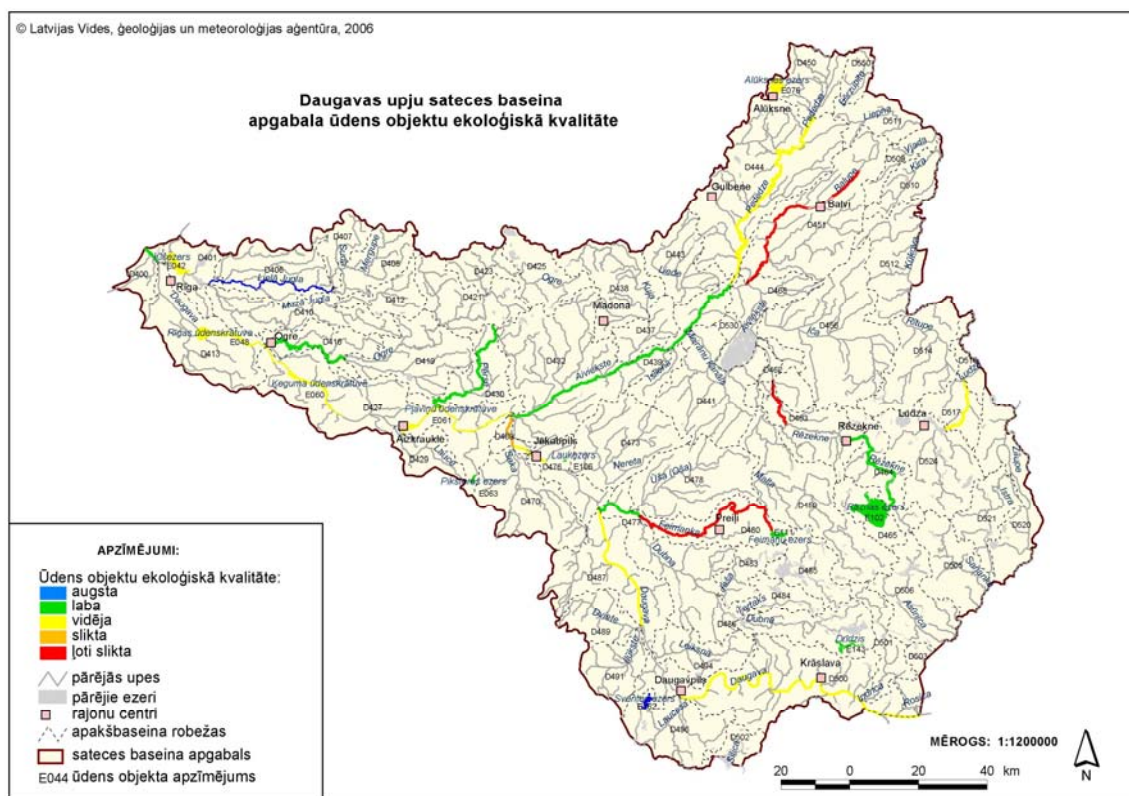
Lidostas teritorija:

Lidlauka teritorijā atrodas virszemes notekūdeņu savākšanas sistēma, kas savāc notekūdeņus no lidlauka teritorijas, lietus ūdeņus novada pēc tam Neriņas upē, kura ietek tālāk Babītes ezerā. Šī lietus un virszemes notece ir viens no iespējamiem gan virszemes, gan pazemes ūdeņu piesārņotājs, jo pastāv zināms risks, ka var notikt bīstamo vielu noplūde un daļa, nesavāktā piesārņojuma var nokļūt šajā Neriņas upē, tāpat tas attiecināms uz ziemas periodu, kad lidlauka skrejceļi tiek apstrādāti ar pretledus ķīmijas sastāvu, kurš pēc tam var nonākt tajā pašā Neriņas upē, jo šai lietus ūdeņu savākšanas sistēmai ir tikai mehāniski filtri, nav sistēmas, kas attīrītu notekūdeņus no ķīmiskā sastāva. Pieļaujot iespēju, ka tomēr palielinoties lidojumu skaitam var būt arī kāda avārijas izplūdes, vai arī no mehāniskajām darbnīcām, kuras atrodas lidostas teritorijā, jo reljefa slīpums ir tāds, ka visa notece no lidostas un lidlauka teritorijas ir uz Neriņas upi un šādi ķīmiskie savienojumi ilgtermiņā var ietekmēt upes ūdens kvalitāti.

Līdz ar to tas ir viens no aktuālākajiem jautājumiem, kurš lidostai ir jārisina jau tuvāko gadu laikā, it īpaši, ja nākotnē tiks plānota paplašināšanās un plānots būvēt vēl papildus lidlaukus, tehniskās apkopes zonas, uzpildes punktus un administratīvās ēkas. Būtu jārisina jautājums par savas notekūdeņu attīrīšanas sistēmas izveidi (varbūt pat izmantojot Skultes ciema NAI) vai arī jāpieslēdzas Rīgas pilsētas centralizētajai notekūdeņu savākšanas sistēmai.

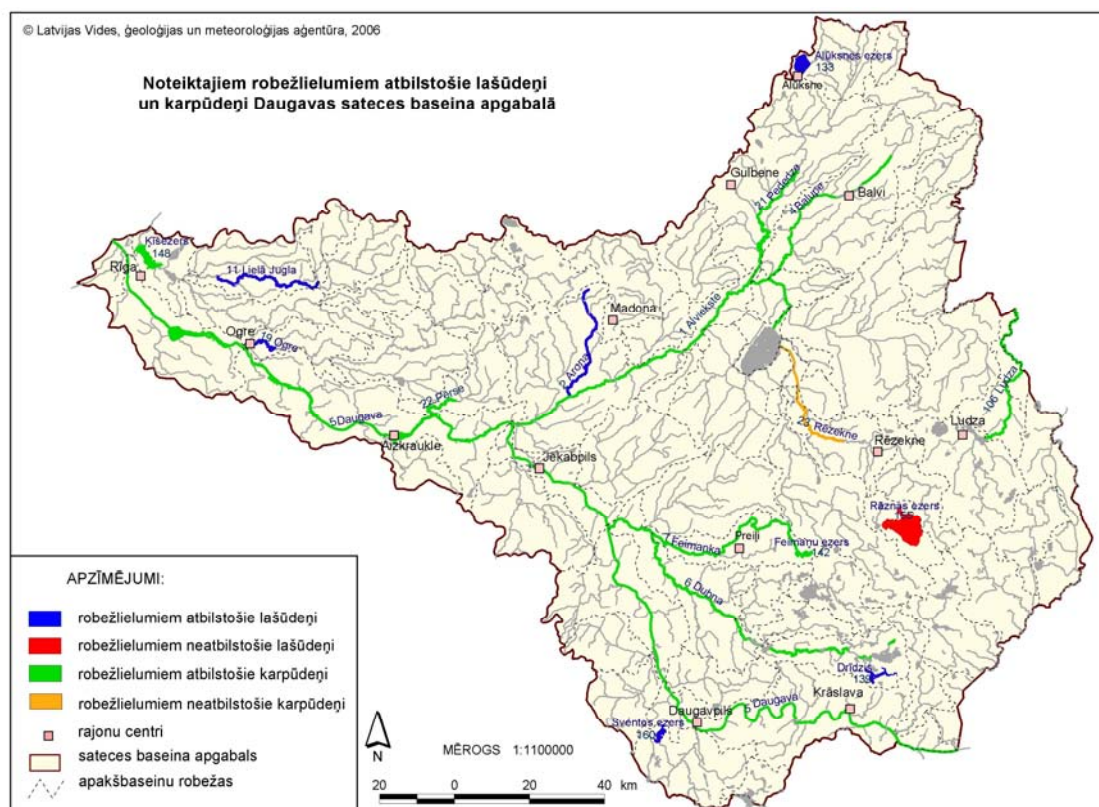

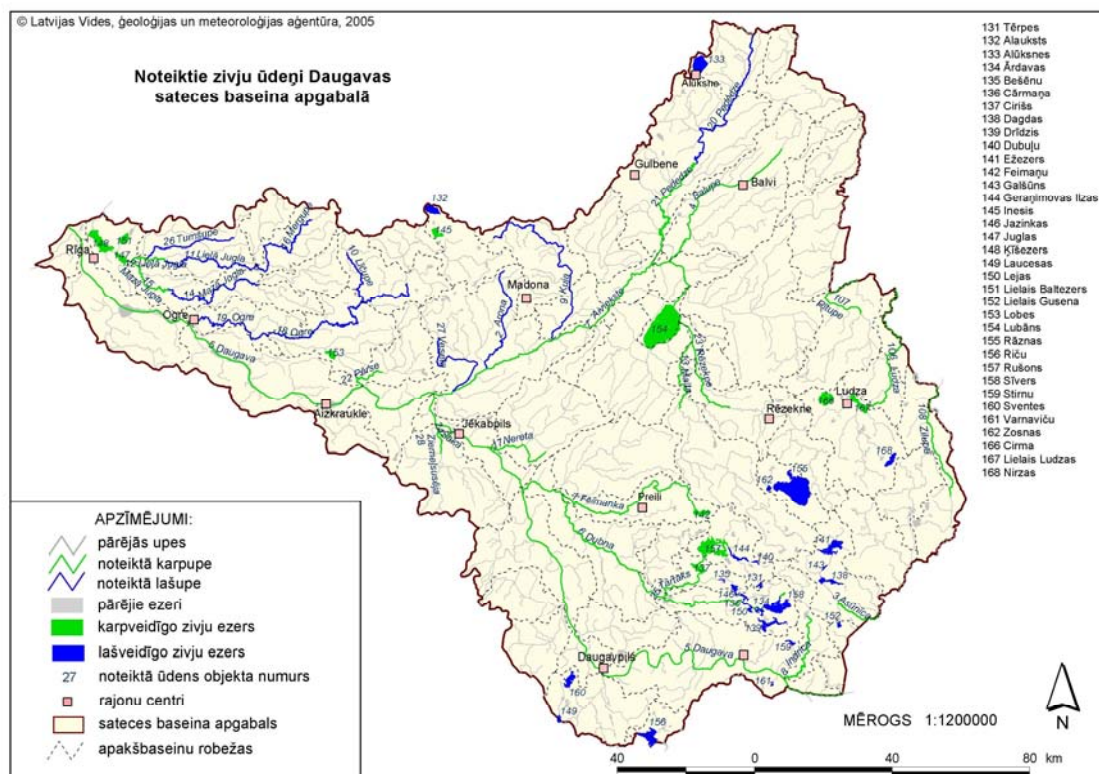
Attēli Nr.10;11;12.Lidostas teritorijas lietusūdeņu savākšanas sistēma, novadgrāvis ieplūst Neriņas upē.

Peldvietu ūdens kvalitāte: veicot peldvietu kvalitātes pārbaudes izšķir mikrobioloģisko un ķīmisko piesārņojumu.

Oficiālas peldvietas, kas atbilstu MK „Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumiem” Nr.300 (1998.g.), Mārupes pagasta teritorijā nav.

Secinājumi un ieteikumi:

- Kopumā virszemes ūdeņu kvalitāte vērtējama kā laba (ar atsevišķu izņēmumu – Neriņas upe aiz lidostas „Rīga” teritorijas), pagasta teritorijā nav oficiālas peldvietas;
- Mārupes pagastā atrodas lidostas „Rīga” teritorija ar lidlauku, kurā ir ierīkota virszemes noteces savākšanas sistēma, bet tā ir tikai mehāniskā, ja gadījumā lidlaukā notiek ķīmisko vielu noplūde, tad tas netiek attīrīts un pa tiešo ietek Neriņas upē. Lidostas teritorija atrodas teritorijā, kur visa dabiskā notece ir uz Neriņas upi;
- Kartogrāfiskajā materiālā tiek uzrādīta meliorācija sistēma, upes un to aizsargjoslas;
- Neriņas upe ietek Beberbeķu dabas parka teritorijā, kā arī jāņem vērā tas, ka apvidus vietām ir purvainas vai arī zems, līdz ar to ir svarīga Neriņas upes ūdens kvalitātes uzlabošana;

Problēmas	Risinājumi
Palielinās apbūves teritorijas, gan privātmājas, gan daudzdzīvokļu māju būvniecība.	Plānojot jaunas apbūves ciemu teritorijās, paredzēt iespēju robežās to pieslēgšanu kopējam ūdensvada un kanalizācijas tīklam, vai arī risināt notekūdeņu savākšanu atbilstoši pašvaldības izdotajiem saistošajiem noteikumiem likumdošanā paredzētajā kārtībā;
Nav oficiāli iekārtotas peldvietas, atpūtas vietas, maz rekreācijas zonas.	Pagasta attīstībā tiek paredzētas drošas un labiekārtotas atpūtas vietas, kā arī drošu piekļuvi pie tām, padomājot arī par cilvēkiem ar īpašajām vajadzībām.
Lidostas „Rīga” teritorija, lidlauks, iespējamais virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu	Liela teritorija, kurā atrodas piesārņotās, potenciāli piesārņotās vietas, kuras ja netiek

piesārņojums.	sakārtotas, iespējams virszemes ūdeņu un arī gruntsūdeņu piesārņojums. Lidostai jāapsaimnieko notekūdeņi, lietus ūdeņu savākšanas sistēmas LR likumdošanā noteiktajā kārtībā, paredzot pieslēgties vai nu Rīgas pilsētas kanalizācijas tīklam, vai arī veidot savu, lokālu attīrīšanas iekārtu, kura tad attīrītos notekūdeņus iepludinātu Neriņas upē. Veikt ietekmes uz vidi novērtējumu konkrētajām plānotajām darbībām lidostas teritorijā, vai arī stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu lidostas attīstības plānam, darbībām, kopumā, lai precizētu iespējamās ietekmes lielumu un paredzētu darbības šo ietekmju samazināšanai.
---------------	--

Meliorācijas sistēmas raksturojums

Mārupes pagasts dienvidos robežojas ar purvu masīvu, kas ir Rīgas pilsētas īpašumā. No šī masīva iztek trīs mazupītes, kas iekļautas valsts uzraudzībā – ekspluatācijā:

- 1) **Mārupīte** $F=35,4 \text{ km}^2$, garums 11 km. Tā ir Daugavas kreisā krasta pieteka, kurai uzplūst:
 - koplietošanas novadi – 34,7 km;
 - koplietošanas kontūrgrāvji – 12,8 km;
 - koplietošanas segtie novadi – 2,971 km;
- 2) Mārupītes augšgala baseina ūdens noteka no pik. 25/20 līdz pik. 65/80 $F=1,2 \text{ km}^2$, garums 4,06 km – iztek no Mārupītes un ietek Mārupītē (saskaņā ar nodošanas aktu no 2002. gada 18. jūnija);
- 3) **Neriņa** $F=115,2 \text{ km}^2$, tās garums ir 18 km, un tā ietek Babītes ezerā. Neriņas upei uzplūst:
 - koplietošanas novadi – 46,4 km;
 - koplietošanas kontūrgrāvji – 34,2 km;
 - koplietošanas segtie novadi – 1,171 km;
- 4) **Dzilnupīte** $F=51 \text{ km}^2$, tās garums ir 13 km, un tā ietek Babītes ezerā. Dzilnupītei uzplūst:
 - koplietošanas novadi – 36,9 km;
 - koplietošanas grāvji – 11,98 km.

Mārupīte 5,0 km tek pa Rīgas pilsētas teritoriju, pārējā daļa ir Rīgas rajona Mārupes pagasta un Olaines pagasta teritorijā. Ietekmētās platības no Mārupītes pārplūšanas (nepietiekami ātra ūdens novadīšana) ir ap 1200 ha lauksaimniecībā izmantojamo zemju un pārējā platība ir purvi. Mārupīte tek pa lēzenām platībām, tādēļ ūdens līmeņa garenkritumi ir nelieli un sastāda 0,15 – 0,30%. Ja pirms 10 gadiem Mārupītei piegulošās platības izmantoja kā pļavas un ganības, nosusināšana, t.sk. drenāžu tīkls lauksaimnieciskajai ražošanai (nokrišņu ūdens novadīšanai) apmierināja, pašlaik platības pārņemtas privātīpašumā, un šajās platībās izvērstā intensīva privātmāju būvniecība – nepieciešamai nosusināšanas normai ar ūdens novadīšanu jābūt citai.

Mārupītes augšgala meliorētās platības atrodas ūdensšķirtnē starp Mārupītes un Neriņas upēm. Daļa no ūdens notekām izbūvētas ar bezkrituma ūdens tecī uz Neriņu, daļa – uz Mārupīti. Tā kā platības ir līdzenas, ar maziem ūdenskritumiem, grāvji aizplūduši, tādēļ ūdens notece no platībām ir neapmierinoša, radot nepietiekamus nosusināšanas apstākļus un pat platību pārpurvošanos, ko pastiprina aktīva bebru darbība. 1997. gadā Mārupes pagasta Meliorācijas sabiedrība pēc savas iniciatīvas veica Mārupītes augšgala baseina platību izpēti, lai rastu risinājumu platību intensīvai nosusināšanai. Iegūtie dati pierādīja, ka iespējams veikt Mārupītes augšgala padziļināšanas darbus, nekaitējot agrāk izveidotajiem upes gultnes nostiprinājumiem, pārvirzot augšgala baseina noteci apkārt Mārupītes nostiprinātajam posmam, izmantojot jau esošo novadu tīklu, to rekonstruējot un padziļinot.

Attēls Nr. 13 Meliorācijas grāvis pie Mārupes.

Jāprecizē koplietošanas tīkla ūdens sateces baseins starp Neriņu un Mārupīti. Patreizējos apstākļos tas ir iespējams, jo arī caur lidostas teritoriju iespējams novadīt ūdeni dabīgā kritumā uz Neriņas upi un novērst nepilnības arī šajā teritorijā.

Neriņa plūst caur Jaunmārupes ciemu un Skultes ciemu, kur tālāk šķērso Babītes pagastu.

Neriņas upe no piketa 59/20 līdz 138/50 tek pa Mārupes pagasta teritoriju, kur tālāk tās augštece sadalās divos koplietošanas novados, kas nes ūdeņus no Bierīņu purva ar tam piegulošām platībām, un no Medema purva ar tam piegulošām platībām ar kopējo noteci no 3100 ha lielas platības.

Neriņas gultnes posms no pik. 59/20 līdz pik. 80/70 ilgu laika periodu bija padomju karaspēka valdījumā. Šis posms ir ļoti pielūžņots, kaut gan 1998. gadā šī upe tika tīrīta, piesārņojuma procesu pastiprina Skultes ciema notekūdeņi un sadzīves atkritumu piesārņojums, ko rada tuvējo mazdārziņu īpašnieki un apsaimniekotāji.

Neriņa no pik. 121/00 līdz pik. 143/60 tek caur Jaunmārupes ciemu. Šajā posmā upes gultne tiek piemēslota ar sadzīves atkritumiem, kā arī to izklaidus šķērso dažādas komunikācijas, kas pilnībā aizsprosto ūdensteci. No pik. 133/60 ietek lielizmēra segtais novads, kas pavasara un rudens palos tiek aizsprostots un pilnībā tiek pārtraukta ūdenstece, kā rezultātā applūst māju pagrabi.

Jaunmārupes ciemā ir izraktas ūdenstilpes - Pavasaru dīķis ar platību 3,1 ha, Gravu dīķis - 1,2 ha, Bērziema dīķis - 5,1 ha un Imaku dīķis. Mārupes ciemā atrodas Aigu dīķis (2 ha). Arī pārējā pagasta teritorijā atrodas mākslīgās ūdenstilpes, kā - Lagatu dīķis, Ceru dīķis u.c.

Dzilnupe ietek Babītes ezerā. Pēc Babītes polderu izbūves, Dzilnupe apvadīta gar poldera dambi un ieplūst Neriņā, kas savukārt poldera apvedkanālā. Lejasgalā 2.5 km garā posmā upes līmeņi atkarīgi no līmeņa svārstībām Babītes ezerā. Upei nav izteiktas ielejas, kā

arī plašas palienes. Starp 3.km un 6.km, kur Dzilnupe šķērso kāpu grēdu, krastu augstums sasniedz vairāk kā 3 m. Šajā vietā izveidota Božu ūdenskrātuve, kur robežojas Mārupes un Babītes pagasti. Augštecē Dzilnupe kalpo par promteku Cenas tīreļa ziemeļu daļai, kā arī masīvam uz ūdens šķirtnes ar Mārupītes, Neriņas un Olaines baseiniem.

Laikā no 1958.gada līdz 1970.gadam Dzilnupe vairākas reizes regulēta pa atsevišķiem posmiem, kā rezultātā tā vairāk līdzinās meliorācijas grāvim nekā dabīgai gultnei.

Drenāžas tīkls kopumā ir iebūvēts 818,09 km, tas uz šo brīdi nav precīzi sadalīts pa noteces baseiniem un ir būvēts lielsaimniecības ražošanas vajadzībām. Zeme ir fizisko personu īpašumā; izveidojušies koplietošanas drenu zari, kas apgrūtina drenāžas kopšanu un ekspluatāciju.

Teritorijas plānojuma grozījumi paredz:

- Visām ūdenstecēm ciema robežās – 10 m, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams esošās apbūves dēļ;
- Ārpus ciema robežām Neriņas upītei, Mārupītei un Dzilnupītei – 50 m plata josla katrā krastā;
- Božu ūdenskrātuvei – 100 m, bet pārējām mākslīgi veidotajām ūdenskrātuvēm – 10 m plata aizsargjosla.

Ieteikumi:

- Lidostas „Rīga” piederošo teritoriju, t.sk. lidlauki un zonas, kas paredzētas lidostas apkalpošanai varētu nodēvēt par „pilsētu” pilsētā”, tas nozīmē, ka lidostas „Rīga” esošā saimniecība aptver plašu darbību jomu. No tā, kā tiek organizēta šīs saimniecības darbība, ir atkarīga arī Mārupes pašvaldības attīstība, dzīves un vides kvalitāte, līdz ar to lidostas „Rīga” administrācijai jāsadarbojas ar Mārupes pašvaldību un jāorganizē darbības savā teritorijā (piem. atkritumu saimniecība, notekūdeņu apsaimniekošana) tā, lai nepasliktinātu pašlaik esošo vides stāvokli un iedzīvotāju vides kvalitāti Mārupes pagastā.

3.4. Pazemes ūdeņu kvalitāte

Pazemes ūdeņi

Artēziskie ūdeņi. Pazemes ūdeņi pagasta teritorijā sastopami dažāda vecuma porainos un plaisainos - nogulumos, kas izplatīti līdz 1000-1100 m dziļumam. Tomēr, sakarā ar nelabvēlīgiem hidroķīmiskiem apstākļiem, ūdensapgādes iespējas pagasta teritorijā ir sliktākas nekā Latvijas teritorijas lielākajā daļā.

Augšējais pirmskvartāra ūdens horizonts (ieguļ Ogres svītas smilšakmeņos un Daugavas svītas dolomītos) barojas galvenokārt no gruntsūdeņiem. Šajā horizontā ūdenim ir paaugstināts sulfātu saturs, kas pārsniedz 450 mg/l, bet tā mineralizācija ir ap 0,6-1,0 g/l. Šo horizontu praktiski neizmanto, jo urbums Nr. 9387 izmanto apvienoto Pļaviņu-Daugavas ūdens horizontu.

Salaspils svītas ūdens horizonts. Ūdens atrodas ģipšu un dolomīta plaisās. Tā ūdenim raksturīgs ļoti augsts sulfātu saturs un to praktiski neizmanto. Arī Pļaviņu ūdens horizontu praktiski neizmanto, jo ūdens ķīmiskais sastāvs neatbilst dzeramā ūdens prasībām. Sulfātu saturs svārstās ap 1000 mg/l. Uz šo ūdens horizontu 1964.gadā pie fermas "Pogas" bija ierīkots urbums Nr. 9203, bet tas ir likvidēts.

Amatas ūdens horizontu izmanto 4 urbumos. Šo urbumu dziļums ir 70-97 m. Urbumi, ko ierīko uz Amatas horizontu bieži smilšo un tie ir jāaprīko ar labiem filtriem.

Gaujas ūdens horizontam, ko veido smilšakmeņi ir lielākā nozīme pagasta ūdensapgādē. Jebkurā vietā var ierīkot artēzisko urbumu ar debitu līdz 1,0 un vairāk tūkst.m³/dnn. Pēc atdzelžošanas un sulfātu koncentrācijas samazināšanas ūdens atbilst visiem dzeramā ūdens nekaitīguma normām. Tā kā Gaujas ūdens horizonta virsma ieguļ 110-120 m dziļumā, bieži ierīko 150-200 m dziļus urbumus. Atsevišķos gadījumos urbumu dziļums sasniedz pat 250 m. Bez pareiza urbuma filtra dziļuma izvēles liela nozīme ir arī urbumu konstrukcijai, kurai jānovērš sliktākas kvalitātes ūdens pieplūde no augšējiem horizontiem.

Gruntsūdeņi. Pirmo, augšējo, pastāvīgo ūdens horizontu, kas izveidojies virs ūdensnecaurlaidīgā slāņa, sauc par gruntsūdeņiem. Gruntsūdeņu resursi visā pagasta teritorijā ir nelieli. Maksimālais limnoglaciālās Baltijas ledus ezera smilts biežums ir Mārupes apkārtnē (ap 25 m), bet pārsvarā tas ir ap 10-15 m, kas ļauj ierīkot individuālām vajadzībām seklos urbumus (spices) ar debitu līdz 10-20 m³/dnn. Tomēr gruntsūdeņu kvalitāte pārsvarā ir neapmierinoša (dzeltena nokrāsa, augsta dzelzs un amonjaka koncentrācija). Sliktu gruntsūdeņu kvalitāti nosaka lielās purvu platības pagasta teritorijā un tā apkārtnē.

Zemes virskārtu pagasta teritorijā veido atšķirīgi pleistocēna un holocēna vecuma ieži. Gruntsūdens horizonts atšķirīgos nogulumos atrodas dažādā dziļumā un ir atšķirīgs. Tā kā virs gruntsūdeņiem nav ūdensnecaurlaidīga slāņa tad to režīms ir atkarīgs no klimatiskajiem apstākļiem. Ūdens pieplūdi nosaka atmosfēras nokrišņi un virszemes ūdeņu infiltrācija. Gruntsūdeņus papildina arī citu horizontu ūdeņi, ja apakšējais ūdensnecaurlaidīgais slānis nav viendabīgs. Gruntsūdeņos izdala šādus ūdens horizontus: Baltijas ledus ezera nogulumu, purvu un aluviālo nogulumu ūdens horizonts.

Purvu ūdens horizonts. Kūdra satur lielu ūdens daudzumu. Tās dabiskais mitrums mainās no 70 līdz 97%. Gruntsūdens līmenis purvos atrodas 0,1-0,5 m dziļumā. Līmenim raksturīgas sezonas svārstības - zemākie līmeņi ir vasaras otrajā pusē. Purvu ūdens mineralizācija ir 0,1-0,5 g/l. Ūdens krāsa ir dzeltenīga, jo tas satur daudz organisko vielu. Šo ūdens horizontu praktiski neizmanto.

Aluviālo nogulumu ūdens horizonts ieguļ 0,1-1,0 m lielā dziļumā. Horizontu veido dažāda rupjuma smiltis ar organisko vielu ieslēgumiem. Ūdens mineralizācija ir 0,4-0,6 g/l. Horizonta izplatība ir niecīga un to praktiski neizmanto.

Baltijas ledus ezera nogulumu ūdens horizontu veido smalkas un aleirītiskas smiltis. Horizonta biezums 10-15 m. Gruntsūdens līmenis ieguļ aptuveni 1-2 m dziļumā. Ūdens ir hidrokarbonātisks un tā mineralizācija mainās no 0,2 līdz 0,5 g/l. Ūdens horizontu izmanto tikai individuālo māju ūdens apgādei. Pārsvarā šī ūdens ieguvei ierīko grodu akas.

Eolie nogulumu, kas sastopami kāpu grēdās ir praktiski sausi. [Īss pārskats par Mārupes pagasta zemju dziļņu resursiem, 2002]

Neizmantoti un neapsaimniekoti ūdens apgādes urbumi ir viens no potenciāli visbīstamākajiem pazemes ūdens piesārņošanas avotiem. Izlemjot turpmāko katra konkrētā ūdensapgādes urbuma apsaimniekošanas kārtību, jāņem vērā:

- ✓ urbuma turpmākās izmantošanas perspektīva;
- ✓ urbuma tehniskais stāvoklis;
- ✓ urbuma atveres un stingra režīma aizsargjoslas sanitārais stāvoklis.

Ņemot vērā to, ka Civillikumā un likumā "Par zemes dzīlēm" noteikts – pazemes ūdens pieder zemes īpašniekam, galīgo lēmumu par ūdens ieguves turpmāko perspektīvu un tātad arī urbumu likvidāciju, jāpieņem zemes īpašniekam, kura īpašumā ūdens apgādes urbums atrodas.

Ņemot vērā iepriekš piedāvātos kritērijus, ūdensapgādes urbumus var sadalīt divās grupās:

- 1) urbumi, kurus iespējams izmantot nākotnē;
- 2) urbumi, kuru izmantošana (dažādu iemeslu dēļ) nav iespējama.

Urbumiem, kurus izmanto un iespējams izmantot nākotnē, nepieciešams:

- sakārtot stingrā režīma aizsargjoslu;
- nodrošināt urbuma atveres hermetizāciju;
- novērst urbuma un stingra režīma aizsargjoslas teritorijas applūšanas vai piegružošanas iespēju;
- nodrošināt urbuma aizsardzību no tā fiziskas bojāšanas.

Pirms urbumu izmantošanas atsākšanas vēlams veikt tā tehniskā stāvokļa pārbaudi un ūdens atsūkņēšanu, kā arī ūdens paraugu noņemšanu tā kvalitātes pārbaudei.

Lai likumdošanas aktos noteiktā kārtībā veiktu pazemes ūdens ieguvi:

katram ūdens apgādes urbumam jābūt Urbuma pasei;

Ja ieguves apjoms pārsniedz 10 m³/dnn., nepieciešams saņemt ūdens lietošanas atļauju Reģionālajā vides pārvaldē;

Ja pazemes ūdeņus izmanto centralizētās ūdensapgādes nodrošināšanai vai fasēšanai un tirgošanai cilvēku patēriņam, nepieciešams veikt hidroģeoloģiskās izpētes darbus, lai aprēķinātu pazemes ūdens krājumus, noteiktu bakterioloģisko un ķīmisko aizsargjoslu un akceptētu tos Pazemes ūdens krājumu akceptācijas komisijā, kā arī saņemt Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūrā pazemes ūdens atradnes pasi un zemes dziļņu izmantošanas licenci.

Urbumus, kuru turpmākā izmantošana dažādu iemeslu dēļ nav iespējama, nepieciešams likvidēt, nodrošinot pazemes ūdens resursu aizsardzību. Urbumu likvidāciju var veikt uzņēmēj sabiedrība, kurai ir Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra izsniegta licence šāda veida darbu veikšanai.

3.5. Dzeramā ūdens kvalitāte

Pazemes ūdeņiem, ko izmanto ūdensapgādē, jāatbilst 2003.gada 29.aprīļa MK noteikumu Nr. 235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” izvirzītajām prasībām.

Dzeramā ūdens ieguvei Mārupes pagasta ciematos izmanto tikai pazemes ūdeņus. Pagasta teritorijā ir ievērojams skaits artēzisko aku. Tās netiek uzskaitītas, to ierīkošanu kontrolē Ģeoloģijas dienests. Lielākā daļa aku pieder privātpersonām. Mārupes, Tīraines un Skultes ciemu ūdensapgādes tīklā ūdens tiek padots no pagastam piederošajām artēziskajām akām, bet Jaunmārupes ciemā – no SIA “Mārupe” artēziskajām akām. SIA “Mārupe” pieder arī abas Jaunmārupes ciemā esošās ūdens atdzelžošanas stacijas.

Pašlaik Mārupes pagastā SIA „Venteko” veic :

- Mārupes un Vecmārupes ciemos - ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu paplašināšanu, jaunu kanalizācijas spiedvadu un sūkņu izbūvi;
- Tīraines ciemā – kanalizācijas tīklu paplašināšana un rekonstrukcija, jaunu kanalizācijas spiedvadu un sūkņu izbūvi.

Mārupes ciems:

Ūdens ieguves iekārtas

Mārupes ciemā tiek izmantotas trīs dziļurbumu akas, no kurām trešā ir rezervē, to ekspluatē tikai vasarā. Artēzisko aku konstrukcija bāzējas uz bijušās PSRS standarta konstrukcijām. Aku dziļums ir 160-170 m.

Ūdens kvalitāte

Ūdenssaimniecību, dzeramā ūdens apgādes sistēmu un dzeramā ūdens kvalitāti regulāri pārbauda Valsts Sanitārās Inspekcijas inspektori un sastāda Kontroles aktus, kuros atspoguļo dzeramā ūdens apgādes sistēmas stāvokli.

Atbildīgais par ūdens kvalitātes novērošanu Mārupes ūdens ieguves vietā ir BOMPAS “Mārupes Komunālie pakalpojumi”, kam ir jānodod analīzes Rīgas Vides veselības centrā.

Tīraines ciems:

Ūdens ieguves iekārtas

2003. gada pavasarī Tīrainē ir izurbta jauna dziļurbuma aka ar dziļumu 140.m, kas ir pieslēgta kopējai Mārupes – Tīraines ūdensapgādes sistēmai un ūdensapgādes sistēmu papildina caur jaunu atdzelžošanas staciju kopējā ūdensapgādes sistēmā.

Ūdens kvalitāte

Ūdenssaimniecību, dzeramā ūdens apgādes sistēmu un dzeramā ūdens kvalitāti regulāri pārbauda Valsts Sanitārās Inspekcijas inspektori un sastāda Kontroles aktus, kuros atspoguļo dzeramā ūdens apgādes sistēmas stāvokli.

Jaunmārupes ciems:

Ūdens ieguves iekārtas

Dzeramā ūdens ieguvei Jaunmārupes ciemā tiek izmantotas sešas dziļurbumu akas. Artēziskās akas ir izbūvētas pēc PSRS standarta konstrukcijām. Aku dziļums svārstās no 115 m līdz 210 m.

Ūdens kvalitāte

Atbildīgā par ūdens kvalitātes novērošanu Jaunmārupes ūdens ieguves vietā ir SIA "Mārupe" komunālā daļa, kam ir jānodod analīzes Valsts aģentūras Sabiedrības veselības aģentūrā.

Skultes ciems:

Ūdens ieguves iekārtas

Ciemā Skulte atrodas četri darbojošies dziļurbumi aprīkoti ar caurplūdes uzskaites mērinstrumentiem.

Ūdens kvalitāte

Ūdenssaimniecību, dzeramā ūdens apgādes sistēmu un dzeramā ūdens kvalitāti regulāri pārbauda Valsts Sanitārās Inspekcijas inspektori un sastāda Kontroles aktus, kuros atspoguļo dzeramā ūdens apgādes sistēmas stāvokli.

Mārupes, Tīraines un Skultes ciematu ūdensapgādes sistēmas pieder Mārupes pagasta padomei.

2002.gadā tika uzcelts jauns ūdenstornis ar tilpumu 500 m³, ūdensvada maģistrāles izbūve ar garumu 3800 m uz ciematu Tīraine, atdzelžošanas staciju izbūve ciematos Mārupe un Tīraine, kas tagad nodrošina divu lielu ciematu nepārtrauktu ūdensapgādi ar spiedienu ūdensvadā līdz 5 atm. Ūdensapgāde tiek nodrošināta no trim dziļurbumiem kas ir aprīkoti ar caurplūdes uzskaites mērinstrumentiem. Praktiski visiem patērētājiem ir uzstādīti ūdens caurplūdes skaitītāji.

Mārupes ciems:Sadales tīkls

Ūdens sadales tīkla garums ir aptuveni 4,0 km. Lielāka tīkla daļa ir no čuguna caurulēm DN100, kurām nav nekādas pretkorozijas aizsardzības. Pārējie posmi ir no plastmasas caurulēm DN50, DN32. Tīkla vecums galvenokārt ir 10-20 gadi. Plastmasas caurules ir sliktā stāvoklī. Māju pieslēgumi ir no dzelzs vai cinkotā dzelzs caurulēm.

2002. gadā ir uzbūvētas jaunas ūdensvada maģistrāles uz jaunbūvējamo "Mārasciemu" ar garumu 1300 m., uz jauniem dzīvojamo māju kvartāliem ar kopējo garumu ≈ 1300 m.

Ūdenstornis

2002.gada rudenī tika uzcelts jauns ūdenstornis ar tilpumu 500 m³, ūdensvada maģistrāles izbūve ar garumu 3800 m uz ciematu Tīraine, atdzelžošanas staciju izbūve ciematos Mārupe un Tīraine, kas tagad nodrošina divu lielu ciematu nepārtrauktu ūdensapgādi ar spiedienu ūdensvadā līdz 5 atm.

Tīraines ciems:

Sadales tīkli

Ūdens sadales tīklu kopējais garums ir aptuveni 4,0 km. Lielākā tīklu daļa ir no čuguna caurulēm, kurām nav nekādas pretkorozijas aizsardzības. Daži īsie posmi ir no plastmasas un dzelzs caurulēm. Cauruļvadu vecums ir 20-30 gadi, daži posmi ir vecāki par

30 gadiem. Ventīļi ir sliktā stāvoklī. Tīklu caurlaides spēja nav pietiekama. Nav apzināti visi pieslēgumi pie ūdens apgādes sistēmas.

Ūdenstorni

2002.gadā Mārupē tika uzcelts jauns ūdenstornis ar tilpumu 500 m³, ūdensvada maģistrāle izbūvēta ar garumu 3800 m uz ciematu Tīraine, atdzelžošanas staciju izbūve ciematos Mārupe un Tīraine, kas tagad nodrošina ciematam Tīraine nepārtrauktu ūdensapgādi ar spiedienu ūdensvadā līdz 5 atm.

Jaunmārupes ciems:

Sadales tīkls

Ūdens sadales tīkla garums Jaunmārupes ciemā ir apmēram 14 km. Lielāka tīkla daļa ir no čuguna caurulēm, kurām nav nekādas pretkorozijas aizsardzības. Daži īsi posmi ir no polietilēna caurulēm. Cauruļu vecums ir 5-20 gadi. Maģistrālo cauruļvadu stāvoklis apmierinošs. Sliktā stāvoklī ir ūdens tīkla skatakas un sarūsējušās caurules māju pievados, kuros rodas noplūdes.

Teritorijas pārklājums ar ūdens sadales tīklu ir aptuveni 60% no Jaunmārupes ciema teritorijas. Sadales tīklam ir viena spiediena zona. Spiediens tīklā ir pietiekams. SIA "Mārupe" komunālajai daļai ir ūdensvadu tīkla shēma, bet tajā nav uzrādīti aizbīdņi un cauruļu materiāls.

Ūdens sadales tīklā iebūvēto ugunsdzēsības hidrantu skaits pilnībā neapmierina ugunsdzēsības prasības.

Ūdenstornis

Ciema sadales tīklā ir viens ūdenstornis. Tas ir labā tehniskā stāvoklī. Ūdenstornis izbūvēts pēc "Agroprojekta" izstrādātā individuālā projekta. Torņa nesošās konstrukcijas ir no betona. Tam ir 16 dzelzs ūdens rezervuāri. Rezervuāru kopējais tilpums ir 500 m³, augstums no zemes līmeņa līdz rezervuāra augšai ir 38 m. Ūdens tornis nodrošina tīklā spiediena vienmērību. Projekta dokumentācijas komunālajai daļai nav.

Skultes ciems:

Sadales tīkls

Ūdens sadales tīkla garums ir 3,7 km. Lielāka tīkla daļa ir no četa caurulēm, kurām nav nekādas pretkorozijas aizsardzības. Daži īsi posmi ir no tērauda caurulēm. Tīkls galvenokārt ir 20-30 gadu vecs, daži posmi ir 5 līdz 10 gadu veci.

Teritorijas pārklājums ar ūdens sadales tīklu ir 100%. Sadales tīkls sastāv no vienas spiediena zonas.

Ūdens sadales tīklā ir 3 ugunsdzēsības hidranti.

Ūdenstornis un krājrezervuāri

Ciema sadales tīklā ir viens ūdenstornis. Tas atrodas blakus diviem ūdens krājrezervuāriem, kuru tilpums ir 100 m³. Ūdens torņa rezervuāra tilpums ir 50 m³. Ūdenstornis ir uzbūvēts no ķieģeļiem pēc PSRS laikā izstrādātā tipveida projekta. Ūdenstornis stāvoklis ir labs. Par krājrezervuāriem nav nekādas tehniskās dokumentācijas.

Ēkā blakus ūdenstornim atrodas pieci otrā pacēluma sūkņi. [Ūdens saimniecības tehniski ekonomiskā izpēte Mārupes un Babītes pagastos. Mārupes pagasts. Beigu ziņojums., SIA "Hidrostandarts", 2000; BOMPAS "Mārupes komunālie pakalpojumi"]

Laika posmam par 2007.gadu atskaites sniegušas 15 organizācijas. Ūdens vietu ņemšanas skaits Mārupes pagastā – 27

Ūdens daudzumi : tūkst.m3/gadā								
Kopā ņemtais no dabīgajiem ūdens avotiem	tai skaitā							
	ņemts svaigais ūdens					Lietus ūdeņi	Karjeru ūdeņi	Citi
	Kopā	Vietu skaits	t.sk. izmērīts	Virszemes	Pazemes			
992.345	643.285	27	549.211	59.416	583.869	349.060		

Tabulā uzrādīti ūdens daudzumi, kuri ņemti ražošanas un komunālās sadzīves vajadzībām.

Ūdens daudzumi : tūkst.m3/gadā					
Nosaukums	Kopā	tai skaitā		Atgriezeniskās sistēmās	Ūdeņu zudumi
		ražošanas vajadzībām	komun., sadzīves vajadzībām		
Mārupes pagasts	494.183	203.470	290.713		72.241

Dati VĢMA datu bāze „Ūdens- 2”⁵, dati uz 13.06.2008.

Teritorijas plānojuma grozījumi paredz:

- Tiek uzrādītas ūdensgūtņu aizsargjoslas;
- Plānota meliorācijas sistēmu saglabāšana un uzturēšana kārtībā, lai nepasliktinātu to stāvokli;
- Mārupes pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tiek atrunātas darbības un to ierobežojumi ūdensgūtņu tuvumā un aizsargjoslu teritorijā;

Virszemes un pazemes ūdeņu un augsnes piesārņojums

Artēziskie ūdeņi Mārupes pagasta teritorijā kopumā ir ļoti labi aizsargāti no virszemes piesārņojuma iekļūšanas. Ūdensapgādē izmantojamo Gaujas ūdens horizontu klāj daudzi ūdens vāji caurlaidīgu nogulumu slāņi (limnoglaciāla smalka smilts, morēnas smilšmāls, Katlešu svītas aleirolīti u.c.), kuru summārais biezums sasniedz 40 – 60 m. Viens no potenciāli visbīstamākajiem pazemes ūdens piesārņošanas avotiem ir neizmantoti un nepasaimniekoti ūdens apgādes urbumi, tādēļ, izlemjot turpmāko katra konkrēta ūdens apgādes urbuma apsaimniekošanas kārtību, ir jāņem vērā urbuma turpmākās izmantošanas perspektīva, urbuma tehniskais stāvoklis un urbuma atveres un stingra režīma aizsargjoslas sanitārais stāvoklis. [Īss pārskats par Mārupes pagasta zemes dziļu resursiem, Valsts Ģeoloģijas dienests]

Centralizētās kanalizācijas sistēmas apdzīvotās vietās Jaunmārupē, Tīrainē, Skultē un Mārupē patreiz ir lielākie punktveida piesārņotāji Neriņas un Mārupītes baseinā.

⁵ www.vgma.gov.lv

“2-Ūdens” atskaites. Informācija par lielākām punktveida izlaidēm ūdens vidē apkopota 3.5.1. tabulā.

3.5.1. tabula. Notekūdeņi

	<i>Notekūdeņi tūkst. m³/g</i>	<i>Suspendētās vielas mg/l</i>	<i>BSP₅ mg/l</i>	<i>P_{kop.} mg/l</i>	<i>N_{kop.} mg/l</i>	<i>Izlaides vieta mg/l</i>
Komunālie pakalpojumi (Skulte)	83,158	3,19	2,25	0,22	2,37	Neriņa
Komunālie pakalpojumi (Mārupe)	102,288	0,37	0,37	0,024	0,22	Mārupīte
Komunālie pakalpojumi (Tīraine)	91,233	3.202	1.22	0.08	2.096	Melior. grāvis (Mārupīte)
SIA “Mārupe” (Jaunmārupe)	84,586	3,28	2,93	0,33	2,52	Neriņa

Pašreizējās situācijas izvērtēšana tiek veikta pēc esošās uzkrātās statistiskās informācijas un analīžu rezultātiem, kas, atbilstoši ūdens lietošanas atļauju rezultātiem, tiek veiktas punktveida izplūdes ūdens baseinos. Atklāto ūdensteču kvalitāte vērtēta tikai punktveida izplūžu vietās un 50 – 60 m leņķus tām. Neriņas upes kvalitāte vērtējama kā vāji piesārņota līdz piesārņotai Skultes apkārtnē.

Salīdzinājumā ar piesārņojumu, kas veidojas Neriņas baseinā, kopumā Mārupes pagasta devums no punktveida avotiem sastāda 48% (pēc 2001.gada datiem). Ietekme uz Mārupītes baseinu nav novērtējama, jo dati par individuālām izlaidēm pagasta teritorijā un tālāk Rīgas pilsētas teritorijā nav pakļautas “2-Ūdens” statistikas atskaitē, tāpat nav veikts monitoringa par upes hidrobioloģisko vērtējumu.

Gan Neriņa, gan Dzilnupe un Mārupīte bez punktveida piesārņojuma avotiem ir pakļautas izkliedētā piesārņojuma ietekmei no lauksaimniecībā izmantojamām teritorijām, un, ņemot vērā pagastā izmantojamo zemju biezo melioratīvo tīklu, to varētu vērtēt kā būtisku. LLU 2000.gada dati apliecina, ka no 1 ha pēc slāpekļa tīrvielas tas var būt no 4-19 kg.

Latvijas Republikas ūdenssaimniecības likumdošana prasībās par ūdens kvalitāti ūdenstecēs nosaka to atbilstību lašu vai karpu ūdeņiem. Mārupītē, Neriņā un Dzilnupē ūdens kvalitātei jāatbilst karpūdeņu prasībām.

Trūkstot precīziem monitoringa datiem, patreiz atbilstību novērtēt nav iespējams. Ņemot vērā, ka Neriņa un Dzilnupīte ir Babītes ezera mazbaseina upes, un šī ezera ūdens kvalitāte ir pakļauta monitoringam, tā tālākā attīstība varētu būt arī kontrolpunkti uz upju ietekām. Mārupītei pēc ūdens kvalitātes prasībām noteikti karpūdeņi, bet, ņemot vērā upes tecējumu pa blīvi apbūvētu teritoriju, rekreācijas objekta Māras dīķa ūdens kvalitātes nodrošināšanai, uzraudzības institūcijas var izvirzīt augstākas prasības.

Lietus ūdeņu savākšana un novadīšana no jumtiem un cietā klājuma teritorijām vienlaicīgi palielina piesārņojuma (smiltis, gumijas daļiņas, eļļa) pieaugumu konkrētā vietā. Lietus ūdeņu piesārņotāju vielu daudzums ir atkarīgs no vairākiem dabas faktoriem un koncentrācija lietus laikā ir mainīga. Visvairāk piesārņojumu satur pirmās porcijas. Nosakot no konkrētās teritorijas iespējamo slodzi, tālākās projektēšanas stadijās pieņem iespējamus risinājumus virsūdeņu tīrīšanai. Kā obligāta prasība tā būtu izvirzāma rūpnieciskajām teritorijām.

Augsnes un gruntsūdeņu piesārņojums pagasta teritorijā:

- 1) piesārņojums, kurš veidojas vai var veidoties patreiz saimnieciskās darbības rezultātā, neievērojot likumdošanā noteiktās prasības vai avārijas situācijās;
- 2) piesārņojums, kas veidojies pagājušā gadsimta saimnieciskās darbības rezultātā - vēsturiskais piesārņojums.

Piesārņojums, kas attiecas uz pirmo grupu, Mārupes pagastā vērojams sadzīves atkritumu izgāztuves teritorijā.

Pastāvīgs monitoringa darbs par potenciālām iespējām piesārņot gruntsūdeņus un augsni tiek veikts degvielas uzpildes stacijās.

Teorētiski iespējama gruntsūdeņu piesārņojuma plūsma no Olaines pagasta piesārņotajām teritorijām, bet šādu novērojumu datu nav saistībā ar Ormaņu pļāvās uzkrājušos piesārņojumu. Piesārņotās teritorijas ar vēsturisko piesārņojumu savā teritorijā sākotnēji jāapzina pašvaldībai, un atbilstoši 20.11.01. MK noteikumiem nr.483 jāuzsāk reģistrācijas procedūra.

Piesārņoto teritoriju izpēte uzsākta lidostas "Rīga" teritorijā, kur konstatētas vairākas lokālās vietas ar lielāku vai mazāku izpētītu piesārņojumu. Tā 1998.-2002. gada monitoringa rezultāti apkopoti un sniedz informāciju par gruntsūdeņu piesārņojuma pakāpi, dinamiku, naftas produktu pārvietošanās iespējām ar gruntsūdeņu plūsmu, vides atveseļošanas pasākumiem. Izpētei ierīkoti 19 novērojumu urbumi:

- iecirknis starp autobāzi un katlu māju;
- bijušajā helikopteru bāzes degvielas noliktavā;
- bijušajā jūras kara aviācijas degvielas noliktavā;
- atsevišķi novērojuma urbumi gar skrejceļu.

Visbīstamākais piesārņojums ir bijušās jūras aviācijas degvielas un smērvielu noliktavas teritorijā.

ZTC "Rūpniecības ekoloģija", SIA "EkoHELP" turpina monitoringu šajās teritorijās. Uzsākot plānotās saimnieciskās aktivitātes piesārņotās teritorijās, būtiski veikt pietiekošu izpēti, lai precizētu piesārņojuma koncentrāciju un pasākumus tā samazināšanai.

Kopumā augsnes piesārņojums Mārupes pagasta teritorijā arī nav vērtēts, izņemot lidostas un tai pieguļošo teritoriju vēsturiskā piesārņojuma vietas. Pagasta teritorijā iespējami atsevišķi piesārņoti laukumi fermu, mehānisko sektoru, noliktavu teritorijās, bet informācijas ierobežotības dēļ nevienam no tiem bez papildus izpētes nevar uzskatīt par apdraudējumu videi.

Mārupes pagasta teritorijā izvietotās ražotnes nav uzskatāmas kā videi bīstamas. Patreizējais spriedums veidots, izmantojot esošo statistikas un vides atļaujās doto skaitlisko informāciju, kā arī apmeklējot ražotnes uz vietas.

3.6. Notekūdeņu ietekme uz vidi

Kanalizācijas sistēmas, kuras sastāv no notekūdeņu savākšanas tīkla, kanalizācijas (notekūdeņu) sūkņu stacijām un notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm, ir visos četros pagasta ciemos.

Pavisam pie notekūdeņu savākšanas tīkla ir pieslēgtas mājas, kurās dzīvo aptuveni 4896 pagasta iedzīvotāji.

Visu ciemu kanalizācijas sistēmas pieder pagasta padomei. Mārupes, Tīraines un Skultes ciematu kanalizācijas sistēmas ekspluatē Mārupes pagasta pašvaldības uzņēmums BOMPAS "Mārupes komunālajiem pakalpojumiem".

Mārupes ciems:

Kanalizācijas tīkli

Kanalizācijas sistēma apkalpo 230 iedzīvotājus jeb 17% no ciema iedzīvotāju skaita.

Kanalizācijas cauruļvadu kopējais garums ir aptuveni 0,9 km. Kanalizācijas tīklu veido pašteses vadi. Lielākā daļa kanalizācijas ir izbūvēta no 150 mm diametra keramikas caurulēm. Daži posmi ir no 100 mm diametra ķeta caurulēm. Kanalizācijas tīkla vecums svārstās no 10-20 gadiem.

Teritorijas pārklājums ir ļoti zems – mazāk par 5%.

Pašlaik Mārupes pagastā SIA „Venteko” veic :

- Mārupes un Vecmārupes ciemos - ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu paplašināšanu, jaunu kanalizācijas spiedvadu un sūkņu izbūvi;
- Tīraines ciemā – kanalizācijas tīklu paplašināšana un rekonstrukcija, jaunu kanalizācijas spiedvadu un sūkņu izbūvi.

Notekūdeņu sūkņu stacija

Ir tikai viena notekūdeņu sūkņu stacija, kura septiņā attīrītos ūdeņus pārsūknē uz Mārupīti.

Tīraines ciems:

Kanalizācijas tīkls

Kanalizācijas sistēma apkalpo 1140 iedzīvotājus jeb 70 % no ciema kopējā iedzīvotāju skaita. Kanalizācijas sistēmas kopējais garums ir aptuveni 3 km (ieskaitot pašteses kolektoru un spiedvadu).

Kanalizācijas cauruļvados veidojas nogulsņējumi nepietiekamo cauruļvadu slīpumu dēļ. Caurules ir nolietojušās. Nepieciešama jauna cauruļvadu sistēmas izbūve.

Teritorijas pārklājums ar kanalizācijas tīklu ir diezgan zems (apmēram 50%).

Notekūdeņu sūkņu stacija

Kanalizācijas sistēmā ir viena sūkņu stacija, kura pārpumpē notekūdeņus uz Tīraines NAI. Sūkņu stacija ir izbūvēta pēc PSRS laikā izstrādātā tipveida projekta. Sūkņu mājā ir uzstādīti 2 horizontālie sūkņi. Pieņemšanas kamera ir aprīkota ar mehāniskajām restēm. Transformators atrodas sūkņu stacijas telpās, izmantojamais spriegums ir 380V. Sūkņu stacija ir aprīkota ar smalcinātāju. Sūkņu stacijā ir līmeņa automātika, kas vada sūkni. Notekūdeņi nonāk Mārupītes noteces tīklā.

Jaunmārupes ciems:

Kanalizācijas tīkls

Kanalizācijas sistēma apkalpo 1630 iedzīvotājus jeb 79% no ciema kopējā iedzīvotāju skaita.

Kanalizācijas sistēmas kopējais garums ir 7,7 km (ieskaitot pašteses kolektoru un spiedvadu). Teritorijas pārklājums ar kanalizācijas tīklu ir diezgan zems – aptuveni 50%.

Sūkņu stacijas

Kanalizācijas sistēmā ir trīs notekūdeņu sūkņu stacijas, kuras notekūdeņus padod uz Jaunmārupes NAI, no kurienes tālāk tie nonāk Neriņā.

Skultes ciems:

Kanalizācijas tīkls

Kanalizācijas sistēma apkalpo 1320 iedzīvotājus jeb 97% no ciema kopējā iedzīvotāju skaita.

Kanalizācijas sistēmas kopējais garums ir 2,5 km. Visas kanalizācijas tīkla caurules ir no ķeta ar diametru 300 un 110 mm. Kanalizācijas cauruļu vecums no 20 līdz 30 gadiem.

Teritorijas pārklājums ar kanalizācijas tīklu ir aptuveni 80% no Skultes ciema apdzīvotās teritorijas.

Galvenās problēmas kanalizācijas tīklā ir nosprostojumi, ar kuriem efektīvi cīnās asenizācijas automašīna.

Sūkņu stacija

Kanalizācijas sistēma darbojas paštecē. Sūkņu stacija ir domāta, lai pārpumpētu notekūdeņus uz NAI.

Sūkņu stacija ir izbūvēta pēc PSRS laikā izstrādātā tipveida projekta. Sūkņu mājā ir uzstādīti trīs horizontālie sūkņi ar elektrodzinējiem, attiecīgi ar 30, 22, 37 kW jaudu (uzstādīšanas gads – 1977). Viens sūknis ir remontēts. Sūkņiem ir gan automātiskā, gan rokas vadība Ir drenāžas sūknis ar jaudu 1,5 kW. Darbojas sūkņu ieslēgšanas līmeņa automātika.

Pagasta ciemu kanalizācijas tīklos ieplūst sadzīves jeb komunālie ūdeņi. Ražošanas notekūdeņu pagasta ciematos nav. Lietus ūdeņi sadzīves notekūdeņus spēj atšķaidīt tik, cik tie spēj infiltrēties kanalizācijas tīklos pa cauruļvadu neblīvumiem. Pagastā nav jaukto kanalizācijas sistēmu. Lietus kanalizācijas sistēma ir tikai Jaunmārupē.

Katram ciemam ir savas lokālās notekūdeņu attīrīšanas ietaises. Tās visas pieder pagasta padomei. Mārupē, Tīrainē un Skultē attīrīšanas ietaises ekspluatē BOMPAS “Mārupes komunālie pakalpojumi”.

Mārupes ciems:

Notekūdeņu daudzums un to raksturojums

Mārupes ciema notekūdeņu piesārņojums ir ar vidēju koncentrāciju, jo apmēram 30% no kopējās plūsmas ir fekālie notekūdeņi no iestādēm un individuālajām mājām. Notekūdēns plūsmas - 26 m³/d (2002)

Notekūdeņu attīrīšanas ietaišu tehniskais novērtējums

Notekūdēns attīrīšana Mārupes ciemā notiek ar trīskameru septiķa palīdzību, kurš ir izveidots no trim rindā novietotām 2000 mm grodu akām. Aiz septiķa atrodas sūknētava, kura septiķī daļēji attīrītos ūdeņus pārsūknē uz Mārupīti.

Tīraines ciems:

Notekūdeņu daudzums un kvalitāte

Tīraines ciema notekūdeņu piesārņojums ir ar zemu koncentrāciju, jo praktiski visi notekūdeņi nāk no daudzstāvu labiekārtotām dzīvojamām ēkām. Notekūdens plūsmas – 211 m³/d (1998).

Notekūdeņu attīrīšanas ietaišu tehniskais novērtējums

Notekūdeņu attīrīšanas ietaises tika pieņemtas ekspluatācijā 1973. gadā. 1988. gadā notika to paplašināšana. Ietaises, kuras ir projektētas notekūdeņu bioloģiskai attīrīšanai, faktiski darbojas kā mehāniskās notekūdeņu attīrīšanas ietaises (restes - smilšķērājs - emšeri). Notekūdeņi nonāk Mārupītes noteces tīklā.

Jaunmārupes ciems:

Notekūdeņu daudzums un kvalitāte

Jaunmārupes ciema notekūdeņu piesārņojums ir ar vidēju koncentrāciju, jo vairāk par pusi no visiem notekūdeņiem nāk no daudzstāvu vai individuālām labiekārtotām dzīvojamām ēkām.

Attīrīšanas ietaisēs iepļūstošo notekūdeņu analīzes ir veiktas pirms un pēc ietaišu rekonstrukcijas 1999. gadā.

Notekūdeņu attīrīšanas ietaišu tehniskais novērtējums

Astoņdesmitajos gados tika iesākta jaunu attīrīšanas ietaišu celtniecība, kuru jauda bija paredzēta 500 m³/d. To jaudu būtu iespējams palielināt līdz 1000m³/d. Naudas trūkuma dēļ NAI būvniecība tika pārtraukta. Tagad jaunās NAI stāv pamestas. Notiek izlaupīšana. No esošajām uz jaunajām NAI paspēja izbūvēt ķeta 150 mm diametra spiedvadus. Iesāktās Jaunmārupes NAI atrodas pietiekoši tālu no dzīvojamās apbūves, tām ir pietiekoša sanitārā zona.

Pašreizējās Jaunmārupes NAI atrodas ciema centrā blakus ūdenskrātuvei, ko vietējie iedzīvotāji izmanto kā peldētavu. Tajās nav ievērotas sanitārās zonas (faktiski to nav). Notekūdeņu attīrīšanas ietaises tika pieņemtas ekspluatācijā 1968. gadā. 1999. gadā tika veikta esošo NAI rekonstrukcija. NAI strādā labi, izņemot atsevišķus gadījumus, kad otrreizējos nostādinātājos var novērot dūņu uzpeldēšanu. NAI ir noslogotas par 60%. NAI rekonstrukcijas laikā nav atrisināts jautājums par to, kur likt liekās dūņas, kas rodas notekūdeņu attīrīšanas procesā. Jaunmārupes NAI nav laboratorijas procesa kontrolei un optimizācijai. Notekūdeņi tiek novadīti Neriņas upē.

Skultes ciems:

Notekūdeņu daudzums un kvalitāte

Skultes ciema notekūdeņu piesārņojums ir ar zemu koncentrāciju, jo praktiski visi notekūdeņi nāk no daudzstāvu labiekārtotām dzīvojamām ēkām. Notekūdens plūsmas – 225 m³/d (1998).

Notekūdeņu attīrīšanas ietaišu tehniskais novērtējums

Notekūdens attīrīšanas ietaises tika pieņemtas ekspluatācijā 1978. gadā, taču, aizejot padomju armijai no ciema, no Skultes NAI ir demontētas visas iekārtas. NAI ir palikušas tikai tvertnes un caurules bez pieslēgumiem un elektroiekārtām. Ir uzbūvēta saimniecības ēka kompresoriem un elektrovadības sistēmām, taču visas telpas ir tukšas, bez iekārtām.

NAI ienākošais notekūdens nonāk vienā 25m³ nostādinātājā, kurš ir sadalīts ar starpsienu (bijušais bioloģiskās attīrīšanas bloks). Nostādinātāja betona konstrukcijas ir izdrupušas.

Notekūdeņi pa 150 mm diametra cauruli izplūst Neriņas upē.

Notekūdeņu attīrīšanas ietaišu ekspluatācija un apkalpošana

Nav iekārtu, kuras būtu jāapkalpo. [Ūdens saimniecības tehniski ekonomiskā izpēte Mārupes un Babītes pagastos. Mārupes pagasts. Beigu ziņojums., SIA "Hidrostandarts", 2000; BOMPAS "Mārupes Komunālie pakalpojumi"]

Atbilstoši Eiropas Statistikas aģentūras un Eiropas Vides aģentūras norādījumiem, ir noteiktas šādas notekūdeņu attīrīšanas pakāpes:

- pirmējā - nodrošina suspendēto vielu 50 % un BSP₅ - 20 % samazinājumu,
- otrējā - nodrošina BSP₅ - 70 % un ŪSP - 75 % samazinājumu,
- trešējā - nodrošina BSP₅ - 95 % un ŪSP - 85 %, N_{kop} - 70 % un P_{kop} - 80 % samazinājumu (biogēno elementu daudzuma samazināšana).

Latvijā izvirzītie galvenie rīcības programmas **uzdevumi** virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanai un saglabāšanai ir:

1. Samazināt Latvijā nonākošo pārrobežu piesārņojumu.
2. **Nodrošināt apdzīvoto vietu notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.**
3. Veikt pasākumus ļoti bīstamu vielu emisiju novēršanai un bīstamo vielu emisiju samazināšanai upju baseinu apgabalos.
4. **Samazināt bīstamo vielu izmantošanu ražošanas procesos un to nokļūšanu notekūdeņos.**
5. Pilnveidot monitoringa programmas virszemes ūdeņu kvalitātes novērtējumam un kontrolei.
6. **Palielināt institūciju organizatoriskās spējas un nodrošināt atbilstošu informācijas apriti.**

Ūdens daudzumi : tūkst.m3/gadā									
Nosaukums	Novadišanas vietu skaits (izplūdes)	Kopā novadītie notekūdeņi	tai skaitā		Bez att. norm. tīri	Bez att. norm. netīri	Lietus	Citi	
			Ar att. norm. tīri	Ar att. norm. netīri					
Mārupes pagasts	11	731.054	105.020	279.834			346.200		

Mehāniskā attīrīšana

Ūdens daudzumi : tūkst.m3/gadā				
Nosaukums	Skaitis	Jauda (tūkst.m3/dnn)	Notekūdeņu daudzums	Attīrīšanas pakāpe Pirmējā attīrīšana
Mārupes pagasts	2	0.136	108.450	108.450

Bioloģiskā attīrīšana (ķīmiskā nav)

Ūdens daudzumi : tūkst.m3/gadā						
Nosaukums	Skaitis	Jauda (tūkst.m3/dnn)	Notekūdeņu daudzums	Attīrīšanas pakāpe		
				Pirmējā attīrīšana	Otrējā attīrīšana	Biogēnā redukcija
Mārupes pagasts	8	2.352	276.404	177.546	98.858	

Paliekošais piesārņojums

Vielu daudzumi : t/gadā							
Nosaukums	Notekūdeņu daudzums (t.m3/gadā)		Suspendētās vielas	BSP-5	ŪSP	Naftas produkti	SVAV
	Kopā	t.sk. piesārņ. dati					
Mārupes pagasts	731.054	731.054	19.24790	7.28860	60.62420	0.00130	0.00100

Vielu daudzumi : t/gadā							
Nosaukums	Notekūdeņu daudzums pies. dat. t.m3/gadā	Pkop	P-PO4	Nkop	N-NH4	N-NO2	N-NO3
Mārupes pagasts	731.054	0.71630	2.40150	7.60690	20.74890	4.12457	0.10250

Gadā tiek saražotas 4.200 t dūņu, apstrādātas tiek 2.100 t un neapstrādātas 2.100 tonnas gadā. Visa saražotās dūņas tiek uzglabātas.

Teritorijas plānojuma grozījumi paredz:

- Nosaka ciema robežas;
- Paredz attīstīt teritorijas, gan jau esošas, gan veidot jaunas apbūves teritorijas, apbūves noteikumos iekļaujot prasības šo teritoriju apgūvei;
- Tiek attēlotas aizsargjoslas;
- Izstrādājot jauno ceļu šķērsprofilus tiek ņemta vērā ideja par veloceliņiem, plānots tajās rekonstrukciju vietās, kur platums to atļauj, arī ieplānot veloceliņus un gājēju zonas atbilstoši standartiem;
- Mārupes pagasta, Skultes ciema, Tīraines ciema, Jaunmārupes ciema un Mārupes vidusskolas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām noteikta 50 m aizsargjosla;

Secinājumi un ieteikumi:

- Projektējot savrupmāju apbūves sadzīves notekūdeņu lokālu uzkrāšanu, vienlaicīgi jāparedz iespēja lokālās sistēmas pieslēgšanai perspektīvā centralizētās sistēmas tīkliem.
- Paredzēt maksimāli vairāk jaunās dzīvojamās teritorijas pieslēgt pie kopējā kanalizācijas un ūdensvada tīkla;
- Kā parāda veiktie pētījumi, nokrišņu ūdeņi, kas tiek novadīti no ielām un transporta maģistrālēm, ir piesārņoti ar svina un kadmija savienojumiem. Potenciāls avots virszemes ūdeņu piesārņošanai ir arī nokrišņu ūdeņi, kas tiek novadīti no rūpniecisko uzņēmumu teritorijām.
- Pagasta administrācijā un firmās/uzņēmumos praktizēt **labas saimniekošanas praksi**, kas sevī ietver dažādus organizatoriskus pasākumus, piemēram, darbinieku apmācību, izskaidrojot ūdens taupīšanas nepieciešamību, ražošanas procesu un to parametru uzlabošanu, lai samazinātu izejvielu patēriņu, kā arī pasākumus, kas veicina izejvielu, tai skaitā, izmantoto bīstamo ķīmisko vielu un tās saturošu produktu patēriņu.
- Ziemas periodā ceļu kaisīšanai izvēlēties videi nekaitīgāku maisījumu, ne tikai sāls, bet arī smilts u.c. maisījumus;

3.7. Atkritumu ietekme uz vidi

Atkritumu apsaimniekošanu valstī reglamentē „Atkritumu apsaimniekošanas likums”, MK noteikumi Nr.985 „Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus”, MK noteikumi Nr.319 „Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtībā”, MK noteikumi Nr.529 „Atsevišķu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība”, MK noteikumi Nr.365 „Noteikumi par atkritumu pārstrādes, reģenerācijas un apglabāšanas veidiem”, MK noteikumi Nr.15 „Noteikumi par prasībām atkritumu poligonu ierīkošanai, kā arī atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanai, slēgšanai un rekultivācijai” u.c., ES direktīvas un Bāzeles konvencija.

1998.gada LR Ministru kabinetā pieņemta „Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas stratēģija 1998.-2010.gadam”. Stratēģijas mērķi ir uzlabot sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, kā arī samazināt sadzīves atkritumu un izgāztuvju radīto negatīvo ietekmi uz vidi. Stratēģija paredz uzlabot sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu kvalitāti un palielināt iedzīvotāju skaitu, kuriem šie pakalpojumi ir pieejami.

Atkritumu apsaimniekošanas sakārtošana atbilstoši prasībām Mārupes pagastā ir uzsākta, sagatavojot un apstiprinot saistošos noteikumus nr.7 par atkritumu apsaimniekošanu. Mārupes pagasta padomei ir noslēgts līgums ar SIA “VĒRSIS RO” par sadzīves atkritumu savākšanu un nogādāšanu Mārupes pagasta izgāztuvē. Iedzīvotājiem sadzīves sauso atkritumu savākšanu kā pakalpojumu piedāvā arī A/S “Mārupes komunālie pakalpojumi”, A/S „L&T Hoetika”, SIA „Nelsens”, kas Mārupes, Tīraines un Skultes ciemos konteineros savāc atkritumus bez šķirošanas. Iedzīvotāji var slēgt līgumus ar minētajām organizācijām par atkritumu savākšanu.

Kopējais saražotais atkritumu daudzums Mārupes, Tīraines un Skultes ciemos ir aptuveni 3000 m³. Atkritumu šķirošana nenotiek, ir izveidotas atkritumu konteineru novietnes. BOMPAS “Mārupes komunālie pakalpojumi” rīcībā ir 2 atkritumu savācēji. Kopējais gadā saražotais atkritumu daudzums Jaunmārupē ir 1586 m³, tai skaitā sadzīves atkritumi - 1537,9 m³.

Mārupes pagastā tiek nodrošināta vides aizsardzības prasībām atbilstoša vietējās atkritumu izgāztuves apsaimniekošana, ko veic SIA “Meliorators-J”. Izgāztuve ir izvietota Cenu tīreļa dienvidaustrumu izstrādātajā daļā 3 ha platībā (uz privātās zemes). Uz turieni tiek vesti tikai tādi atkritumi, kuri bioloģiski sadalās īsā laika periodā (lapas u.c. bioloģiski atkritumi)

Pārējie atkritumi tiek izvesti uz Getliņu atkritumu poligonu. Tur arī notiek atkritumu šķirošana. Esošā izgāztuves teritorija Mārupes pagastā tiks rekultivēta.

LVĢMA datu bāzē pieejamā informācija sadaļā Atkritumi (Atkritumi – A3) ir dati par 2007.gadu, par atkritumu apsaimniekošanu ir atskaitījušās 30 organizācijas (detāls saraksts pielikumā Nr.2).

2007.gadā tika savākti sekojoši atkritumi:

		Atkritumu daudzums (t/g):
SIA „Meliorators –J”	nešķiroti būvniecības atkritumi -	76533.0300
	Bioloģiski noārdāmi atkritumi-	4078.5400
	Nešķiroti sadzīves atkritumi	2788.000
Kopā:		83399.570

Lidostā:

Sadzīves atkritumus apsaimnieko SIA „Nelsens”, izlietoto iepakojumu un videi kaitīgās preču atkritumus apsaimnieko A/S „Latvijas Zaļais punkts”, bīstamos: luminiscentās lampas – SIA „Edvils”, eļļas un eļļas filtrus – SIA „Eirofast”, naftas produktu saturoši atkritumi – SIA „Eko Osta”, riepas – „Premium Auto” un „Corvus Company. Bīstamus atkritumus izved pēc nepieciešamības.

Par ķīmisko vielu uzglabāšanu, lietošanu un transportēšanu atbild firma, kuras teritorijā atrodas šie bīstamie atkritumi un kuriem ir izdota atļauja par piesārņojošo darbību veikšanu.

Veicot aptauju ar Mārupes pagasta iedzīvotājiem tika norādīts, ka diskomfortu rada arī pavasaros, rudenos **dedzinātās lapas** un citi atkritumi, kuri veidojas gan uzkopjot teritoriju gan arī sadedzinot cita veida atkritumus (plastmasa u.c.), veidojas tāds kā dūmu smogs, īpaši ja tās ir drēgnās rudens dienas ar palielinātu mitruma daudzumu, kad dūmi tik ātri neizklīst un veidojas tādi kā dūmu sabiezējumi plašās zonās. Pašvaldībai būtu jāapsver iespēja piemērot kādu no brīdinājuma (soda) veidiem vai arī rīkot papildus talkas, novietot konteinerus, kuros iedzīvotāji varētu nodot šos atkritumus, lai samazinātu šādu atkritumu dedzināšanu, jo šādā veidā var tikt dedzināta gan plastmasa, gan riepas u.c. sadzīvē nevajadzīgi priekšmeti.

Pašvaldība piedāvā izīrēt zāles (kūlas) smalcinātāju uz laukiem, īpaši agrā pavasarī un vēlā rudenī, lai sakoptu pļavas un neveidotos pērnā zāle (kūla), kas ir iespējamais risks kūlas dedzināšanai pavasarī.

Teritorijas plānojuma grozījumi paredz:

- Tiek attēlota atkritumu izgāztuve, aizsargjosla atbilstoši likumdošanai – 100 m;
- Paredz azbesta savākšanu – teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tiek atrunātas darbības, kas jaunajiem jumta segumiem neatļauj izmantot azbestu saturošus materiālus, demontējot azbesta saturošu jumta materiālu, tas jāveic likumdošanā noteiktajā kārtībā;
- Sakopt teritorijas pēc būvniecības;

Secinājumi un ieteikumi:

- Mārupes pagastā sadzīves atkritumi netiek šķiroti, kaut arī daudzi iedzīvotāji izskata vēlmi to darīt un būtu gatavi to uzsākt;
- Pašvaldības saistošajos noteikumos būtu jāparedz iedzīvotājiem izvēlēties slēgt līgumus ar atkritumu savākšanas firmām arī par iespēju atkritumus šķirot;
- Apsvērt iespēju izveidot pašvaldībā šķirotu atkritumu savākšanu vai atsevišķās vietās izvietojot dažādiem atkritumiem paredzētus konteinerus (papīrs, stikls, plastmasa);
- Mārupes vidusskolā un veikalā „Elvi” atrodas kastītes izlietoto bateriju savākšanai;
- Mārupes pagasta teritorijā atsevišķākās vietās konstatētas arī nelegālās atkritumu izgāztuves, tās nav lielas, bet tādas vietas sastopamas mežmalās, karjeru malās, pie lidostas ”Rīga” Skultes pusē, kur vietu ir iecienījuši „lidostas vērotāji” . kuri pēc tam atstāj atkritumus (maisīni, pudeles, iepakojums). Lidostas „Rīga” administrācija gan ir izvietojusi uzrakstus ar lūgumu savākt pēc sevis atkritumus, bet būtu lietderīgi pārdomāt regulāru šādu teritoriju apsekošanu.
- Mārupes pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi paredz šādu vietu sakopšanu, ja tiek plānota apbūve;
- Mārupes pagastā tiek novērota aktīva būvniecība, līdz ar to šo teritoriju apkārtnē ir vērojams piesārņojums ar būvgružiem, nesakopti grāvji, izbraukāti ceļi, domājams, ka tas viss tiek sakārtots līdz ar būvniecības pabeigšanu. Ir teritorijas, kurās ir iesākta būvniecība, bet zināmu apstākļu dēļ netiek turpināta, tā ir tā „iekonservētā” teritorija, kas atstāj nesakoptas teritorijas iespaidu, ja ilgākā laika periodā ar to nekas netiek darīts.

- Pašvaldībai jāparedz papildus atkritumu, t.sk, lapu savākšana rudenos no iedzīvotājiem, lai netiktu dedzinātas šīs lapas kopā ar citiem atkritumiem, kas ir viens no gaisa piesārņotājiem (plastmasa u.c. iespējamie sadzīves atkritumi);
- Laba informatīvā bāze atkritumu šķirošanai, informatīviem izglītojošiem materiāliem, materiāls skolotājiem ir mājas lapa www.zalais.lv
- Ja pašvaldība organizē lielās talkas (pavasaros), kur tiek paredzēta plašu teritoriju sakopšana, būtu lietderīgi apsvērt vairāk konteineru izvietošanu, lai būtu iespēja no savāktajiem plastmasas maisiem savāktos atkritumus uzreiz izbērt konteineros, tādējādi samazinātu kopējo plastmasas maisu skaitu konteinerā (un atkritumu izgāztuvē), jo talku laikā tiek savākti simtiem plastmasas maisu, kuri visi nonāk atkritumu izgāztuvē un procentuāli tādu maisu sanāk ļoti daudz, kas nebūtu vēlams.

Mārupes pagastā atsevišķās vietās veidojas iedzīvotāju atstāti sadzīves atkritumi un būvgruži. Tas raksturīgi:

- Vietām pie jaunbūvēm, pie bijušajiem karjeriem;
- Iedzīvotāju, atpūtnieku iecienītās atpūtas vietās (piem. pie Mārupītes, pie lidostas „Rīga” teritorijas, kur ir iespēja vērot lidmašīnas);
- Gar autoceļu malām;

Attēli Nr.14.,15.Cilvēku atstāti atkritumi Mārupes pagastā, mežmalā un pie lidostas „Rīga,, lidlauka žoga

Attēls Nr.16. Aicinājums savākt atkritumus.

3.8.Potenciāli piesārņotās vietas

Pēc LVĢMA datu bāzes datiem Mārupes pagastā ir **10** piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas.

Mārupes pagasta teritorijā atrodas vairāki civilās aizsardzības un paaugstināta riska objekti.

Paaugstinātas bīstamības un riska teritorijas un objekti

1. Ugunsnedrošie un sprādzienbīstamie objekti, ugunsbīstamās teritorijas:
 - SIA "Mārupe" degvielas glabātuve;
 - SIA "Mārupe" gāzes apkures katlumāja;
 - VAS lidosta "Rīga" teritorija, t.sk. lidostas degvielas uzpildes stacija;
 - DUS "Shell Latvia";
 - DUS "Neste";
 - Gāzes uzpildes stacija – SIA "Kubs E";
 - Gāzes uzpildes stacija SIA "ES Gāze";
 - Maģistrālais gāzes vads – no Ventas ielas uz lidostu;
 - Maģistrālais naftas vads – šoseja A5 – Salaspils virziens;
 - Bieriņu purvs;
 - Kūdras purvi Olaines virziena, Medema purvs, Bieriņpurvs, it sevišķi karjera zonā.
2. Ķīmiski bīstamie objekti:
 - Saldētava pie zvēru fermas "Vētras";
 - SIA "Mārupe minerālmēslu glabātuve.
3. Masu pulcēšanās objekti un vietas:
 - Mārupes vidusskola;
 - Pirmsskolas izglītības iestāde "Lienīte";
 - Pirmsskolas izglītības iestāde "Tīraine";
 - Mārupes pamatskola Tīraines ciemā;
 - Skultes pamatskola;
 - Mārupes mūzikas un mākslas skola Jaunmārupes ciemā;
 - Mārupes pagasta padomes ēka, teritorija;
 - Mazcenu bibliotēka;
 - VAS lidosta "Rīga".
4. Transporta uzņēmumi:
 - SIA "Mārupe";
 - VAS lidosta "Rīga";
 - "Leda SL".

Valsts aizsardzības un civilās aizsardzības teritorijas un objekti

1. VAS lidosta "Rīga".
2. Zemessardzes 1.Rīgas novada brigādes 17.bataljoan bāze.
3. Daudzdzīvokļu namu masīvs Mārupē.
4. Daudzdzīvokļu namu masīvs Jaunmārupē.
5. Daudzdzīvokļu namu masīvs Skultē.
6. Daudzdzīvokļu namu masīvs Tīrainē.

Piesārņotas vietas:

Nr. p.k.	Nosaukums	Apraksts/ Pašreizējais īpašnieks
1	Lidostas „Rīga” bijušās degvielas bāze	Naftas produktu bāze no 1974.gada, tagad rekonstruēta degvielas bāze, pieder SIA „GULFSTREAM oil”, īpašnieks Satiksmes ministrija, gruntsūdeņu piesārņojums. Kods 5151. Kopējais laika periods – 30 gadi. Atrodas lidostas teritorijā, naftas produktu noliktava, vietas apskate notikusi 22.07.2004. Sanācijas (1999.g.-2003.g.) rezultātā no teritorijas atsūknēti 40,3 m ³ tīru naftas produktu.
2.	VAS Starptautiskā lidosta „Rīga”	Lidosta, skrejceļš, līdz 1999.gadam atradās kara aviācijas daļas. Kopējais darbības periods – 30 -35 gadi. Vietas apskate notikusi 22.07.2003. Kods – 6210. Teritorijā atrodas katlu māja un autobāze ar 6 urbumiem, bijusī helikopteru bāze ar 6 urbumiem, skrejceļš ar 4 urbumiem. ĶSP, NH4 noteikts 1997.gadā.
3.	Bijusī aviācijas bāzes degvielas noliktava,	Atrodas Mārupes pagasta Skultes ciemā, noliktava, ir grunts un gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem. Kopējais darbības periods – 30 gadi, tuvākā upe – Neriņa – 800 m kā jutīga teritorija tuvumā esošā mazdārziņu teritorija. Īpašnieks – VAS starptautiskā lidosta „Rīga”. Kods - 5151
4.	Mārupes sadzīves atkritumu izgāztuve	Sadzīves atkritumu izgāztuve SIA „Meliorators –J”, ir gruntsūdens piesārņojums, kopējais darbības laiks – 15 gadi, platība – 50000 m ² . Tuvākā upe – Neriņa – 1300 m. Teritorijā ir 3 novērojuma urbumi, vajadzētu vēl papildus urbumus novērojumiem. Īpašnieks – SIA „Meliorators –J” Kods - 9000

1997.gadā VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” bijušās Jūras aviācijas degvielas un smērvielu noliktavas teritorijā tika konstatēts virszemes ūdeņu piesārņojums ar naftas produktiem. SIA „EKOHELP” veica izpētes darbus, tika izstrādāta „Gruntsūdeņu piesārņojuma ar naftas produktiem VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” teritorijā režīma novērojuma programma”. Piesārņotās teritorijas izpētei 1997. gadā ierīkots gruntsūdeņu piesārņojuma novērojumu urbumu tīkls. Tika veikti sanācijas darbi - atsūknēts naftas produktu slānis.⁶

⁶ VAS Starptautiskā lidosta “Rīga”, Vides pārskats, 2008.g.

Potenciāli piesārņotas vietas:

Nr. p.k.	Nosaukums	Apraksts/Pašreizējais īpašnieks
5.	SIA „Inversija” katlu māja	Lidostas „Rīga” teritorijā, saņemta atļauja B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai, apkure.
6.	SIA „Latvijas Statoil” DUS, Ulmaņa gatve 110	Degvielas uzpilde stacija, darbojas no 1993.gada, teritorijā ir gruntsūdens novērojumu akas.
7.	ZS 17.bataljons, Mārupes pagasts	Aizsardzības ministrijas pārziņā esošs objekts. Priežu mežs, bijusī Krievijas armijas izlūku daļa, AM lietošanā kopš 1993.gada.
8.	Gaisa spēku perons lidostas „Rīga” teritorijā.	Aizsardzības ministrijas pārziņā esošs objekts, lidmašīnu skrejceļš.
9.	SIA „Mārupe” DUS un naftas bāze	Mārupes pagasta, Jaunmārupes ciemā, degvielas uzpilde un glabāšana, kopējais aktīvā laika periods – 30 gadi, tuvākā upe – Neriņa – 300 m. Grunts un gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem.
10.	Minerālmēslu noliktava	Bijusī minerālmēslu noliktava, kopējais darbības periods- 15 gadi.

Dati: LVĢMA datu bāze „Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas”

Pie potenciālajām piesārņojuma vietām:

Pie potenciālajām piesārņotajām vietām no vides viedokļa varētu pieskaitīt arī:

- *Automaģistrāles* (bīstamo kravu pārvadājums un iespējamās avārijas, ķīmisko vielu noplūde; valsts autoceļi A-5);
- *Dzelzceļš* (dzelzceļa bīstamo kravu tranzīts, iespējamās bīstamo vielu noplūdes);
- *Lidosta „Rīga”* ar tai pieguļošajām teritorijām;
- Latvijas gāzes tranzīts pa cauruļvadiem;

Attēli Nr.17.,18 Pamesti objekti, jaunceltne un siltumtrase, kas atstāj „nesakoptas” vietas iespaidu.

Teritorijas plānojuma grozījumi paredz:

- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tiek atrunāta šo teritoriju izmantošana un sakopšana, īpaši pirms būvniecības uzsākšanas;
- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi paredz veikt vietas sanāciju un sakopšanu;

Secinājumi un ieteikumi:

- Daudzi no minētajiem objektiem, kuri atrodas LVĢMA datu bāzē kā piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas atrodas tuvāk vai tālāk no Neriņas upes, kas ir kā viens no iespējamiem virszemes ūdeņu piesārņojuma iemesliem, ja šīs vietas netiek renovētas un sakārtotas no vides aizsardzības viedokļa;
- Lidostas teritorija atrodas netālu no Neriņas upes, arī savāktie virszemes noteces ūdeņi tiek pludināti uz Neriņas upi, līdz ar to lidostai jāuzņemas atbildība par teritorijā notiekošo, t.i. jāsakārto tehniskās teritorijas, apkopes vietas, lai nenotiktu ķīmisko vielu noplūde vai cits piesārņojuma veids, kas varētu ietekmēt pēc tam Neriņas upes ūdens kvalitāti;
- Izstrādājot monitoringa ziņojumu VPVB norādītajos gados, jāpievērš uzmanība piesārņoto vietu statistikai, t.i. vai piesārņotās vietas Mārupes pagastā tiek sakoptas, rekultivētas, vai nepalielinās piesārņoto, potenciāli piesārņoto vietu skaits, vai nav bijušas iedzīvotāju sūdzības par šīm vietām.
- Veicot apbūvi šajās teritorijās, jāparedz šo teritoriju sakopšana un sakārtošana.

3.9. Izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Teritorijas plānojuma izstrādes procesā tiek apkopota un apzināta visa pieejamā informācija un dažāda līmeņa nozaru politikas dokumenti, lidostās „Rīga” attīstības plāni, kas var ietekmēt pagasta teritorijas attīstību, kā arī teritorijas plānojuma jaunie grozījumi, to piedāvātie varianti.

Apkopojot šo informāciju vienotā dokumentā, veidojas priekšstats par teritorijas izmantošanas perspektīvu, iespējamām problēmām vides jomā.

Būtiskākā plānojuma sastāvdaļa ir teritorijas zonējums, kas nosaka katras konkrētas teritorijas atļauto izmantošanu, ievērtējot vides un sociāli – ekonomiskos apsvērumus un kā tas tiek apvienots ar bioloģiskās daudzveidība saglabāšanu.

Teritorijas plānojums nemaina valstī pieņemto politikas dokumentu, vadlīniju un normatīvo aktu prasības, bet tikai „sakārto” tās teritoriāli. Tādejādi var uzskatīt, ka teritorijas plānojums ir īpašā veidā strukturētas informācijas kopums, kas izvērtē dažādu nozaru politikas un normatīvos dokumentu prasības. Tomēr dažādu nozaru un institūciju normatīvie akti mēdz būt pretrunīgi vai pietiekami skaidri detalizē prasības attiecībā uz zemes izmantošanu. Tādā gadījumā vietējā pašvaldība un iedzīvotāji pieņem lēmumu par papildus ierobežojumu noteikšanu zemes izmantošanai, lemj par detālpilānojumu teritorijām, īpaši aizsargājamo teritoriju saglabāšanu un tām pieguļošo teritoriju attīstību.

Jāatzīmē, ka spēkā esošs pašvaldības teritorijas plānojums vienlaicīgi ir arī priekšnoteikums ES strukturālo fondu līdzekļu sekmīgākai apgūšanai.

Esošais stāvoklis	Sekas, ja plānojums netiek īstenots
Zemes īpašuma izmantošanu nosaka ZĪLM (pēc Valsts zemes dienesta klasifikācijas), nav ierobežojumu zemes gabalu dalīšanai.	Nekontrolēta zemes īpašumu fragmentācija. Iespējama vērtīgās LIZ apbūve. Spekulatīvas darbības ar zemi, neracionāla apbūves izmantošana.
Aizsargjoslas nav iezīmētas zemes īpašumu plānos.	Iespējamās likumā neparedzētas darbības aizsargjoslu teritorijās.
Zemes īpašnieks pašvaldībā nevar iegūt informāciju par iespējamiem aprobežojumiem zemes gabala attīstībai.	Tiek pieļauta iespēja attīstīt saimniecisko darbību nepiemērotās teritorijās – kultūras pieminekļu aizsargjoslās, dabas lieguma teritorijā.
Nav nedefinēti nosacījumi apbūves blīvumam, ēku augstumam.	Ir iespēja būvēt ainavā neiederīgas ēkas. Ēkas, kuras pazemina blakusesoša īpašuma vērtību.
Īpašniekam nav nedefinēta atbildība par īpašuma sakopšanu.	Bijušo ražošanas korpusu un fermu grausti vizuāli mazina teritorijas ainavisko pievilcību.
Nav apkopota informācija par vides situāciju un problēmu teritorijām novadā.	Iespējams lokāls pazemes ūdens piesārņojuma risks – pamestie urbumi, potenciāli piesārņotās vietas.
Nav informācija par derīgo izrakteņu atradņu atrašanos.	Tiek apbūvētas perspektīvas derīgo izrakteņu atradnes.
Pašvaldībā nav apkopota informācija par arheoloģijas un kultūras pieminekļiem, ainaviski vērtīgām teritorijām un elementiem.	Pastāv risks nelietderīgai zemes īpašuma sadalīšanai aizsargājamā teritorijā, nepiemērota vietas izvēle saimnieciska rakstura darbībai.

4.Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt

4.1. Aizsargājamās dabas teritorijas

Mārupes pagasta teritorijā ietilpst **Natura 2000 teritorija – dabas liegums „Cenas tīrelis”**, līdz ar to teritorijā esošo dabas vērtību aizsardzību regulē Latvijas Republikas un Eiropas Kopienas likumdošana, kā arī citas starptautiskās saistības.

Cenas purvs ir augstais purvs ar pārejas purva fragmentiem, kurš sācis veidoties apmēram pirms 5000 gadiem. 20.gs sākumā veiktie meliorācijas pasākumi purva ārējās teritorijas nosusināšanai un kūdras ieguvei veicināja gruntsūdeņa līmeņa pazemināšanos, purva virsas sēšanos, bet uzlaboja tuvējā meža augšanas apstākļus un norobežoja purva teritoriju no lauksaimniecībā intensīvi izmantotajām zemēm. Nosusinātajās teritorijās, īpaši grāvju tuvumā un atbērtnēs izveidojās galvenokārt priežu mežaudzes un samazinājās mitrummīlošās purva veģetācijas platības.

Dabas lieguma „Cenas tīrelis” 2133 ha platībā izveidošana 1999.gadā deva iespēju saglabāt vēl neizstrādāto, mazskarto purva daļu. 95 % teritorijas veido 4 Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājami biotopi: neskarti augstie purvi 1790 ha platībā (kods 7110), degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās 22 ha platībā (kods 7120), pārejas purvi un slīkšņas 64 ha platībā (kods 7140), purvaini meži 128 ha platībā (kods 91 D) un Latvijā īpaši aizsargājama biotops „Distrofie ezeri” 18,5 ha platībā (kods 3160). Cenas purva florā konstatētas 4 Latvijā īpaši aizsargājamas vaskulāro augu sugas (nozīmīgākās no tām pundurbērzs *Betula nona* un ciņu mazmeldrs *Trichoporum cespitosum*), 2 sūnu un 1 sēņu suga; šis ir viens no nedaudzajiem purviem Latvijā, kurā sastopamas gan austrumu tipa (pundurbērzs *Betula nona*, ārkauša kasandra *Chamaedaphne calyculata*), gan rietumu tipa (ciņu mazmeldrs *Trichoporum caespitosum*) purvu veģetācijas pazīmes. Teritorija ar piegulošajiem mežiem atzīta par putniem īpaši nozīmīgu vietu „Cenas tīrelis” (diagnostificējošās sugas sējas zoss *Anser fabalis*, dzērve *Grus grus*, purva tilbīte *Tringa glareola*). Kopumā faunā konstatētas 18 Latvijā un Eiropā īpaši aizsargājamas putnu sugas, 5 Eiropas Padomes Biotopu Direktīvas II.pielikuma zīdītāj dzīvnieku sugas un 1 bezmugurkaulnieku suga.

Administratīvi dabas liegums „Cenas tīrelis” atrodas Rīgas rajona Babītes un Mārupes pagastā.

Dabas liegumam „Cenas tīrelis” ir **apstiprināts Dabas aizsardzības plāns (DAP)**, bet nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (IAIN).

Izstrādātā plāna galvenais uzdevums ir saskaņot dabas aizsardzības, dabas lieguma uzturēšanas un apsaimniekošanas režīma prasības ar dabas resursu izmantošanas un reģiona attīstības interesēm.

Teritorijas apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķi:

- Nodrošināta bioloģiski un ainaviski vērtīgu dabisko purva un kontaktjoslas biotopu netraucēta attīstība 2000 ha platībā;
- Saglabāts tipisks augsto un pārejas purvu komplekss kā putniem nozīmīga vieta;
- Saskaņotas dabas aizsardzības un sociālekonomiskās intereses teritorijas turpmākās attīstības iespējām;
- Stabilizēts hidroloģiskais režīms un novērsta meliorācijas grāvju izraisītā purva biotopa degradēšanās;

Teritorijas apsaimniekošanas īstermiņa mērķi:

- Dabas lieguma juridiskā statusa nostiprināšana;
- Sekmēt dabisku dzīvotņu saglabāšanās purvā un tā kontaktjoslā ne mazāk kā 1913 ha platībā;

- Sekmēt tāda hidroloģiskā režīma veidošanos, kas veicinātu ietekmēto un degradēto purva biotopu atjaunošanos ne mazāk kā 220 ha platībā;
- Nodrošināt ligzdojošo un caurceļojošo putnu netraucēta uzturēšanās purva platībās;
- Nodrošināt rekreācijas infrastruktūras attīstību un informācijas pieejamību par dabas vērtībām un problēmām lieguma teritorijā;
- Nodrošināta ilglaicīga apsaimniekošanas un dabas aizsardzības pasākumu rezultātu kontrole.

Lai ligzdojošie un caurceļojošie putni varētu netraucēti uzturēties purvā, ir aizliegtas putnu medības un noteikts 130 ha liels sezonas liegums no 1.aprīļa līdz 1.novembrim pārejas purva atklātajā daļā.

Dabas liegumā „Cenas tīrelis” ir izveidotas purva takas un novērošanas tornis, kur interesenti var iepazīties ar purva faunu un floru, šīs laipas izvietotas Babītes pagasta teritorijā esošajā Cenu tīreļa daļā.

Pēc LVGMA datiem Mārupes pagastā reģistrēti **8 dižkoki**:

Nr.p.k.	Sugas nosaukums	Apraksts	Augstums
1.	Parastais ozols(<i>Quercus robur</i> L.)	Mārupe, Kantora ielas turpinājumā, Rozītes, 50 m aiz vidusskolas	4.94
2.	Parastais ozols(<i>Quercus robur</i> L.)	Drusti, 20 m R no dzīvojamās ēkas	4.52
3.	Parastais ozols(<i>Quercus robur</i> L.)	Mārupes vidusskola, 3 ozoli vienā rindā, 100 m W no skolas jaunās ēkas	4.19
4.	Parastais ozols(<i>Quercus robur</i> L.)	Mārupes vidusskola, 3 ozoli vienā rindā, 80-150 m N-NE no ēkām	4.75
5.	Parastais ozols(<i>Quercus robur</i> L.)	Mārupes vidusskola, 3 ozoli vienā rindā, 80-150 m N-NE no ēkām	4.92
6.	Parastā kļava (<i>Acer platanoides</i> L.)	Mārupe, ~30 m N no vecās muižas	3.07
7.	Parastā kļava (<i>Acer platanoides</i> L.)	Mārupe, ~30 m N no vecās muižas	2.89
8.	Parastā liepa (<i>Tilia cordata</i> Mill.)	Pārupji (saimnieks Bruno Cīrulis)	4.86

Līdz ar to Mārupes pagastam ir saistoši:

- MK 26.08.2003. noteikumi Nr. 474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirkuma tiesībās un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”
- MK 2003.gada 22.jūlija noteikumi Nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- 17.04.2001. MK noteikumi Nr.175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem”;
- 20.03.2001. MK noteikumi Nr.131 „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem”;
- 02.02.2001. MK noteikumi Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”;
- MK 26.08.2003. noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirkuma tiesībām un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”;
- Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un tiem pakārtotie MK noteikumi;

- Aizsargjoslu likums un tam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi;
- Meža likums (2000.16.03.)

Īpaši aizsargājamās teritorijās esošo zemju izmantošana notiek saskaņā ar individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem, ja dotajai teritorijai tādi ir izstrādāti un Ministru kabinetā apstiprināti.

Teritorijas plānojuma grozījumi paredz:

- Teritorijas bioloģiskā izpēte parasti tiek veikta arī katrā detālplānojumā, kas līdz ar to ir būtisks dabas vides aizsardzības instruments un ļauj nepieciešamības gadījumā veidot mikroliegumus;
- Pirms ceļu izbūves pie Medema purva (nav ĪADT) var tikt veikti pirmsizpētes darbi, noteikta sabiedriskā apspriešana, kur iedzīvotāji varēs izteikt savu viedokli, kā arī izpētīta bioloģiskā daudzveidība;
- Mārupes pagasta 2002-2014 grozījumi skar ceļu infrastruktūras uzlabošanas sfēru un lidostas pieguļošās teritorijas, līdz ar to vairāk ir ietekmes, kas skar apdzīvotās vietas;
- Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi neskar ĪADT dabas liegumu „Cenas tīrelis”;

Secinājumi un ieteikumi:

- Kartogrāfiskajā materiālā tiek parādīta Dabas lieguma „Cenas tīrelis” teritorija;
- Teritorijas plānojumā grozījumos tiek uzrādītas purvu aizsargjoslas;
- Nākotnē veidojot tūrisma, atpūtas un rekreācijas zonas Dabas lieguma teritorijā pašvaldībai jābūt skaidri definētiem mērķiem un norādēm, kas varētu būt šajā teritorijā, lai ieinteresētie uzņēmēji vai zemes īpašnieki var realizēt savas idejas, nepārkāpjot dabas aizsardzības prasības un nesamazinātu dabas daudzveidību šajā teritorijā;
- Gadījumā, kad tiek izstrādāti dabas lieguma „Cenas tīrelis” IAIN (individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi) - to prasības jāiestrādā teritorijas plānojumā;
- Attīstot dabas takas, u.c. tūrisma objektus „Cenas tīrelī” jākonsultējas ar DAP un ornitoloģijas biedrību par iespējami labāko variantu, kas mazāk skartu gan putnu ligzdošanas biotopus, gan neietekmētu bioloģisko daudzveidību;
- Jāņem vērā, ka attīstot teritorijas pie „Cenu tīreļa”, tās jāuztver kā buferzona starp dabas liegumu un pārējā teritorijām, t.i. jāparedz plānotās darbības sekas, vai tās ietekmēs tieši vai netieši arī dabas lieguma teritoriju.

Aizsargājamās dabas teritorijas un ainavas

Mārupes pagasta teritorijā samērā līdzenajā vietā ir izveidojušies savdabīgi kūdras purvi, kuros viegli var ieraudzīt dzērves.

Rīgas pilsētas meža fonda zemēs atrodas aizsargājamā dabas teritorija - Cenas Tīreļu dabas liegums, kas dibināts 1999. gadā (valsts aizsardzības statuss saskaņā ar MK 212; 15.06.99). Cenas Tīrelis atrodas Mārupes, Babītes un Olaines pagastos. Cenu tīrelis ir viens no lielākajiem Latvijas augstajiem purviem ar unikālu purva ainavu un aizņem 8983 ha lielu teritoriju. Purva centrālajā daļā ir daudz mazu, sīkām lāmām līdzīgu ezeriņu, akaču un slīkšņu, kas arī veido Cenas Tīreļa dabas liegumu. Cenas Tīreļa lieguma daļas kopplatība ir 2133 ha. Lieguma biotopus veido: mitrāji 80,1% (kūdras purvi), krūmi 12,3%, meži 7,3%, pārveidotie mākslīgiem biotopi 0,2%.

Tīreļa dienvidaustrumu daļā veikta 1420 ha platībā veikta kūdras ieguve. Tīreļa rietumu daļa ir nosusināta un to klāj purvam raksturīgās priežu audzes ar bērzu mistrojumu. Cenas Tīrelī var sastapt Latvijā ligzdojošos putnus, un tā ir svarīga ūdensputnu atpūtas un barošanās vieta. [Rīgas meži zemei, dabai, tautai, Rīgas domes īpašuma departamenta Meža pārvalde sadarbībā ar Latvijas Dabas fondu] Lieguma teritorija ir nozīmīga vieta sējas un baltpieres zosu nakšņošanai, viena no labākajām dzērviņu ligzdošanas vietām (rudeņos novērots līdz 300 dzērviņiem), konstatēts ligzdojam rubenis, dzeltenais tārtiņš, lietuvainis, kuitala, purva tilbītes.

Attēls Nr.19. Cenas tīrelis

Teritorijas apsaimniekošana veicama atbilstoši konvencijām “Par bioloģisko daudzveidību”, “Par mitrājiem” (Rio konvencija, Ramsāres konvencija). Šajā teritorijā varētu attīstīt tūrismu ar putnu torņiem, kas, ņemot vērā pilsētu un ceļu tuvumu, piesaistītu ievērojamu interesentu pulku. [Vīksna, 1994; Heath&Evans, 2000]

Ņemot vērā ainavas unikalitāti un nozīmību bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas ziņā, atsevišķi ir jāizdala arī mitrāju ainavas (Cenu tīreļa, Meduma purva un Bierīņu purvu ainavas).

Šajos teritorijas plānojuma grozījumos nav plānotas darbības, kas skartu šīs dabas teritorijas. Piedāvātais alternatīvais ceļa variants šķērsotu paša Medema purva malu.

2000. gadā izveidota vietējas nozīmes aizsargājama teritorija - dabas parks Jaunmārupē pie Pavasaru dīķa, kur notiek labiekārtošanas darbi.

2002. gadā pie saimniecības "Zālītes" mājām konstatēts bērzs, kas atbilst dižkoka statusam, tā apkārtmērs ir 3,25 m (1,3 m augstumā) un bērza vainaga augstums - 24 m. Koka stāvoklis ir labs, bez būtiskiem bojājumiem. Perspektīvā dižkoka statusu varētu piešķirt arī baltalkšņu audzēm pie Mazcenu bibliotēkas. Atbilstoši LR likumdošanā noteiktajai procedūrai, valsts aizsardzības statusu iepriekšminētajiem objektiem var piešķirt pēc Dabas aizsardzības pārvaldes slēdziena, bet vietējas aizsardzības statusu var piešķirt Mārupes pagasta padome.

Pēc meliorācijas saglabājušās Neriņas upes meandras kopā ar melnalkšņu audzēm – dumbrāju veido teritoriju, kura ir interesanta no bioloģiskās daudzveidības viedokļa.

Teritorijā raksturīgas smilšaino līdzenuma ainavas - gan stipri iekultivētas agroainavas, gan mežu un mežāru ainavas.

Vietās, kur vēl nav apbūves saglabājas līdzenumu ainavas, ar mežu puduriem un viensētu grupām.

Pamazām, attīstoties apbūvei ap ciemiem samazinās līdzenumu ainavas, veidojas vairāk atsevišķas viensētas un savrupmāju grupas (attīstoties jaunajiem daudzdzīvokļu projektiem).

Attēli Nr 20;21;22. Mārupes pagasta ainava un nepabeigta jaunbūve Mārupes pagastā.

Līdz ar to vietām ir „būvlaukuma ainava”, kurās ir iesāktas un nepabeigtas jaunbūves, atkritumu laukumi, nepabeigta ceļu infrastruktūra, aizaugušas un nesakoptas ceļmalas, brīvie zemes gabali. Šāda aina novērojama ap Mārupi, Jaunmārupi, Tīraini, kur jau ir esošie ciemi un jaunā apbūve veidojas ap šiem ciemiem, brīvajos laukumos. Tos varētu dēvēt arī par „pļavu ciemiem”, kuri ir raksturīgi pierīgas reģionam.

Ainavas kvalitāti pazemina un sadrumstalo arī tas, ka jaunbūvēm nav raksturīgi vienotas ciema koncepcijas tieši arhitektoniski (vienādas krāsas māju jumti, noteikti žogu parametri u.c.) kas veidotu vizuāli pievilcīga un ainaviski skaistu atsevišķu ciematu/ māju grupu koptēlu.

Secinājumi un ieteikumi:

- Mārupes pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi paredz darbības, kas veidotu vienotu ciematu un māju grupu koptēlu, tiek atrunāti žogu arhitektoniskuma, māju, ielu nosaukumi u.c. parametri;
- Pašreiz veidojas situācija, kad paliek puspabeigti māju projekti, pamestas jaunbūves, tās bojā ainavas koptēlu, pašvaldībai būtu jāparedz šāda situācija un kā šo situāciju novērst nākotnē;
- Izstrādājot pašvaldības attīstības stratēģiju var pieaicināt ainavu arhitektu, kurš palīdzētu veidot sakoptāku un vienotāku Mārupes koptēlu ne tikai būvniecības, bet arī ainaviskā ziņā, jo īpaši apgūstot jaunas teritorijas un teritorijas, kuras ir ainaviski izteiktas (pļavu biotopi, mežu, krūmu puduri, purvu biotopi, karjeri u.c.) un kurus varētu ainaviski saglabāt, lai nebūtu tikai vienmuļa apbūve, kā arī izstrādātu papildus apzaļumošanas iespējas Mārupes pašvaldībā (koku rindas, alejas, strūklakas, skvēri u.c.)

5. Teritorijas plānojuma grozījumi un ar tiem saistītās vides problēmas

Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes procesā nozīmīga loma ir vides un dabas aizsardzības prasību ievērtēšanai. Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi pārsvarā skar apdzīvotās vietas, precizē ciemu robežas, nosaka dalījumu, atļauto izmantošanu, precizē lidostas teritoriju (ņemot vērā arī plānoto paplašināšanos tiek noteikta turpmākās izpētes teritorija), kā arī rezervē teritoriju plānotajai ceļu trases izbūvei.

Lai piesaistītu ES finansējumu vides sakārtošanai, infrastruktūras attīstībai, ir nepieciešams teritorijas plānojums. Pašlaik tiek izstrādāti teritorijas plānojuma grozījumi, kuri arī tiek aplūkoti un analizēti Vides pārskatā, apakšnodaļās tiek skatīti grozījumi un ar tiem saistītās vides ietekmes.

Pašreizējā pagasta vides politika saistīta ar pašvaldības uzticēto funkciju izpildes nodrošināšanu. Jomas, uz kurām patreiz jāliek būtiski uzsvāri:

- ūdens resursu apsaimniekošana un kvalitātes jautājumi – īpaši palielinoties apbūvei, darījuma zonām;
- gaisa kvalitāte;
- palielinoties transporta plūsmai pieaug piesārņojums ar izplūdes gāzēm;
- piesārņotās teritorijas un to atvaseļošanas programmas;
- palielinās privātmāju apbūve- mainās ainava un infrastruktūra;
- sadzīves atkritumi;
- bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēma pagasta teritorijā;
- trokšņi un smakas;
- lidostas „Rīga” lidmašīnu un apkopes infrastruktūras radītās ietekmes (troksnis, virszemes lidlauka teritorijas noplūdes u.c.)

Mārupes pagasts atrodas pierīgas reģionā, pateicoties Rīgas tuvumam, transporta koridoriem un lidostas „Rīga” attīstībai arī pašvaldībā notiek intensīva attīstība. Rīgas tuvums nosaka to, ka tiek attīstītas gan darījumu teritorijas, ražošanas, gan arī dzīvojamās apbūves teritorijas. Lai notiktu šāda attīstība, liela loma ir pareizai transporta infrastruktūrai, kura funkcionētu un attīstītos, attīstot arī pašvaldības teritoriju.

Lidostas „Rīga” tuvumā tiek attīstīts biznesa centrs, kas nodrošina apkalpojošo sfēru attīstību un arī papildus darbavietas. Lai nodrošinātu teritorijas attīstību ne mazāk svarīgs ir arī kvalitatīvs ceļu tīkls, lai neveidotos sastrēgumi diennakts aktīvajās stundās un būtu iespējama ātra nokļūšana Rīgā un atpakaļ Mārupē. Līdz ar pašvaldības attīstību, jāattīsta arī ceļu tīkls, līdz ar to, veicot šos grozījumus tiek domāts par jau esošo ceļu tīklu atjaunošanu, gan vēl jauna ceļa izbūvi, kas savienotu lidostu „Rīga” ar Dienvidu tiltu (ceļu varianti tika attēloti jau Rīgas rajona plānojumā, līdz ar to bija saistoši pašvaldībai nosakot tos savā teritorijā). Šis jaunais ceļš arī dotu iespēju no Jaunmārupes nokļūt Rīgā, Vienības gatvē neiebraucot Mārupes ciemā, bet uzreiz izbraucot pie Tīraines uz Vienības gatves pieslēgumu, kas atvieglotu Daugavas ielas noslogojumu.

Līdz ar to Vides pārskatā tiek izdalītas apakšnodaļas, kurās detalizētāk tiek aplūkota lidostas „Rīga” un plānoto ceļu trašu ietekmes uz pašvaldības attīstību kopumā gan iedzīvotāju vides kvalitāti, kas kļūst arvien aktuālāka ja notiek strauja pašvaldības attīstība, notiek būvniecība un jaunu objektu izveide, esošo ceļu tīklu pārvērtēšana un attīstība.

5.1. Lidostas „Rīga” teritorija un tās attīstība

Esošā izmantošana

Starptautiskā lidosta “Rīga” patreizējā atrašanās vietā strādā no 1974.gada.

Mārupes pagastā lidostas "Rīga" teritorija aizņem 643 ha platību. Ap 36% no šīs teritorijas aizņem skrejceļš, tā pievadceļi, perons, ieskaitot drošības joslas, ap 12% aizņem koplietošanas ceļi, 12% - ražošanas ēkas, mežu zemes - ap 11%, lauksaimniecības zemes - ap 8%, pārējo teritoriju aizņem grāvji, ūdenstilpnes, purvi un krūmāji. Uz šo brīdi ir izbūvēti 3 angāri lidmašīnu remontam, kas kādreiz notika zem atklātām debesīm.

2007.gadā tā apkalpoja vairāk nekā 3 miljonus pasažieru (3 160 000), izlidojušo un ielidojušo lidmašīnu skaits pārsniedza 47 tūkstošus (47 347), bet kravu apgrozībā bija vairāk nekā 8 tūkst. tonnas. Pašlaik tiek izstrādāts lidostas perspektīvās attīstības ģenerālais plāns. Pašreiz ir pabeigts un tiek apspriests jaunā pasažieru termināla skiču projekts. Atbilstoši tam uz Ziemeļiem no galvenās pasažieru termināla ēkas plānots būvēt pasažieru izlidošanas un ielidošanas un lidmašīnu pietātņu ēku, kas skiču projektā ir paredzēta 504 m gara un plānota 10 miljonu pasažieru apkalpošanai gadā.⁷

Šobrīd starptautiskās lidostas „Rīga” platība – 37 000 kvadrātmetri, un infrastruktūras kapacitāte spēj apkalpot līdz 5 miljoniem pasažieru gadā. Pēc attīstības projekta pabeigšanas, tā spēs apkalpot 10 – 12 miljonus pasažieru gadā. Kopējā starptautiskās lidostas „Rīga” attīstības vīzija ir izstrādāta tā, lai ilgtermiņā būtu iespējams attīstīt infrastruktūru, kas apkalpotu līdz 20 miljoniem pasažieru gadā.

Ietekme uz apkārtējo teritoriju vides kvalitāti

Netieši pie lidostas teritorijas ir pieskaitāmas arī teritorijas, kas saistītas ar trokšņu zonām, kas ierobežo noteiktas aktivitātes ārpus lidostas teritorijas.

Lidostas “Rīga” teritorijā ir izpētīta ietekme uz vidi, trokšņu līmenis, tas tika veikts 2000.gadā, pašlaik ir izstrādātas jaunas trokšņu kartes, ar kurām var iepazīties arī Vides pārskatā. Trokšņu kartes izstrādāja un apkopoja: VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”, 2009.g., TOPSONIC,2009., Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra, kartes izstrādātas mērogā 1: 10 000. Kartes tiek pievienotas arī Vides pārskatā, ar elektronisko versiju ir iespējams iepazīties interneta mājas lapā www.rp.lv Vides pārskata ietvaros. Domājams, ka ar šīm kartēm varēs iepazīties pašvaldībā arī pēc sabiedriskās apspriešanas termiņa.

Jaunajās kartēs labi redzama esošā situācija trokšņu līmeņu sadalījumā, izveidojas tā saucamā „trokšņu pēda”, pirmajā kartē tiek attēlota diennakts trokšnis: Skultes ciems atrodas skaņas zonā 50 – 64 dBA Lden, kas ir diennakts trokšņa mērījums, Jaunmārupes ciems atrodas zonā 50 -59 dBA Lden diennakts trokšņa mērījums. Tēriņu ciems neatrodas šajā 50-59 dBA Lden zonā, bet pie pašas robežas, Mārupes un Tīraines ciems jau atrodas tālāk no „trokšņu pēdas”. Līdz ar to šajās teritorijās, kas atrodas „trokšņu zonā” plānojot nākotnes attīstības var plānot darījumu, pakalpojumu zonas, bet jāizvairās no jaunu, blīvu apdzīvoto zonu veidošanas, informējot par to arī potenciālos zemes īpašniekus.

Otra karte – nakts trokšņu apkopojums (skat. pielikumā). „Trokšņu pēda” ir šaurāka un Skultes ciems atrodas zonā 45 – 49 dBA Lnakts (Ln), Jaunmārupes ciema R daļa atrodas zonā 45-49 dBA Lnakts (Ln), pārējais Jaunmārupes ciems ir ārpus uzrādītās „trokšņu pēdas”, tāpat Mārupes, Tēriņu ciems arī nav šajā „trokšņu pēdā”.

⁷ “Lidostas “Rīga” tālākas attīstības teritorijas galveniem principi – attīstības vīzija”, 11.11.2008. “Mārupes vēstis”, “Rīgas apriņķa avīze”.

Lidostas „Rīga” turpmākajos plānos ietilpst jauna skrejceļa izveidošana, ko ir plānots veidot 500 m no esošā skrejceļa.

Lidostas „Rīga” teritorijas iespējamā paplašināšanās visvairāk skars Skultes ciemu un ap lidlauku esošās privātmājas, līdz ar to varētu pazemināties dzīves līmenis tieši blakus lidlaukam esošajās dzīvojamās mājās. (Palielināties trokšņu līmenis).

Lidostas „Rīga” lidlauka trokšņu zona ietekmē ne tikai Mārupes pagasta iedzīvotājus, bet arī kaimiņu pašvaldības, Rīgas pilsētas, Babītes un Olaines pagasta iedzīvotājus.

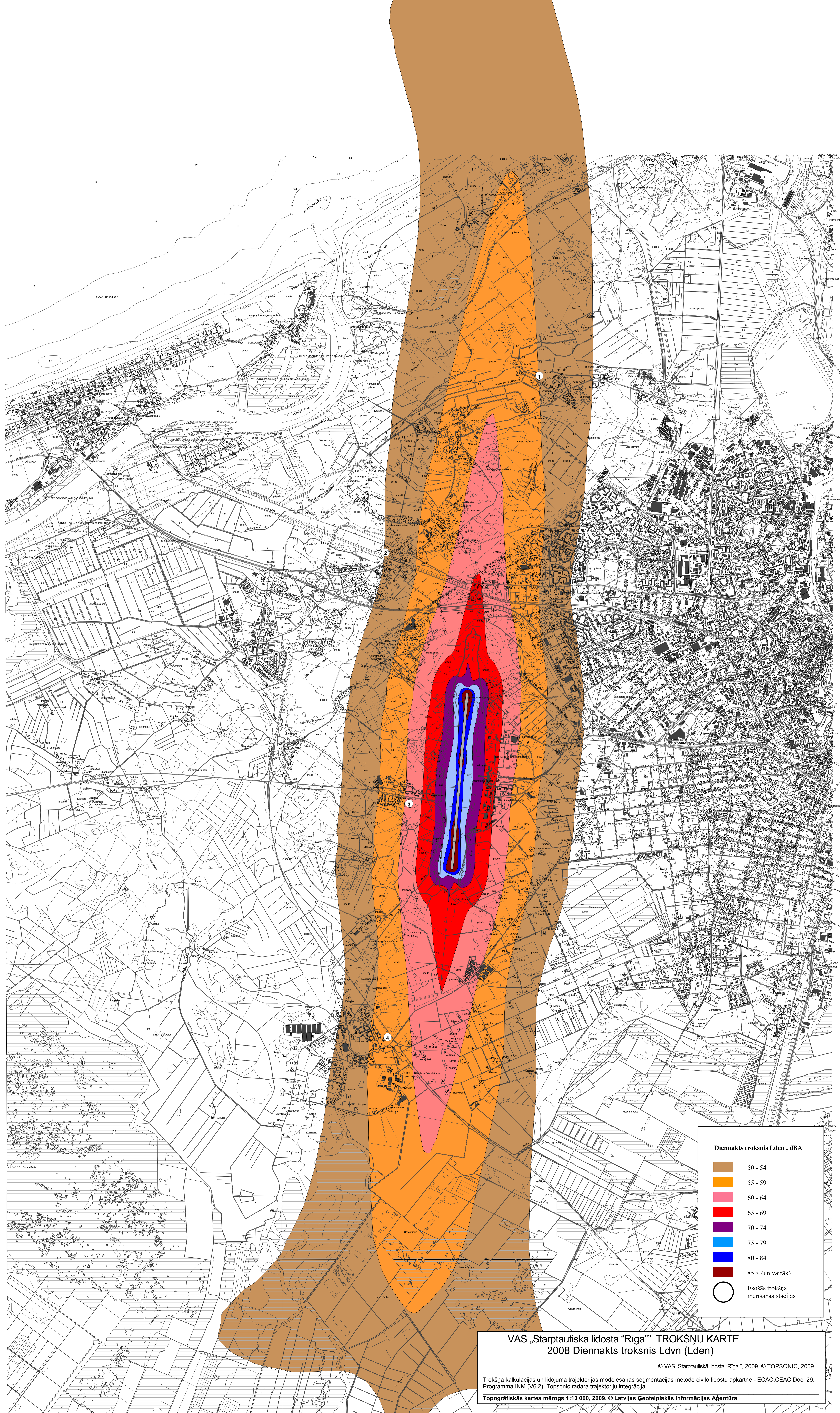

Attēls Nr.23 Lidostas „Rīga” lidlauka teritorija

Avots: www.riga-airport.com

Pamatojoties uz MK noteikumu Nr. 597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība” prasībām, sadarbībā ar pašvaldību un Satiksmes Ministriju jāparedz pasākumus vides trokšņa stratēģisko karšu un rīcības plāna trokšņa samazināšanai izstrādei, ņemot vērā lidostas perspektīvās attīstības plānu. Lidosta iegādājās četras stacionāras un vienu pārvietojamo trokšņa līmeņa mērīšanas stacijas trokšņa monitoringa veikšanai. Staciju izvietojums: Jaunmārupes sākumskola, Skulte, Babīte – 2 stacijas. Pēc trokšņu monitoringa datiem arī tika sastādītas trokšņu stratēģiskās kartes saskaņā ar 13.07.2004. MK noteikumu Nr.597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība” prasībām.

Saliekot kopā gan lidostas jaunās trokšņu kartes, gan Rīgas aglomerācijas trokšņu kartējumu, tad Mārupes pašvaldībā trokšnis ir viens no vidi ietekmējošiem faktoriem, kuram būtu jāpievērš uzmanība nākotnē plānojot teritorijas un attīstību kopumā.

Diennakts troksnis Lden, dBA

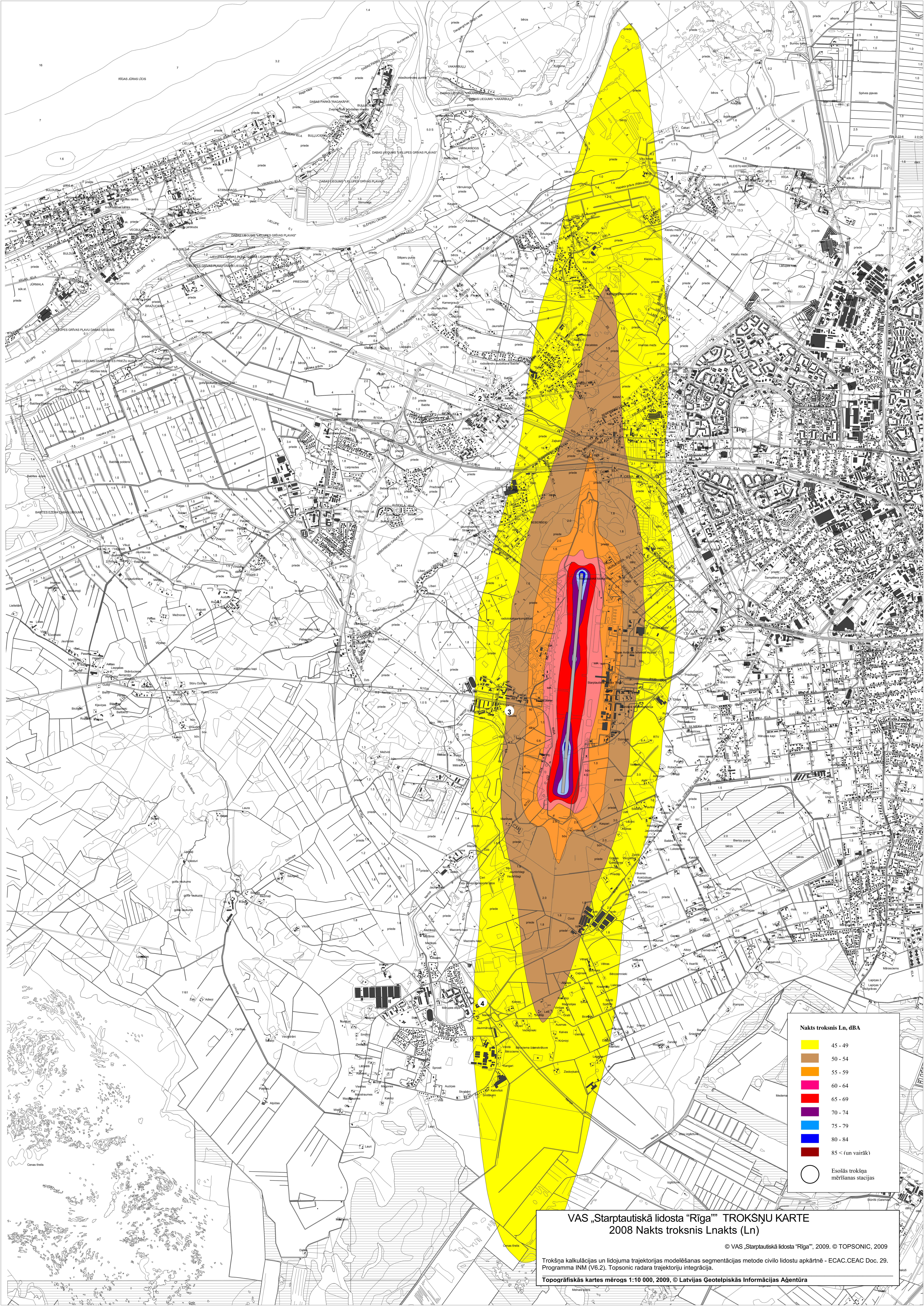
Light brown	50 - 54
Orange	55 - 59
Pink	60 - 64
Red	65 - 69
Purple	70 - 74
Blue	75 - 79
Dark blue	80 - 84
Dark red	85 < (un vairāk)
Circle	Esošās trokšņa mērīšanas stacijas

**VAS „Starptautiskā lidosta “Rīga”” TROKSŅU KARTE
2008 Diennakts troksnis Ldvn (Lden)**

© VAS „Starptautiskā lidosta “Rīga””, 2009. © TOPSONIC, 2009

Trokšņa kalkulācijas un lidojuma trajektorijas modeļēšanas segmentācijas metode civilo lidostu apkārtnē - ECAC.CEAC Doc. 29. Programma INM (V6.2). Topsonic radara trajektoriju integrācija.

Topogrāfiskās kartes mērogs 1:10 000, 2009. © Latvijas Ģeotelpiskās Informācijas Aģentūra

Nakts troksnis Ln, dBA

Yellow	45 - 49
Light Yellow	50 - 54
Orange	55 - 59
Red-Orange	60 - 64
Red	65 - 69
Dark Red	70 - 74
Purple	75 - 79
Blue	80 - 84
Dark Blue	85 < (un vairāk)

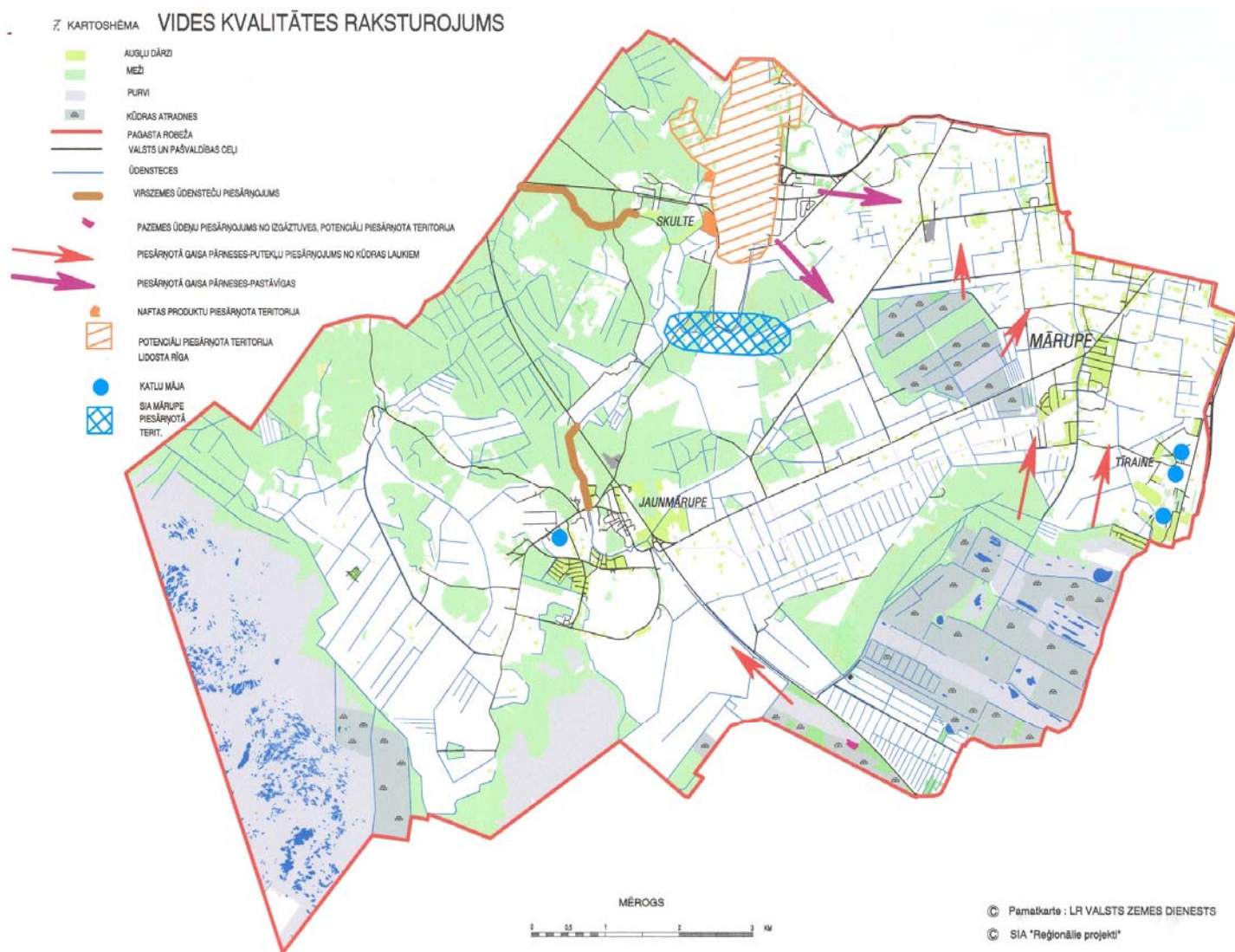
Esosās trokšņa mērīšanas stacijas

VAS „Starptautiskā lidosta “Rīga”” TROKSŅU KARTE
2008 Nakts troksnis Ln_{nakts} (Ln)

© VAS „Starptautiskā lidosta “Rīga””, 2009. © TOPSONIC, 2009

Trokšņa kalkulācijas un lidojuma trajektorijas modelēšanas segmentācijas metode civilo lidostu apkārtnē - ECAC.CEAC Doc. 29. Programma INM (V6.2). Topsonic radara trajektoriju integrācija.

Topogrāfiskās kartes mērogs 1:10 000, 2009, © Latvijas Ģeotelpiskās Informācijas Aģentūra

Avots: „Mārupes pagasta teritorijas plānojums 2002.-2014.”, izstrādāja SIA ”Reģionālie projekti”, 2002.g.

Jau 2002.gada izstrādātajā Mārupes pagasta teritorijas plānojumā Kartoshēmā Nr.7, tiek uzrādītas iespējamās ietekmes Mārupes pagasta teritorijā. Jau tad Neriņas upes teritorija aiz lidostas uzrādīta kā iespējamā piesārņotā teritorija, arī pašreiz Neriņas upes ekoloģiskā kvalitāte ir – piesārņota, vāji piesārņota.

Virszemes ūdeņu kvalitāti ietekmē NAI un virszemes noteces. Tā kā lidlaukam ir notece uz Neriņas upi un ja nākotnē lidosta „Rīga” plāno attīstīties, tad būtu lietderīgi apsvērt iespēju pieslēgties pie Skultes NAI, līdz ar to būtu jārekonstruē Skultes NAI. Lidostai „Rīga” arī būtu lietderīgi veikt vides novērtējumu lidlauka teritorijā kopumā, lai varētu izvērtēt prioritārās darbības vides jomā un paredzēt sabalansētu lidostas un vides jautājumu attīstību šajā teritorijā.

VAS Starptautiskā lidosta „Rīga” 20.03.2009. vēstulē Nr. 09-16.0/525, kurš ir atzinums par Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.g. Vides pārskatu, tiek minēts par lidostas „Rīga” turpmākiem plāniem, kas paredz, ka lidosta „Rīga” varētu ņemt dalību ACI EUROPE „Carbon Accreditation Scheme” projektā, kurš ir daļa no Eiropas Savienības CO emisiju programmas attiecībā uz klimata izmaiņām. Tas nozīmē, ka ieteicams noteikt un apstiprināt „CO pēdu” jeb „ekoloģisko pēdu”, kura tuvākā nākotnē būs kā obligātais atskaites

indikators visās tautsaimniecības un industriālajās nozarēs Eiropā. Pamatojoties uz, ar vides kvalitātes ISO vai EMAS standartu palīdzību, definētajiem būtiskajiem vides aspektiem kā troksnis, emisijas gaisā, ūdenī (visa veida notekūdeņi), zemē, klimata izmaiņas, ķīmisko un bīstamo vielu un produktu izmantošana, atkritumi, dabas resursu izmantošana (ūdens ieguve, fosilie un atjaunojamie dabas resursi, enerģija utt.), bioloģiskā daudzveidība (flora un fauna) un sadarbību ar pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām, lidostai pastāv iespēja veikt virkni infrastruktūras attīstības projektus saņemot atbalstu no Eiropas struktūrfondiem.

Kad tiek izstrādāti šādi plāni un projekti Mārupes pagasta pašvaldībai par to būtu jāinformē arī pagasta iedzīvotāji (ievietojot paziņojumu internetā u.c.), lai iedzīvotāji ir informēti par šādu plānu sabiedriskajām apspriedēm un var izteikt savu viedokli un priekšlikumus.

Pašvaldībām, ar kurām robežojas lidostas teritorija, ir ieteicams ievērot lidostas valsts līmeņa stratēģisko nozīmību, attīstības plānos, ņemot vērā pasaules aviācijas ICAO dokumentos definētās specifiskās prasības kā Lidojumu drošība (Safety, 14.pielikums) un Vide (16.pielikums), attiecīgi plānojot teritorijas izmantošanu lidostas darbības ietekmes zonās.

Vides ministrija, sadarbībā ar SIA „ELLE”, Satiksmes ministriju un tās pakļautībā esošajām institūcijām, izstrādā grozījumus likumdošanā un trokšņu samazināšanas rīcības programmu Rīgas aglomerācijai. Rīcības programmā tiks iekļauti trokšņu samazināšanas pasākumi visu kategoriju trokšņu avotiem. Aviotransporta radītā trokšņa samazināšanu no avota paredzēti sekojošās pozīcijās:

- trokšņu samazināšana no aviotransporta (dzinēji, to testēšana, aerodinamiskais troksnis);
- trokšņa samazināšana no aviotransporta pārvietošanās lidostas teritorijā;
- pacelšanās – nolaišanās trajektoriju, koridoru ievērošana;
- pacelšanās – nolaišanās trajektoriju, koridoru definēšana, izmaiņas un plūsmas organizēšana pa tiem;
- lidojumu ierobežojumi laikā (diennakts, vakars , nakts).

Kā arī lidostas „Rīga” administrācijas sniegtajā atzinumā izteikts ieteikums, ka:

„Teritorijas plānošanā un attīstībā paredzēt pasākumus sekojošās pozīcijās:

- ja nepieciešams, veikt izmaiņas teritorijas izmantošanas nosacījumos (zemes izmantošanas veids un robežlielumu definēšana);
- jūtīgo objektu attālināšana no emisiju avotiem;
- jūtīgo objektu telpiskā izvietojuma un konfigurācijas ierobežojumi;
- nosacījumi plānoto būvprojektu un citu objektu tehniskajiem risinājumiem;
- tiesiskās atbildības pārdresēšana projektu attīstītājiem un īpašniekiem, kuri plāno darbības diskomforta zonās (piemēram, trokšņa un citu veidu emisiju avotu ietekmes zonās);
- tiesiskās atbildības atskaites laika intervālu noteikšana likumdošanā esošo un plānoto objektu īpašniekiem diskomforta zonās radīto emisiju kompensāciju mehānismam.

Izstrādātais Vides pārskats tiks iesniegts gan Mārupes pagasta pašvaldībai, gan arī Lidostas „Rīga” administrācijai, Vides nodaļai, izmantošanai ikdienas darbam.

5.2. Plānoto ceļu trašu izbūves

Pieaugot transporta plūsmai un satiksmes intensitātei palielinās arī gaisa piesārņojums, ko rada autotransporta. Pieaug emisijas, īpaši slāpekļa oksīdu emisijas. Autotransporta piesārņojuma viena no īpatnībām ir tā, ka piesārņoto vielu izplūde notiek tuvu zemei un to izkliedi ierobežo apbūve, īpaši ja tā ir blīva un daudzstāvu apbūve. Gaisa piesārņojumu rada arī sēra dioksīdi, oglekļa monoksīdi, putekļi (cietās daļiņas PM10) un piezemes ozons.

Slāpekļa oksīdi, oglekļa oksīds, ogļūdeņražu savienojumi un cietās daļiņas (putekļi) ir tiešie autotransporta izmeši, kas rodas, automašīnas motora sadedzinot degvielu.

Viena no lielākajām vides ietekmēm Mārupes pagastā ir saistāma ar jaunu pievedceļu izbūvi. Sākotnēji tie bija trīs varianti, kurus Mārupes pagasta iedzīvotāji kategoriski neatbalstīja un 2009.gada 14.janvārī Mārupes pašvaldība pieņēma lēmumu Nr.8 „Par Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.gadam grozījumu 1.redakcijas pilnveidošanu”. Plānotajā papildinātajā redakcijā tiek piedāvāts jauns ceļa trases izbūves variants

Izstrādātais un iedzīvotājiem piedāvātais 4.variants skar mazāk iedzīvotāju īpašumus un pārsvarā tiks veidots jau pa esošo ielu tīklu un Medema purvu.

LR Satiksmes ministrijas atbildes vēstulē Nr. 01.01.-13.1/7-2 tiek norādīts ; „Par izpētes projektu, kuru plānots veikt par Dienvidu tilta savienojumu ar lidostu „Rīga” no Vienības gatves līdz a/c P133 (lidostas „Rīga” pievedceļš), šķērsojot Mārupes pagastu. (darbu izpildes termiņš 2009.-2010.gads). Darba ietvaros tiks veikta transporta plūsmas izpēte. Sadarbojoties ar Mārupes pagasta pašvaldību, respektējot tās teritorijas plānojumu, kā arī respektējot jau esošos valsts ceļus Mārupes pagasta teritorijā, tiks precizēta iespējamā lidostas „Rīga” pievadceļa novietne ar iespējami mazāko ietekmi uz vidi un īpašumiem. Pievadceļam jānosaka tehniskie parametri atbilstoši prognozētajai satiksmes plūsmai. Noslēgumā jāveic paredzētās darbības sākotnējais izvērtējums (likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”). Izpētes ietvaros „pievadceļam”, kas kalpos arī Mārupes pagasta iedzīvotāju ērtākai iespējai izmantot Rīgas pilsētas Dienvidu tilta transporta saiti, tiks veikts (atbilstoši prognozētajai satiksmes plūsmai) izbūves tehniski – ekonomiskais aprēķins.”

Gaisa kvalitātes valsts monitorings atbilstoši valsts monitoringa programmai Rīgas reģionā, tuvākā vieta Mārupes pagastam, kur tiek veikti gaisa kvalitātes novērojumi, tā ir Rīga. Gaisa kvalitātes monitoringu DUS veic to operatori.

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumos paredzēto 1.,2.,3. ceļu izbūves trases variantu raksturojumi:

Ceļu trašu varianti, kuri tika piedāvāti sabiedriskajā apspriešanā

no **10.11.2008. līdz 02.01.2009.**

1. un 2.variants (galīgajā plānošanas variantā izņemts ārā)

Raksturojums: abi plānotie trašu varianti šķērso jau apbūvētu savrupmāju teritoriju, jauktas dzīvojamās un darījumu teritorijas, vietām iet arī jau pa esošo ceļu un pieslēgums ir pie V15 un tālāk šķērsojot mazaizsaimniecību teritorijas iziet uz autoceļu P-133, lidostas „Rīga” pievadceļš. Apbūves blīvums ir salīdzinoši liels

Novērtējums: abi trašu varianti šķērso jau apbūvētas teritorijas, tas nozīmē, ka tiek skarti ļoti daudzi jau esoši īpašumi, kam iedzīvotāji ir kategoriski pret.

Iespējamās ietekmes: Ņemot vērā to, ka trases šķērsotu dzīvojamo apbūvi tad:

- 1) palielinās transporta kustība tieši pa šo rajonu, kas skar apdzīvotas teritorijas - savrupmājas;
- 2) palielinās izplūdes gāzes, putekļi, troksnis no garāmbraucošā autotransporta;
- 3) palielinās izdevumi, kas saistīti ar ceļu izbūvi, īpašumu atpirkšanu;
- 4) palielinās arī tuvējo iedzīvotāju gaisa piesārņojums ar izplūdes gāzēm;

Visas augstāk minētās ietekmes atstāj arī ietekmi uz iedzīvotāju veselību, jo īpaši ilgtermiņā tiem iedzīvotājiem, kuri ilgstoši dzīvo tieši ceļu tuvākajā zonā (5-50 m).

Sabiedriskās apspriešanas rezultāti: Tika iesniegti iesniegumi ar pāri pa 2000 iedzīvotāju parakstiem, ka viņi neatbalsta šos ceļu variantus.

3.variants (galīgajā plānošanas variantā izņemts ārā)

Raksturojums: pieslēgums sākas no Vienības gatves, tad iet pa esošu ceļu – Lapiņu dambi, šķērso mazsaimniecību teritoriju, tālāk pa Medema purvu, pieslēgums cēlam P-132, šķērso darījumu teritorijas, mazsaimniecības teritorijas un pieslēdzas pie lidostas „Rīga” pievedceļa.

Novērtējums: salīdzinoši ar 1. un 2. variantu skar jau daudz mazāku dzīvojamo teritoriju un esošu apbūvi, bet arī par šo variantu saņemti iedzīvotāju iesniegumi ar pretenzijām pret šo variantu.

Iespējamās ietekmes: Ņemot vērā to, ka trases šķērsotu dzīvojamo apbūvi tad:

- 1) palielinās transporta kustība tieši pa šo rajonu;
- 2) palielinās izplūdes gāzes, putekļi, troksnis no garāmbraucošā autotransporta;
- 3) palielinās izdevumi, kas saistīti ar ceļu izbūvi, īpašumu atpirkšanu;
- 4) palielinās arī tuvējo iedzīvotāju gaisa piesārņojums ar izplūdes gāzēm;
- 5) ceļu platums tiek noteikts izstrādājot jau ceļu būves projektu.

Visas augstāk minētās ietekmes atstāj arī ietekmi uz iedzīvotāju veselību, jo īpaši ilgtermiņā.

Sabiedriskās apspriešanas rezultāti: pret šo ceļa variantu tika saņemti ~ 60 iedzīvotāju iesniegumi, kuri nevēlas, ka trase ietu gar viņu mājām.

Visi augstāk minētie trīs ceļu trašu varianti kopumā skar 241 zemes īpašumus.

Šo trašu bijušo izvietojumu skatīt Pielikumā.

2009.gada 14.janvārī tika pieņemts lēmums Nr. 8 „Par Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.gadam grozījumu 1.redakcijas pilnveidošana” līdz ar to tika izsludināts papildus sabiedriskās apspriešanas posms no **26.01.09. līdz 16.02.09.**

Viens no pilnveidošanas punktiem ir ceļu trases jaunais novietojums – **4.variants**. Vides pārskatā minēts kā 4.variants, lai varētu salīdzināt ar iepriekšējiem, bet plānojuma materiālos pirmie trīs varianti izņemti ārā un palicis minētais pēdējais – 4.variants, kurš nav nosaukts kā 4.variants, bet kā plānotais ceļa variants. Šis variants ir izveidots kā alternatīva visiem iepriekš minētajiem ceļu variantiem, kurš parādā kā jauns trases variants, kurš nav uzrādīts Rīgas rajona teritorijas plānojumā.

No š.g. 04.marta līdz 14.aprīlim tiek izsludināta atkārtota Vides pārskata sabiedriskā apspriešana, lai iedzīvotāji var iepazīties un izteikt viedokli par teritorijas plānojumā iestrādāto alternatīvo ceļa trases variantu.

4.variants – piedāvātais alternatīvais variants

Tiek izstrādāts pēc minētajiem 3 trašu variantiem, kad iedzīvotāji noprotēja pret visiem trijiem un tālākajā apspriešanā janvārī, februārī parādās tikai viens, šis minētais pēdējais variants, kurš tika izstrādāts kā alternatīvais variants. Papildus sabiedriskā apspriešana tika izsludināta no **2009.gada 26.janvāra līdz 2009.g. 16.februārim**. Tika organizētas 4 tikšanās ar iedzīvotājiem, kurās tika uzaicināti personīgi, un arī piedalījās, visi zemju īpašnieki, kuru īpašumi robežojas ar plānoto trasi. Tika pārrunāti iespējamie kompensāciju varianti ar katru no zemes īpašniekiem.

2009.gada 21.janvārī Mārupes pagasta pašvaldībā tika rīkota preses konference par šiem jautājumiem. Preses konference tika atspoguļota preses izdevumos, internetā.

Raksturojums:

Ceļu izbūve plānota pa esošiem ceļiem no A-8 Rīga-Jelgava šosejas, pāri pļavai, iziet uz Lapiņu dambja pretī dārziņu kooperatīvam „Stūnīši”, tālāk iet pa Lapiņu dambi, tad šķērso Medema purva malu (jaunveidojams ceļš), tālāk pa esošo ceļu C-30, šķērso C-11, (vecais Mārupes ceļš) un pievienojas pie esošā Bašēnu ceļa (V-22), tālāk pa C-13 un tālāk tiek veidots jauns pieslēgums pie Dzirnietu ielas lidostas teritorijā. Kopumā trase plānota pa ~ 80 % esošiem ceļiem, tos rekonstruējot un ~20 % jaunveidojamiem trases posmiem.

Plānotā trases josla iezīmēta 60 m plata (ietverot tagadējo ceļa aizsargjoslu) un gar Medema purvu 40 m plata, plānotā ceļa trase un platums tiks konkretizēts izstrādājot ceļa tehniski – ekonomisko pamatojumu. Trases zonas platumu iezīmēja Mārupes pagasta teritorijas plānojuma izstrādātāji.

Sākot no Vecās Jelgavas šosejas trases malās šajā teritorijā tiek plānota savrupmāju teritorija, otrā pusē vasarnīcu teritorija, tad seko mazstāvu dzīvojamā teritorija un mazsaimniecību teritorijas. Tālāk ceļš tiek virzīts pa Medumu purvu (neapbūvētas teritorijas), līdz C 13, abās pusēs atrodas darījumu teritorijas un jauktas dzīvojamās un darījumu teritorijas, tālāk izejot uz Dzirnietu ielas, kur gar malām ir plānotas darījumu teritorijas (esošā apbūve minimāla).

Attēls Nr. 24 Lapiņu dambis, pa kreisi dārziņu kooperatīvs „Stūnīši” Ceļa platums apmēram 6 m. Tālāk dārziņu kooperatīva teritorijā daudzas mājas novietotas pie paša žoga, ceļa malā, attālumā apm. 2-3 m no žoga. Ceļa pretējā pusē teritorija atļauj veidot papildus platumu ceļam, jo nav blīvas apbūves.

Attēls Nr.25 Pašvaldības ceļš C-30

Attēls Nr.26 C-30 atdurās pret Veco Mārupes ceļu, vizuāli iedomātā trase turpinās pa C-30 ceļa trasi.

Attēls Nr.27 Esošais valsts ceļš V-22, plānotā ceļa trase

Attēls Nr.28 Esošais valsts ceļš V-22, plānotā ceļa trase.

Attēls Nr.29 V-22 krustojums ar V-15, plānotais ceļš turpinās taisni uz priekšu pa pašvaldības ceļu C-13 pašvaldības ceļu.

Novērtējums:

Šis ceļa variants ir daudz pieņemamāks, jo iet pa ~ 80 % esošiem ceļiem (Lapiņu dambis ceļš C-30, Basēnu ceļš, tālāk pa C13 līdz Dzirnieku ielai. Dzīvojamās mājas vai privātmāju teritorijas netiek šķērsotas, līdz ar to tiek skarti mazāk īpašumu. Trase tiek virzīta pa jau esošām ielām un ceļiem (izņemot caur Medema purva malu, kur jābūvē jauns ceļš) un gar šīs trases malām ir mazāk privātmāju teritoriju, vairāk plānotas darījumu un jauktas dzīvojamās

un darījumu teritorijas. Mārupes pagasta teritorijas plānojumā šī plānotās trases zona tiek atzīmēta ~ 60 m platumā (kas ietver esošā ceļa aizsargjoslu), vietām trases zona (pie Medema purva) iet 40 m platumā.

Iespējamās ietekmes:

Tā kā tas ir pievedceļš lidostai, tad varētu palielināties autotransporta kustība pa šo ceļu, kā arī daļa iedzīvotāju no Mārupes un Jaunmārupes var izvēlēties šo ceļu nokļūšanai Rīgā. Konkrētas provizoriskās transporta plūsmas tiks iezīmētas plānojot un izstrādājot plānotā ceļa tehniski – ekonomisko pamatojumu.

Iespējamās ietekmes atzīmētas ar + - vairāk pozitīva un - vairāk negatīva

- Palielinās izplūdes gāzes tiešā ceļa tuvumā, t.i. ~ līdz 30 m joslā iedzīvotājiem jārēķinās, ka palielinās izplūdes gāzu (ko sastāda : svins, oglekļa oksīds, slāpekļa oksīdi, ogļūdeņraži un aldehīdi).
- Ainavas kvalitāte mainās – palielinās transporta kustība, nav izslēgts, ka pa to var pārvietoties arī smagais kravas transports (konkrētu plānoto transporta plūsmu mērījumu nav);
- Jo lielāka intensitāte, jo lielāka iespēja, ka esošā ceļa tuvumā (5 m abpus ceļa malām) ar virszemes noteci pieaugs grunts piesārņojums ar naftas produktiem un smagajiem metāliem.
- Palielinās arī troksnis, vibrācija (kas var ietekmēt pie paša ceļa esošās mājas), kā arī iespējamo avāriju risks.

Plānotā ceļa trase robežojas ar 81 īpašumu

- + Uzlabojas ceļu seguma kvalitāte, pašlaik bedrains grants seguma ceļš, kurš ir ļoti sliktā stāvoklī (ceļš uz „Stūnīšiem”, Lapiņu dambis), C-30. Grants ceļa segums ir ļoti liels piesārņojuma avots ar putekļiem, īpaši smilšu daļiņām sausajos periodos (pavasaris, vasara);
- + plānotais piedāvātais ceļa variants iet jau pa esošu ceļu un lauku apvidu, tas nozīmē, ka ir ļoti laba piesārņojuma izkliede, nav dabisku šķēršļu (meži, koku birzis u.c.), kas nodrošina labu gaisa cirkulāciju un ātru piesārņojuma izkliedi. Ņemot vērā arī vēja virzienu pa dienām, mainās arī izplūdes gāzu virzieni un izkliedētības ātrums;
- + plānojot ceļa trases iespējams izveidot prettrokšņu pasākumus, apzaļumošanas iespējas (tā lai netraucētu arī gaisa apmaiņai, un nebūtu pretrunā ar tuvumā esošo iedzīvotāju vēlmēm);

Novērtējot esošo īpašumu atrašanās vietas (ēkas, kūtis u.c.) tika konstatēts, ka vairākums ēku atrodas ~ 50 m un vairāk attālumā no esošā ceļa, bija daži īpašumi, kuri atradās ļoti tuvu (10 - 20 m) pie esošā ceļa. Šiem īpašumiem jāreķinās, ka attālums līdz ceļam saglabāsies tas pats, bet palielināsies autotransporta kustība, palielināsies arī izplūdes gāzes un troksnis. Kā atdalījuma joslas varētu kalpot izbūvētie gājēju celiņi, veloceliņi un noteces grāvji, prettrokšņu sienas, apzaļumotā zona. Šie pasākumi būtu jāietver jau projekta izstrādē un ar tiem jāiepazīstina iedzīvotāji sabiedriskās apspriešanas laikā, kas tiks organizēta izstrādājot jau konkrētu ceļa projektu un ietekmes uz vidi novērtējumu konkrētajam ceļa posmam.

Autoceļu celtniecības gaitā iespējama teritorijas piegružošana ar būvniecības atkritumiem un piesārņošana ar naftas produktiem, bet autoceļa ekspluatācijas laikā – piegružošana ar sadzīves atkritumiem.

Autotransporta degviela nelielā daudzumā satur smagos metālus, kas kopā ar izplūdes gāzēm nonāk gaisā. No gaisa, savukārt, piesārņojums nokļūst augsnē. Otrs piesārņojuma veids ir saistīts ar dažādu ķīmisko vielu (galvenokārt sāls) izmantošanu ceļu seguma ziemas periodā.

Visas augstākminētās ietekmes ir attiecināmas kopumā gan jau uz esošo ceļu, gan tikai uz plānoto ceļu ietekmēm, tas nozīmē, ka šīs ietekmes jau lielākā vai mazākā mērā (īpaši ar putekļiem) pastāv jau esošo autoceļu tuvējā apkārtnē (jau esošajā apbūvē pie ceļiem), tikai nav precīzu datu un mērījumu par šādām ietekmēm ilgtermiņā, par to, kā tas varētu atsaukties uz cilvēku veselību ilgtermiņā.

Laika posmā no š.g. **26.janvāra līdz 16.februārim** Mārupes pagasta iedzīvotāji varēja iepazīties ar izstrādāto gala redakciju, kuras laikā varēja rakstīt iebildumus un ierosinājumus. Kā rezultātā tika saņemti pavisam kopā 39 iedzīvotāju iesniegumi, daļa no šiem iesniegumiem attiecās arī uz šo plānoto 4.ceļa trases variantu.

Iedzīvotāju iesniegumi bija:

- 1) pret 4.trases variantu ~ 400 parakstu;
- 2) pagarināt sabiedrisko apspriešanu;
- 3) izstrādāt vēl 5 variantu, kurš neietu pa Lapiņu dambi, bet pa blakus neapbūvētiem zemes gabaliem;
- 4) piekrīt 4.variantam.

Pašvaldība organizēja 4 tikšanās ar iedzīvotājiem, kurās uzaicināja piedalīties katru zemes īpašnieku. Tika pārrunāts ar katru zemes īpašnieku šis jaunais ceļa trases variants, atrunāti kompensācijas mehānismi (ir dažas vietas, kur pašvaldība jau ir vienojusies ar iedzīvotājiem kā kompensāciju gan piešķirot zemi Mārupes pagastā gan naudas kompensāciju).

Ieteikums pašvaldībai:

Informēt visus **potenciālos** zemes īpašniekus, īpašumu pircējus par šāda ceļa varianta iespējamo izbūvi, lai arī trase vēl tikai tiek plānota, lai novērstu vēlākus pārpratumus ar zemes vai īpašuma īpašnieku.

Saskaņā ar likumdošanu ceļu projektiem tiek veikts Ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta un šā likuma 1.pielikuma „Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams.”

Ietekmes uz vidi novērtējuma laikā tiek veikti arī papildus pētījumi par satiksmes intensitāti, iespējamo ceļu noslogojumu, kvalitāti un ietekmēm (putekļi, izplūdes gāzes, troksnis), un notiek arī sabiedriskā apspriešana ar sapulci, kurā iedzīvotājus iepazīstina ar veiktajiem pētījumiem un to rezultātiem.

Izstrādājot jau konkrētu ceļu projektu, paredzēt (sadarbojoties ar projekta izstrādātājiem) arī prettrokšņu pasākumus (prettrokšņu sienas, apzaļumošanu u.c.) paredzēt arī gājēju, velosipēdistu ietvi, apgaismojumu un kvalitatīvus pieslēgumus pie zemes īpašumiem.

Sabiedriskās apspriešanas laikā personiski uzaicināt visus skarto īpašumu īpašniekus, lai uzklautu viedokļus, ieteikumus un priekšlikumus.

Ceļa trases novietojumu skatīt pielikumā pievienotajā grafiskajā attēlā.

Kopsavilkuma tabula:

No visiem izvēlētajiem trašu variantiem vismazāk īpašumi tiek skarti 4. – alternatīvajā variantā, jo liela daļa trases iet pa jau esošu ceļu un pa Medema purvu malu. Salīdzinoši 1. un 2. ceļa variants šķērsoja blīvi apdzīvotu savrupmāju teritoriju un pēc tam tikai turpinājās pa esošiem ceļiem (tas nozīmē, ka daudzas savrupmājas būtu pakļautas nojaukšanai). Šie varianti arī tika noraidīti, bet uzrādīti tika tādēļ, ka to paredzēja Rīgas rajona plānojums.

Ceļu trašu nr.	Iedzīvotāju nostāja	Skartie īpašumi	Esoša apbūve	Zonējums plānotajā izmantošanas kartē	Ietekme uz iedzīvotāju veselību (+ poz. / - neg.)
1. trase (galīgajā redakcijā izņemta ārā)	Pret pāri par 2 500 iedzīvotāju parakstu	~ 241	Blīva savrupmāju apbūve	Savrupmāju apbūves teritorija – 50 %, jauktas dzīvojamās un darījumu teritorijas – 30%, mazaizņēmniecību teritorijas – 15 %, darījumu teritorijas – 5 %	- blīvi apdzīvota teritorija; - izplūdes gāzes, putekļi; - troksnis
2. trase (galīgajā redakcijā izņemta ārā)	Pret pāri par 2 500 iedzīvotāju parakstu	~241	Blīva savrupmāju apbūve	Savrupmāju apbūves teritorija – 50 %, jauktas dzīvojamās un darījumu teritorijas – 5 %, mazaizņēmniecību teritorijas – 30 %, darījumu teritorijas – 10 %, ražošanas teritorija - 5%	- blīvi apdzīvota teritorija; - izplūdes gāzes, putekļi; - troksnis
3. trase (galīgajā redakcijā izņemta ārā)	Pret ~ 46 iedzīvotāju iesniegumi	~ 241	Trase gar „Stūnīšu” dārzkopības kooperatīvu	Mežs* – 30%, mazaizņēmniecību teritorijas – 35 %, darījumu teritorija – 30 %, vasarnīcu teritorijas – 5 %	- izplūdes gāzes, putekļi; - troksnis + trase skar mazāk esošo apbūvi
4. alternatīvā trase – <u>atstāta kā vienīgā plānotā ceļa trase</u>	Pret ~ 430 (no tiem 375 Tīraines iedzīvotāji)	81	Trase iet pa esošiem ceļiem C 13, V-22, C 30, un jaunveidojamo cēla posmu gar - Medema purva malu.	Mežs* – 30 %, pa esošiem ceļiem (70 %), gar malām izvietojas savrupmāju teritorijas – 5 %, darījumu teritorijas - 30 %, mazaizņēmniecību teritorijas – 10%, jauktas dzīvojamās un darījumu teritorijas – 20 %, vasarnīcu teritorijas – 5 %	- izplūdes gāzes, putekļi; - troksnis + trase skar mazāk esošo apbūvi + tiek būvēta pa esošiem valsts un pašvaldības ceļiem, jaunbūvējamais trases posms ~ 10 km.

Mežs* (Medema purva daļa)

No visiem izvērtējamiem variantiem vispiemērotākais būtu 4. – alternatīvais variants kur arī pašlaik nav esoša blīva apbūve. Ņemot vērā to, ka Mārupe ir pierīgas reģions nav iespējams izbūvēt ceļu, kurš neskartu pilnīgi neviena intereses un īpašumus. Šajā gadījumā jāņem vērā esoša apbūve un tas, ka šo ceļu var izbūvēt jau pa esošiem pašvaldības un valsts ceļiem, uzlabojot tā seguma kvalitāti un arī izstrādājot prettrokšņa pasākumus.

Kopsavilkums

Piedāvātais alternatīvais 4.trases variants skar mazāk īpašumu (81) nekā salīdzinoši ar piedāvātajiem 1.-3. trašu variantam, bet ir daži īpašumi, kuri atrodas tuvu vai daļēji šķērso šos īpašumus, līdz ar to šajos gadījumos pašvaldībai (kopā ar satiksmes ministriju, AS „Latvijas valsts ceļiem”) jāapsver iespējas kā vienoties par katru piemērotāku kompensācijas veidu ar katru īpašnieku personiski.

Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā Mārupes pašvaldība ir apzinājusi tos īpašniekus, kuru zemes īpašumus šķērso šī trase un ir pārrunāti ar katru no īpašniekiem iespējamie kompensāciju varianti. Tika secināts, ka apmēram 6 īpašniekiem plānotā trase skar 100 % īpašuma (bet nav nojaucamu ēku) un apmēram 11 īpašniekiem to īpašumus skar 30 % apmērā.

Ja tiek izstrādāts Ietekmes uz vidi novērtējumu konkrētajai trasei (kā izstrādātajai alternatīvajai trasei) projekta izstrādes stadijā būtu jāietver vēl alternatīvi risinājumi šim pašam variantam.

Iespējamās trases izbūves laikā arī jākonkretizē iespējamie kompensāciju varianti ar katru no zemes īpašniekiem, kuru īpašumus skar šī plānotā trase.

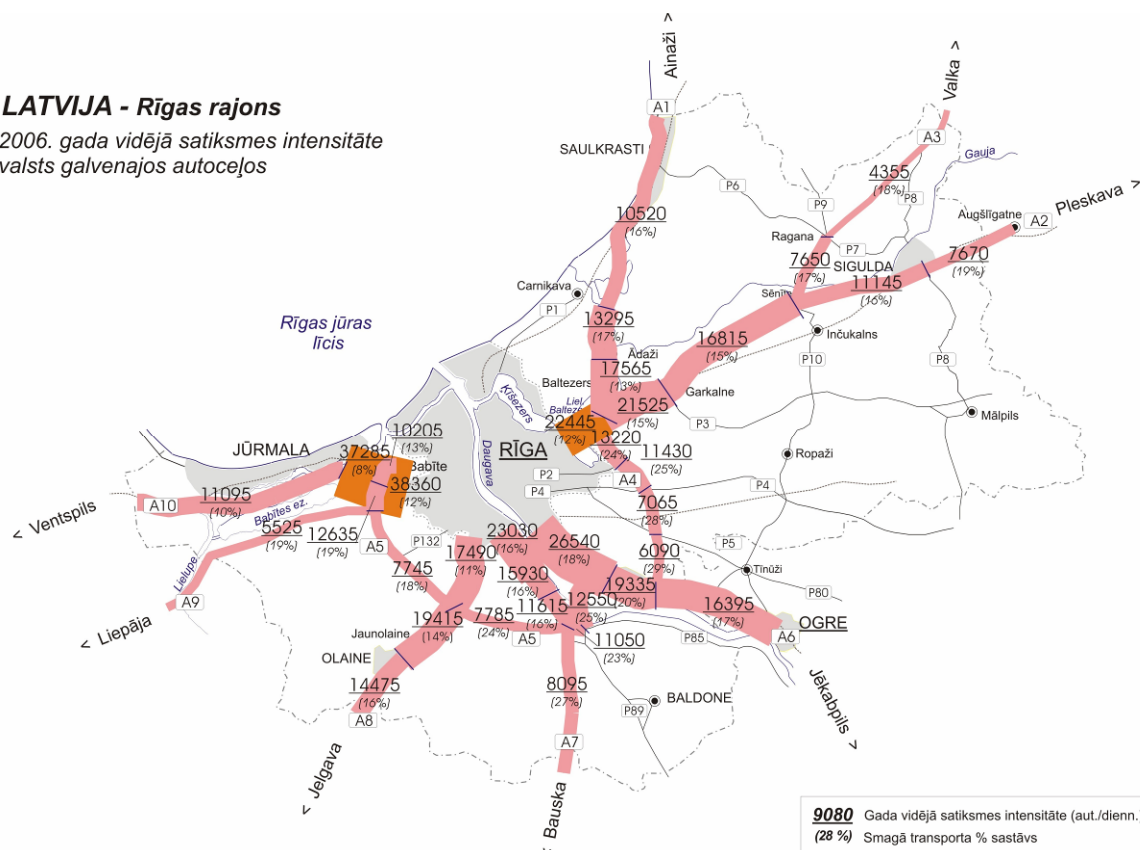
Ar autoceļu ekspluatāciju (arī jaunbūvēto trašu varianti) ir un būs saistītas atsevišķas ietekmes, kuru darbība uz sabiedrību un vidi ir nepārtraukti. Šīs ietekmes vairāk vai mazāk ir arī jau esošajiem ceļiem. Tas ir atkarīgs no ceļu klājuma kvalitātes un satiksmes intensitātes konkrētajos ceļu posmos. Tās ir: gaisa kvalitātes izmaiņas, trokšņa un vibrāciju līmeņa izmaiņas, izmaiņas tuvākās apkārtnes bioloģiskajā daudzveidībā, apkārtējo iedzīvotāju sociāli-ekonomiskā stāvokļa izmaiņas (piem. nekustamā īpašuma vērtība, mežu kadastrālā vērtība utt.).

Parasti šādos ceļu būves variantos no zemes īpašnieku viedokļa būtu svarīga skaidrība vairākos jautājumos, kas ir saistīts tieši ar ceļu būvi. Nozīmīgākie no tiem ir: paredzamais būvdarbu uzsākšanas laiks, kompensāciju un zaudējuma aprēķināšanas metodika, iepirkuma mehānisms. Par to visu pašvaldībai ir iedzīvotāji jāinformē laicīgi, pirms darbu uzsākšanas.

Zemāk esošajos attēlos salīdzināšanai norādīta satiksmes intensitāte 2006. un 2008.gadā Rīgas rajona teritorijā.

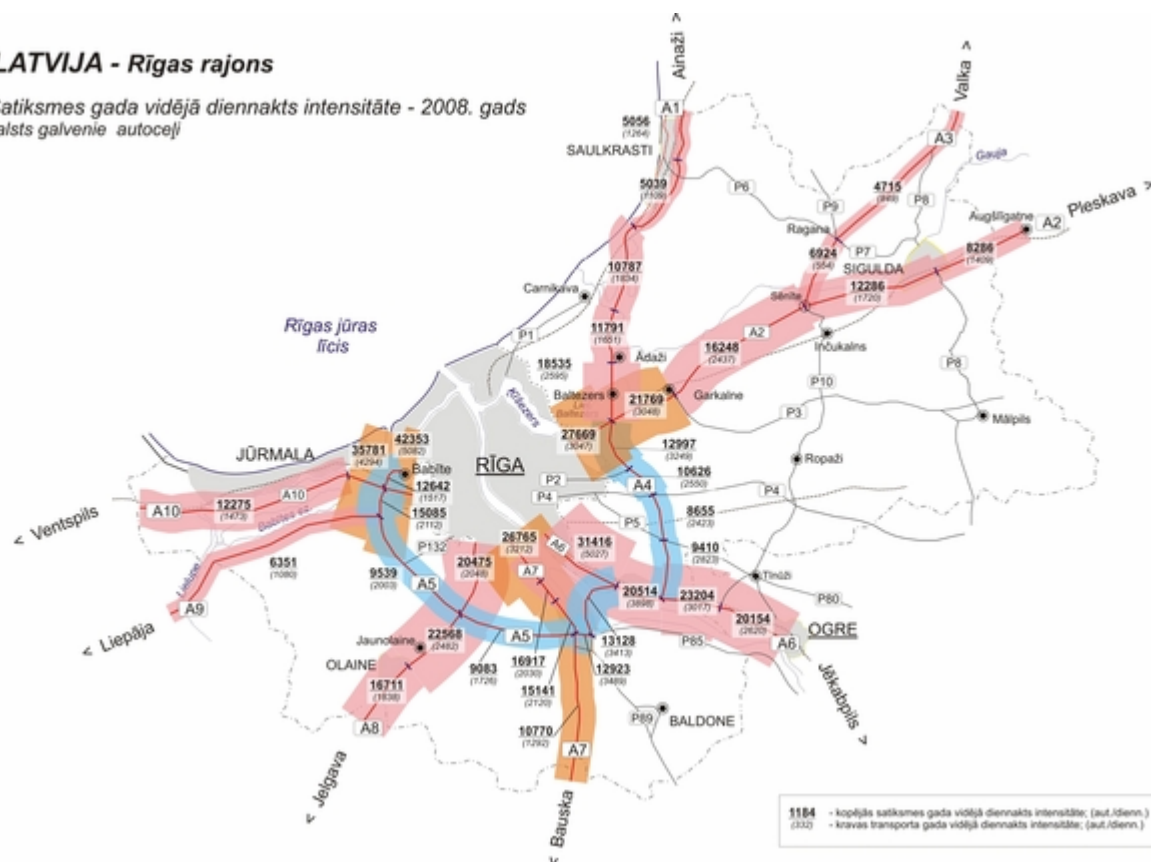
LATVIJA - Rīgas rajons

2006. gada vidējā satiksmes intensitāte valsts galvenajos autoceļos

LATVIJA - Rīgas rajons

Satiksmes gada vidējā diennakts intensitāte - 2008. gads valsts galvenie autoceļi

Datu avots: www.sam.gov.lv

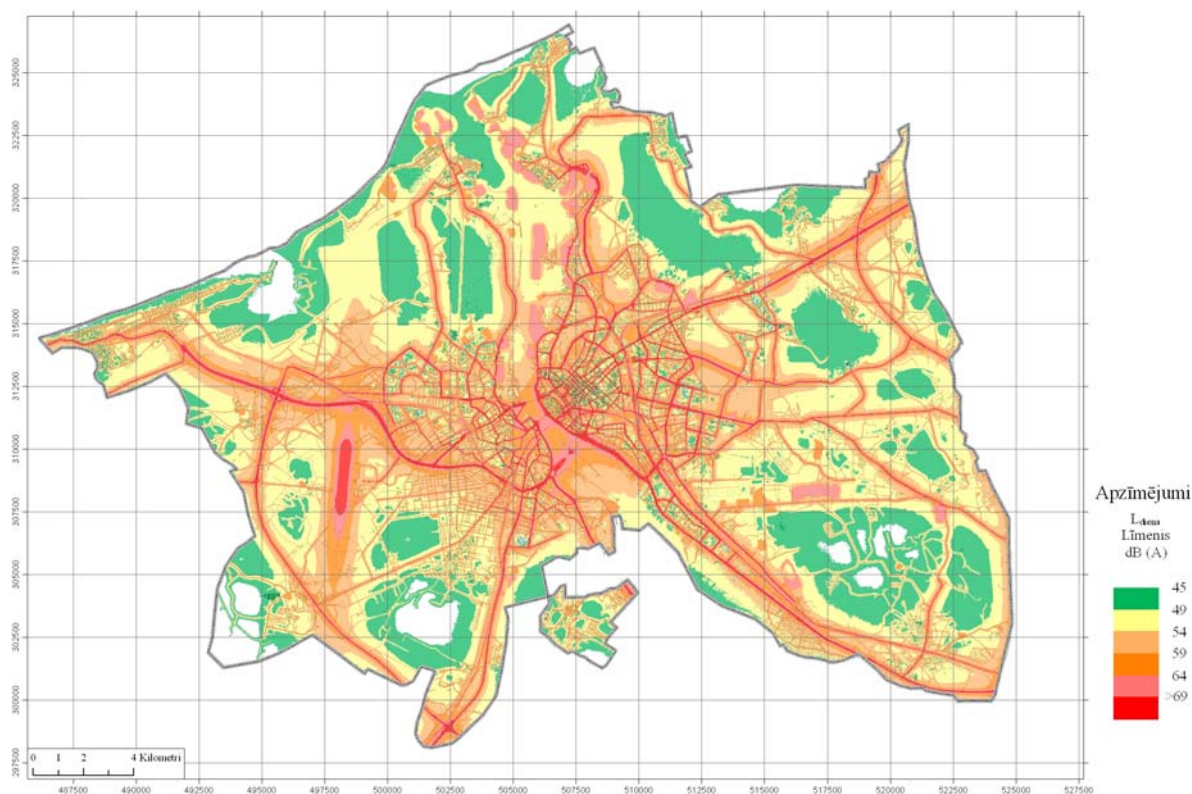
Uz Rīgu brauc strādāt cilvēki no pārējiem Latvijas apgabaliem, un veidojas tā sauktā svārstmigrācija – cilvēki strādā Rīgā, bet dzīvo ārpus tās teritorijas. Vislielākais svārstmigrantu skaits ir no tām pašvaldībām, kas robežojas ar Rīgu līdz 30 km rādiusā.⁸

Ņemot vērā, ka tie ir 2006.g. dati, tad uz 2009.g. intensitāte varētu būt vēl lielāka vai arī saglabāties līdzšinējos apmēros.

Ja palielinās transporta kustība pa ceļiem, palielinās arī trokšņu līmenis. Mārupes pagastā kā trokšņu avots ir arī lidostas „Rīga” un lidlauka darbība. Pašlaik SIA „ELLE” izstrādā trokšņu kartes Rīgas aglomerācijai. Zemāk pievienotajā attēlā ir viens no izstrādātajiem materiāliem, kurā tiek parādītas dienas trokšņu rādītāji.

Šī projekta ietvaros tiks izstrādāta arī rīcības programma trokšņu samazināšanai. Kad šī programma tiks apstiprināta, tad Mārupes pašvaldības administrācijai jālemj kā šo programmu realizēt ikdienas darbā un ieviest pašvaldības attīstības programmās un paredzēt darbības, kura samazinātu trokšņa līmeni īpaši apdzīvotās vietās un pie skolām, bērnudārziem. (Apzaļumošanas stādījumu, žogu ierīkošana, prettrokšņu sienas u.c. pasākumi, kurus pašvaldība uzskatīs par piemērotākiem katrai teritorijai atsevišķi, ieviešot šīs prasības arī teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, lai paredzētu šos prettrokšņu pasākumus jau teritorijas būvniecības ieceres sākuma stadijā).

1.2. Kopējo trokšņu avotu radītās dienas trokšņa rādītāja L_{diena} vērtības Rīgas aglomerācijas teritorijā

Attēls Nr. Kopējo trokšņu avotu radītās dienas trokšņa rādītāja vērtības Rīgas aglomerācijā.
Avots: Mārupes pašvaldības sniegtie dati.

⁸ www.sam.gov.lv

6.Vides aizsardzības mērķi

6.1. Starptautiskie

Starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā ir ietverti starpvalstu konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās.

Konvencija „Par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem” jeb *Orhūsas konvencija*, Orhūsa, 25.06.1998.g. (Latvija ratificējusi 2002.gadā)

Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs.

Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību jeb Bernes konvencija (1979.). Latvija ratificējusi 1996.gadā)

Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu, to dabiskās dzīvotnes, īpaši sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība. Īpaši akcentēta apdraudēto un izzūdošo sugu aizsardzība.

Konvencija par starptautiskās nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi. Ramsāres konvencija (1971.).

Konvencija nosaka kas ir mitrāji un ūdensputni. Šīs konvencijas izpratnē mitrāji ir platības ar purviem, dumbbrājiem vai ūdeņiem, kuri var būt dabiski vai mākslīgi veidojušies, pastāvīgi un īslaicīgi. Konvencijas izpratnē ūdensputni ir putni, kas atkarīgi no mitrājiem, tāpēc nepieciešama to aizsardzība.

Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību. UNESCO konvencija (1972.).

Konvencija definē jēdzienu „dabas mantojums” un nosaka uzdevumus tā aizsardzībai:

- Dabas pieminekļi – fizikāli un bioloģiski veidojumi vai šādu veidojumu grupas ar īpašu, universālu estētisko vai zinātnisko vērtību.
- Ģeoloģiski vai fizioģeogrāfiski veidojumi un noteiktas zonas – apdraudētu augu un dzīvnieku sugu dzīves vietas ar īpaši zinātnisku vai saglabāšanas nozīmi.
- Dabas teritorijas, kam īpašas nozīmes universālas vērtības no zinātnes, saglabāšanas vai dabas skaistuma viedokļa.
- Valsts pienākums ir tās teritorijā nodrošināt kultūras un dabas mantojuma identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizēšanu un saglabāšanu nākošajām paaudzēm. Tādēļ maksimāli jāizmanto esošie valsts resursi un nepieciešamības gadījumā arī starptautiskā palīdzība un sadarbība.
- Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku kultūras un dabas mantojuma aizsardzību, konservāciju un popularizēšanu, šīs konvencijas dalībvalstis atbilstoši katras valsts apstākļiem centīsies:
 - īstenot atbilstošu politiku, kuras mērķis būtu kultūras un dabas mantojumam piešķirt noteiktas funkcijas sabiedrības dzīvē, kā arī iekļaut šī mantojuma aizsardzību plānošanas programmās;
 - izveidot, ja tādu nav, vienu vai vairāku kultūras un dabas mantojuma aizsardzības, konservācijas un popularizēšanas dienestus ar atbilstošu personālu un līdzekļiem;
 - attīstīt zinātniskos un tehniskos pētījumus, lai valsts spētu novērtēt un novērst kultūras un dabas mantojumam draudošās briesmas;

- veikt atbilstošus juridiskus, zinātniskus, tehniskus, administratīvus un finanšu pasākumus, lai atklātu, aizsargātu, konservētu, popularizētu un atjaunotu šo mantojumu;
- atbalsēt nacionālo un reģionālo centru izveidošanu un attīstību, kas sagatavo speciālistus kultūras un dabas mantojuma saglabāšanas jomās un veicina attiecīgus zinātniskos pētījumus.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību. Riodežaneiro konvencija (1992.).

Konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana. Galvenais uzdevums dalībvalstīm ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās un nepieciešamo stratēģiju un citu dokumentu izstrādāšana.

Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību. Bonnas konvencija (1979.). (Latvija ratificējusi 1999.gadā)

Šī konvencija deklarē migrējošo sugu saglabāšanas nozīmīgumu un šim mērķim lietojamo pasākumu saskaņošanu starp areāla valstīm, un, kur tas ir iespējams un ir mērķtiecīgi, sevišķu uzmanību veltījot tām migrējošām sugām, kuru aizsardzības statuss ir nelabvēlīgs, kā arī veicot individuālā kārtā vai sadarbībā atbilstošus pasākumus, kas nepieciešami šādu sugu vai to dzīves vides saglabāšanai.

Padomes Direktīva 92/43/EEK „**Par dabisko savvaļas faunas un floras aizsardzību**” jeb Sugu un Biotopu direktīva, 21.05.1992. ir pamatā vienota Eiropas ekoloģiskā tīkla NATURA 2000 izveidošanai, veicinot izpēti un zinātnisko darbu.

Direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, veicot dabisko biotopu, faunas un floras aizsardzību. EP direktīvas attiecināmas uz 5 Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamiem biotopu tipiem, 1 augu, 18 putnu, 5 zīdītājdzīvnieku, 2 abinieku, 2 kukaiņu sugām, kas sastopamas dabas liegumā „Cenas tīrelis”.

Eiropas kopienu padome izveido saskaņotu Eiropas ekoloģisko tīklu, kurā apvienotas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, un kura nosaukums ir Natura 2000. Šo tīklu, ko veido dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu teritorijas, izmanto, lai minētos dabisko dzīvotņu veidus un sugu dzīvotnes saglabātu vai attiecīgā gadījumā atjaunotu to labvēlīgo aizsardzības statusu dabiskās izplatības areālā.

Natura 2000 tīkls iekļauj īpaši aizsargājamās teritorijas, ko dalībvalstis klasificējušas, ievērojot Biotopu direktīvas prasības, kā arī tās īpaši aizsargājamās teritorijas, kuras klasificētas direktīvā 79/409/EEK (02.04.1979) „**Par savvaļas putnu aizsardzību jeb Putnu direktīva.**”

Direktīvas mērķis ir aizsargāt, pārzināt un uzraudzīt putnu sugas, putnu sugu dzīvotņu daudzveidību un teritoriju, kā arī noteikt to izmantošanas normas.

Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai skaitliski uzturētu putnu sugu populācijas tādā līmenī, kas pirmām kārtām, atbilst ekoloģijas, zinātnes un kultūras prasībām, tajā pašā laikā ņemot vērā saimnieciskās un rekreatīvās prasības, lai tuvinātu šo sugu populācijas minētajam līmenim.

Biotopu un dzīvotņu saglabāšana, uzturēšana un atjaunošana galvenokārt iekļauj šādus pasākumus:

- aizsargājamo teritoriju ierīkošanu;
- dzīvotņu uzturēšanu un pārzināšanu aizsargātās zonās un ārpus tām saskaņā ar ekoloģijas prasībām;
- iznīcināto biotopu atjaunošanu;

- biotopu izveidošanu.

Dabas liegumu, Natura 2000 teritorija - „Cenas tīrelis” var iekļaut kategorijā - putniem starptautiski nozīmīgām vietām. Tiek uzskatīts par nozīmīgu nakšņošanas vietu sējas un baltpieres zosīm rudens migrāciju laikā. Viena no labākajām dzērves ligzdošanas vietām Latvijā. Rudeņos vismaz 300 dzērves purvu regulāri izmanto nakšņošanai. Konstatēts ligzdojam arī rubenis, dzeltenais tārtiņš, lietuvainis, kuitala, purva tilbīte.⁹

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva **2000/60/EK**, kuras mērķis ir aizsargāt un uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu ekosistēmu stāvokli un veicināt ilgtspējīgu ūdeņu lietošanu, ieviešot integrētu upju baseinu apsaimniekošanas procesu. Upju sateces baseina apsaimniekošanas plānā iekļauto pasākumu mērķi ir:

- Novērst virszemes ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos, tos uzlabot un atjaunot, sasniegt šo ūdens objektu labu ķīmisko un ekoloģisko stāvokli, kā arī samazināt piesārņojumu no bīstamo vielu izplūdēm un emisijām.
- Aizsargāt, uzlabot un atjaunot visus pazemes ūdens objektus, novērst pazemes ūdeņu piesārņošanu un pasliktināšanos un nodrošināt līdzsvaru starp pazemes ūdeņu ieguvi un to resursu atjaunošanos.
- Saglabāt aizsargājamās teritorijas.

Mārupes pagastā bez jau individuālajiem un pašvaldības apsaimniekotājiem jāmin arī Lidostas „Rīga” notekūdeņu apsaimniekošanas politika, lai samazinātu virszemes ūdeņu piesārņojumu, apsaimniekošanai jāatbilst izvirzītajiem kvalitātes standartiem.

⁹ Latvijas ornitoloģijas biedrība „Putniem starptautiski nozīmīgas vietas Latvijā”, Rīga, 2000.

6.2. Nacionālie

Vides aizsardzībai valsts līmenī izstrādāts **Nacionālais vides politikas plāns 2004.-2008. gadam**, kas apstiprināts MK 2004. gadā un ir izstrādāts atbilstoši likuma „Par vides aizsardzību” 8.panta prasībām un Ministru kabineta 2002.gada 15.augusta rīkojumam Nr.436 „Par Latvijas ilgtspējīgas attīstības pamatnostādņem”.

Vieni no svarīgākajiem vides aizsardzības mērķiem ir saistīti ar **ūdens kvalitāti**:

- aizsargāt ūdens ekosistēmas, kā arī no ūdens atkarīgās sauszemes ekosistēmas un mitrājus;
- veicināt ilgtspējīgu un racionālu ūdens resursu lietošanu;
- nodrošināt labu kvalitāti visos pazemes un virszemes ūdeņos, novērst to tālāku piesārņošanu un pakāpeniski samazināt esošo piesārņojumu;
- Nodrošināt dzeramā ūdens atbilstību kvalitātes normatīviem.

Viens no vides politikas mērķiem ir **gaisa aizsardzība**, respektīvi, nodrošināt normatīviem un ilgtermiņa mērķiem atbilstošu gaisa kvalitāti, uzlabot to vietās, kur tā nav apmierinoša, īpašu uzmanību veltot pilsētām un ražošanas uzņēmumiem.

Nākotnē attīstot arī derīgo izrakteņu ieguvi Mārupes pagastam ir saistoši arī **zemes dzīļu** izmantošanas ilgtspējīgas attīstības politika:

- nodrošināt racionālu, vidi saudzējošu un ilgtspējīgu zemes dzīļu izmantošanu;
- veicināt pašvaldību un zemes īpašnieku līdzdalību zemes dzīļu ilgtspējīgā izmantošanā;

Mārupes pagastā ir aizsargājamā dabas teritorija, līdz ar to ir saistoši arī **bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas** un veicināšanas politikas mērķi:

- saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabisko struktūru daudzveidību;
- saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību;
- saglabāt lauksaimniecības augu un dzīvnieku šķirņu daudzveidību, veicināt to raksturošanu un izmantošanu;
- pilnveidot dabas aizsardzības sistēmu;
- veicināt tradicionālas ainavas struktūras saglabāšanos;
- nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotu un ilgtspējīgu izmantošanu.

Attīstoties tālāk tautsaimniecībai, var sākties strauja daudzu bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu biotopu platību samazināšanās un pat izzušana atsevišķos valsts reģionos. Dažādi cilvēka darbības veidi jau ir izmainījuši sugu sastāvu un to proporcijas lielā daļā saimnieciski izmantojamo mežu, kā arī ezeros un upēs. Svarīgākie vides aizsardzības politikas mērķi **mežsaimniecības** jomā ir:

- saglabāt meža bioloģisko daudzveidību un ekoloģisko funkciju kvalitāti klimata un ūdens režīma regulācijā, kā arī augsnes aizsardzībā;
- paaugstināt meža īpašnieku, apsaimniekotāju un sabiedrības zināšanas par meža bioloģiskās daudzveidības un meža ekoloģisko funkciju nozīmību.

Zivsaimniecībā viens no galvenajiem mērķiem ir saglabāt Latvijas ūdeņu bioloģisko daudzveidību un populāciju struktūru.

Liela nozīme ir **piesārņoto vietu** apzināšanai, izpētei un sanācijai. Šo pasākumu mērķi ir:

- novērst vai mazināt iepriekšējas militāras vai saimnieciskās darbības rezultātā radušos piesārņojumu un tā kaitīgo ietekmi uz cilvēka veselību, īpašumu, vidi un bioloģisko daudzveidību;
- panākt augsnes, grunta, pazemes un virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanu piesārņotajās vietās;
- nepieļaut piesārņoto vietu bīstamo vielu iekļūšanu virszemes un pazemes ūdeņos;

- atjaunot un uzlabot vides kvalitāti piesārņotajās vietās;
- teritoriju plānošanā ņemt vērā esošo vides piesārņojumu;
- noteikt reālo zemes vērtību un atbilstošu nekustamā īpašuma nodokli, ņemot vērā piesārņotības pakāpi

Tāpat jāņem vērā **atkritumu apsaimniekošanas** vides politikas mērķi:

- nodrošināt atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā;
- veicināt atkritumu apstrādi pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām;
- veicināt šķirotas atkritumu savākšanas sistēmas ieviešanu pašvaldībās.

Attīstoties apdzīvoto vietu būvniecībai jāpievērš uzmanība **mājokļa un būvniecības** vides politikas mērķiem:

- sekmēt vietējo un videi draudzīgu būvizstrādājumu ražošanu un pielietošanu;
- veicināt ilgtspējīgu, dabas un energoresursus taupošu būvniecību.

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu **lauksaimniecības** zemju resursu izmantošanu tad:

- jāsamazina augšņu piesārņošanu, degradāciju un eroziju;
- jāsamazina augu barības vielu noplūdi no lauksaimniecības zemēm, tai skaitā, nitrātu piesārņojumu īpaši jutīgās teritorijās;
- ierobežot ūdeņu eitrofikāciju un piesārņošanu ar pesticīdu atliekām un smago metālu savienojumiem;
- nepieļaut vides piesārņojumu ar pārtikas pārstrādes un mežrūpniecības atkritumiem;
- nepieļaut bioloģiskās daudzveidības samazināšanos un lauku ainavas degradēšanos.

Tūrisma nozarē galvenie vides politikas mērķi ir:

- nodrošināt tūrisma ilgtspējīgu attīstību, kas radītu nozarei papildu izaugsmes iespējas un ļautu pilnīgāk izmantot Latvijas tūrisma svarīgākos resursus;
- turpināt vides pārvaldības sistēmu ieviešanu tūrisma nozarē;
- veicināt vienotas tūrisma informācijas sistēmas izveidošanu;
- ieviest videi draudzīgas tehnoloģijas tūrisma uzņēmumos;
- izglītēt tūrisma nozares darbiniekus vides un dabas aizsardzības jautājumos.

Lai varētu realizēt vides politikas mērķus, liela nozīme ir sabiedrības iesaistīšanā, informēšanā un līdzdalībā projektu izstrādē, tāpēc ir izstrādāti arī vides informācijas un sabiedrības līdzdalības vides politikas mērķi:

- nodrošināt aktīvāku sabiedrības līdzdalību ar vidi saistītu lēmumu pieņemšanā;
- nodrošināt vides informācijas izmantošanu un analīzi normatīvo aktu izstrādes un politisku lēmumu pieņemšanas procesā un politikas efektivitātes izvērtēšanā.

Nacionālais vides politikas plāns ņem vērā Eiropas Savienības normatīvos aktus, politikas dokumentus, tai skaitā Eiropas 6. Vides aizsardzības rīcības programmu "Vide 2010: mūsu nākotne, mūsu izvēle", kā arī ANO un citu starptautisku institūciju saistošus dokumentus.

Lai īstenotu Nacionālā vides politikas plāna sekmīgu ieviešanu, tiek paredzēti ievērojami finanšu līdzekļi. Nacionālais vides politikas plāns aizstāj pirmo Vides aizsardzības politikas plānu Latvijai, kuru Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izstrādāja 1994. gadā, bet Ministru kabinets apstiprināja 1995. gadā.

Lielākā daļa plānā nosaukto ekonomisko metožu attiecas uz vides investīcijām-atbalsts mazo apdzīvoto vietu ūdenssaimniecības sakārtošanai, pāreja uz videi draudzīgu

kurināmo. Dabas aizsardzībai, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzības nodrošināšanai, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkla izveidei, zivju atražošanas un aizsardzības pasākumu nodrošināšanai ir piemērojama:

- atlīdzība par zaudējumiem, ko rada īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošana,
- kompensācija par īpaši aizsargājamo nemedijamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem postījumiem,
- subsīdiju piešķiršana bioloģiskajā lauksaimniecībā,
- zivju atražošanas un aizsardzības pasākumu finansēšana,
- kadastrālās vērtības un nekustamā īpašuma nodokļa samazinājums,
- apmaiņa pret līdzvērtīgu zemi,
- zemju izpiršana, lai aizsargātu aizsargājamās platības.

Plāna uzdevums ir koordinēt un sakārtot finansējuma prioritātes atbilstoši likumos noteiktajām vides aizsardzības prasībām. Jāatzīst, ka šobrīd kompensējošo pasākumu ieviešana ir aizkavējusies, jo nav pieņemts likums atbilstošie ministru kabineta noteikumi. Šis plānošanas dokuments neizvirza konkrētas prioritātes, paredzot ES vides un dabas aizsardzības prasību piemērošanu visās saimnieciskās darbības jomās.

Vides ministrijas Vides stratēģijas un informācijas nodaļa ir izstrādājusi **Ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnes**, kuru mērķi ir:

- Latvijai jāveido labklājības sabiedrība, kura augstu vērtē un attīsta demokrātiju, līdztiesību, godīgumu un savu kultūras mantojumu;
- Latvijai jāveido stabila tautsaimniecība, kas nodrošina sabiedrības vajadzības, vienlaicīgi panākot, lai ekonomiskās izaugsmes tempi pārsniegtu vides piesārņojuma un resursu patēriņa tempus;
- Latvijai jānodrošina droša un veselību neapdraudoša vide pašreizējai un nākamajām paaudzēm;
- Latvijai jānodrošina pietiekami pasākumi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai;
- Latvijai sabiedrībā jāattīsta atbildīga attieksme pret dabas resursiem un nepārtraukti jāpaaugstina resursu izmantošanas efektivitāte;
- Latvijai no starptautiskas palīdzības saņēmējas valsts pakāpeniski jāklūst par valsti, kas spēj pati nodrošināt savas vajadzības un nepieciešamības gadījumā pat sniegt palīdzību citām valstīm;
- Latvijai jānodrošina vides jautājumu integrācija un jāattīsta plāns vides politikas līdzekļu pielietojumam visās citās nozaru politikās;
- Latvijai jānodrošina, lai tirgus ekonomikas mehānismi kalpotu ilgtspējīgai attīstībai;
- Latvijai jānodrošina sabiedrības līdzdalība ilgtspējīgas attīstības procesos;
- Latvijai nepārtraukti jānovērtē tās progress noteikto ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

Svarīgākie likumi, kuru realizācija nodrošina vides un dabas aizsardzības pasākumu ievērošanu līmenī ir:

1. "Aizsargjoslu likums" (05.02.1997), ar grozījumiem (06.03.2008.);
2. "Atkritumu apsaimniekošanas likums" ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 2004.gada 1. maijam.
3. „Dabas resursu nodokļa likums” (15.12.2005.) ar grozījumiem līdz 2008.05.08., grozījumi Dabas resursu nodokļu likumā (14.11.2008.) spēkā no 2009.01.01., grozījumi Dabas resursu nodokļu likumā (08.05.2008.)
4. Ministru kabineta 2002. gada 20. augusta noteikumi Nr. 379 "Kārtība, kādā novēršama, ierobežojama un kontrolējama gaisu piesārņojošo vielu emisija no stacionāriem piesārņojuma avotiem", ar grozījumiem, kas pieņemti līdz 02.03.2004.
5. Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr. 157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums", spēkā no 2004.gada 1.maija.
6. Likums Par piesārņojumu ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 2004.gada 7.janvārim.
7. Ūdens apsaimniekošanas likums, ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 2004.gada 1.decembrim.
8. Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumi Nr.858 "Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību".
9. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.”, 02.03.1993.
10. „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (22.07.2003., Nr. 415).
11. Ministru kabineta noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”(12.03.2002.).
12. Sugu un biotopu aizsardzības likums;
13. Ministru kabineta 2001.gada 30.janvāra noteikumi Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”,
14. Ministru kabineta 1999.gada 15.jūnija noteikumi Nr.212 „Noteikumi par dabas liegumiem”.
15. Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma, akceptēta LR MK 16.05.2000.
16. „Sugu un biotopu aizsardzības likums”, 16.03.2000.
17. MK noteikumi Nr.117, 13.03.2001. „Noteikumi par zaudējumu atlīdzību par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu un biotopu iznīcināšanu vai bojāšanu”
18. „Meža likums”, 24.02.2000.
19. „Tūrisma likums” 17.09.1998.g.

„Vides aizsardzības politikas plāns Latvijai”(1995) ir politikas dokuments, uz kura pamata ir noteiktas prioritātes šobrīd realizētajai vides politikai. Vides politikas plāns nosaka, ka teritorijas plānošana ir vides aizsardzības politikas īstenošanas līdzeklis, ar kura palīdzību iespējams regulēt sabiedrības mijiedarbību ar vidi, izvirzīt nosacījumus un prasības atsevišķu vides aizsardzības problēmu risināšanai. Teritoriālā plānošana veic preventīvās vides aizsardzības funkcijas.

Vides monitoringa programma (apstiprināta 2006.gada 24.janvārī ar Vides ministra rīkojumu Nr. 29) nosaka kārtību, kādā veicams vides monitoringa. Vides monitoringa programma sastāv no sekojošām nodaļām:

- Gaisa monitorings;
- Ūdeņu monitorings;
- Augsnes un zemes virsmas apauguma monitorings;

- Bioloģiskās daudzveidības monitorings

Vides monitoringa programmas izpildi koordinē Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra (LVĢMA).

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas stratēģija Latvijai, 1998 – 2010 un Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns, 2003.-2012.

Lai realizētu valsts vides politiku un ieviestu ES prasības, Latvija ir izstrādājusi un ieviesusi Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas stratēģiju 1998.-2010. gadam, kuras galvenie mērķi ir samazināt ietekmi uz vidi, ko rada atkritumu apglabāšana tam neparedzētās vietās, samazināt atkritumu izgāztuvju radīto ietekmi uz vidi un radīto atkritumu daudzumu, kā arī palielināt atkritumu pārstrādi un tajos esošo otrreiz izmantojamo materiālu atkārtotu izmantošanu.

Balstoties uz „Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas stratēģiju Latvijai, 1998-2010” un „Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu, 2003 – 2012”, Latvijā tiek ieviesta ES prasībām atbilstoša atkritumu apsaimniekošanas sistēma. Galvenie uzdevumi šī mērķa sasniegšanai ir:

- Nodrošināt SA savākšanu no visiem pilsētu iedzīvotājiem un vismaz 80% lauku iedzīvotājiem un pārējiem atkritumu ražotājiem, novēršot ietekmi uz vidi, ko rada nelegāli izbērti atkritumi;
- Līdz 2009. gadam izveidot 10 – 12 atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ar atkritumu apstrādes poligoniem un nodrošināt poligona prasībām neatbilstošu izgāztuvju slēgšanu;
- Līdz 2012. gadam rekultivēt visas slēgtās atkritumu izgāztuves, samazinot atkritumu negatīvo ietekmi uz vidi.

7. Plānošanas dokumenta un tā ietekmes uz vidi novērtējums.

7.1. Tiešās un netiešās ietekmes.

Tiešās ietekmes:

Tiešā veidā ietekmi uz vidi radīs zemes izmantošanas veidu maiņa, radot jaunu apbūvi un infrastruktūru – ceļus, inženierkomunikācijas. Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi vairāk skar ceļu infrastruktūras precizēšanu un rekonstrukciju, kā arī lidostas teritorijas precizēšanu un noteikšanu kā turpmākās izpētes teritoriju lidostas vajadzībām.

Esošo apdzīvoto vietu attīstība un jaunu objektu būvniecība:

Mārupes pagasta teritorijā paredz attīstīt ciemus noteiktajās robežās, plānots aizpildīt „brīvos laukumus” jau esošajā pilsētas un ciematu plānojumā. Līdz ar to tiek plānota kopēja teritorija sakārtošana un sakopšana arī no vides viedokļa. Tiek izstrādāti un veikti ūdenssaimniecības sakārtošanas projekti, kuru rezultātā tiek atjaunotas kanalizācijas, ūdensvadu sistēmas un plānoti jauni pieslēgumi.

Notekūdeņu apjoma palielināšanās:

Pašreizējā situācijā, kad tiek izstrādāti teritorijas plānojuma grozījumi ir paredzēts, ka var palielināties notekūdeņu daudzums atsevišķās apdzīvotās vietās, pašreizējais noslogojums to atļauj, bet jādoma par kopējo notekūdeņu sistēmas rekonstrukciju, uzlabošanu. Papildus noslogojums varētu rasties lidostas teritorijā, kura nākotnē plānotas jaunas teritorijas lidostas attīstībā, kā arī tuvumā esošie biznesa un darījuma centri, tas jārisina jau izstrādājot detālplānojumu un izdodot būvatļaujas.

Sadzīves un rūpniecības atkritumu daudzuma palielināšanās:

Attīstoties gan uzņēmējdarbībai, gan jaunu ražotņu būvniecībai, palielinās arī atkritumu daudzums. Transporta sistēmas radītie atkritumi, būvniecības atkritumi (īpaši, ja strauji attīstās šī nozare), nolietotie transporta līdzekļi u.c. atkritumi palielina slodzi uz vidi, ja tie netiek pareizi apsaimniekoti.

Saņemot uzņēmuma darbības atļauju, tiek atrunātas paredzamās darbības, kā arī atkritumu apsaimniekošanas jautājums.

Netiešās ietekmes:

Tūrisma pieaugums:

Tūrisma pieaugums plānojams tādā gadījumā, ja varētu attīstīties Dabas lieguma teritorijā „Cenas tīrelis” izziņas takās (tās atrodas Babītes pagasta purva teritorijā, Mārupes pagastu šīs takas neskar), līdz ar to tad ir jāpadomā par tūrisma infrastruktūras attīstību un labiekārtošanu. Jaunizveidotajās rekreācijas un atpūtas teritorijās jāizvieto papildus atkritumu urnas un labiekārtotas atpūtas vietas, lai novērstu apkārtnes piesārņošanu ar atkritumiem. Vasaras sezonās varētu palielināties velotūristu skaits pierīgas reģionā, tajā skaitā arī Mārupē. Līdz ar to aktuāls kļūst veloceliņu jautājums.

Uzņēmējdarbības attīstība:

Mārupes pagasta atrodas pierīgas reģionā, līdz ar to tiek attīstīta gan uzņēmējdarbība, gan jaunas dzīvojamās platības, palielinās iedzīvotāju darba svārstmigrācija uz galvaspilsētu un atpakaļ darba dienās, gan arī palielinās iedzīvotāju vēlme dzīvot tieši pagasta teritorijā. Attīstās tūrisma uzņēmējdarbība un apkalpojošās sfēras uzņēmējdarbība. Nav plānots attīstīt jaunas lielas ražošanas teritorijas. Tiek attīstītas darījumu teritorijas, biznesa centri.

Gaisa, ūdens un trokšņa piesārņojums:

Palielinoties transporta kustībai pa autoceļiem, kā arī jaunu ceļu izbūve palielina gan gaisa piesārņojumu ar izplūdes gāzēm, gan trokšņu līmeni, gan piesārņojumu ar putekļiem. Pagasta teritorijā tuvākajā laikā nav plānotas jaunas lielas ražošanas izveides vai derīgo izrakteņu plānotas aktīvas ieguves.

Vislielākais trokšņu ietekmes pieaugums saistāms ar jaunu ceļu izbūvi un lidostas „Rīga” ietekmi uz pieguļošajām teritorijām.

Nevar arī izvērtēt iespējamās ietekmes, ko varētu radīt nākotnē lidostas „Rīga” teritorija, jo lidostai piederošā teritorija tiek iezīmēta kā turpmākās izpētes teritorija un nav iespējams izvērtēt ietekmes nezinot, kas tieši tur tiks attīstīts. Pašlaik turpmākās izpētes teritorijā atrodas Skultes ciems un Rīgas pašvaldībai piederošie meži, kas tiek atzīmēti kā Rīgas pilsētas mežu aizsargjoslas.

Palielinoties auto plūsmai pa ceļiem, palielinās arī gaisa piesārņojums ar izplūdes gāzēm, īpaši, ja veidojas sastrēgumi diennakts aktīvākajā stundās. Visvairāk to izjūt tie pagasta iedzīvotāji, kuri dzīvo tiešā ceļu tuvumā. Līdz ar to izbūvējot vai rekonstruējot ceļus būtu jāizstrādā tādi plāni, kur būtu padomāts arī par šo iespējamo ietekmju samazināšanu (pareiza satiksmes regulēšana, apzaļumošana, prettrokšņu žogi u.c. pasākumi).

Ūdens piesārņojums var būt gan tiešais (avārijas gadījumā izplīstot dīzeļdegvielai, vai arī ieplūstot tieši virszemes ūdeņos) vai arī netieša (gruntsūdeņu piesārņojums ilgākā laika posmā, DUS teritorijas u.c.).

Autoceļu infrastruktūras attīstība:

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi paredz precizēt un attīstīt autoceļu infrastruktūras tīklu.

Mārupes pagastā plānots attīstīt gan ciemu ielu tīklu, gan uzlabot pievedceļus lidostai „Rīga”, līdz ar to uzlabojas ceļu kvalitāte un palielinās arī auto plūsma. Diskomforts ir izjūtams, kad tiek būvēti jauni ceļi vai rekonstruēti vecie, bet parasti līdz ar ceļu būvdarbu pabeigšanu, tiek savākti arī radušies atkritumi, sakopti zālāji un apkārtne.

Kā arī palielinoties autotransporta kustībai pa ielām palielinās piesārņojums ar slāpekļa oksīdiem, sēra dioksīdu, putekļiem, smagajiem metāliem. Īpaši tas skar tiešā ceļa tuvumā (30 m zonā) esošos privātmāju iedzīvotājus. Ja ir blīva apbūve, tad ir apgrūtināta arī šī piesārņojuma izkliede.

Mārupes pagastā pakāpeniski tiek veikti arī ceļu apgaismošanas darbi, kas uzlabo transporta kustību kopumā, jo tiek nodrošināta labāka ceļu un arī gājēju saredzamība.

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tiek atrunātas veloceliņi izveides parametri.

7.2. Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes:

Teritorijas plānojumā paredzētās darbības pēc to ietekmes ilguma var iedalīt īslaicīgās un ilglaicīgās (paliekošās) ietekmes darbībās.

Īslaicīgās ietekmes:

Pie īslaicīgām ietekmēm var pieskaitīt teritorijas plānojumā paredzēto būvniecību – ēku, ceļu, dažāda veida inženierkomunikāciju (sakarū, elektroapgādes līnijas, gāzes, ūdensapgādes un notekūdeņu tīkli) būvniecība. Šīs darbības rada salīdzinoši īslaicīgus traucējumus vidē. Galvenās problēmas, kas saistītas ar minētajām ietekmēm ir troksnis, zemsedzes bojājumi, būvgruži, putekļu emisija. Lielākā daļa šo faktoru tiek likvidēti līdz ar darbības izbeigšanos.

Autoceļu celtniecības laikā iespējama teritorijas piegružošana ar būvniecības atkritumiem un piesārņošana ar naftas produktiem, bet autoceļa ekspluatācijas laikā – piegružošana ar sadzīves atkritumiem.

Kā arī jāmin, ka būvdarbu perioda laikā var būt gruntsūdeņu piesārņojums (gadījumā, ja gruntsūdeņi ir tuvu zemes virskārtai), ko rada mašīnu un mehānismu nepareiza izmantošana un degvielas, smērvielu, arī šķidro būvmateriālu (krāsu, laku u.c.) noplūdes zemes virskārta un iespējama nonākšana gruntsūdeņos.

Par nelielu īslaicīgu ietekmi uz vidi pagasta teritorijā var uzskatīt apmeklētāju skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un aktīvajai atpūtai, līdz ar to pašvaldībai aktīvajā tūrisma sezonā papildus jāizvieto atkritumu savākšanas tvertnes visvairāk tūristu iecienītajās atpūtas vietās.

Ilglaicīgās ietekmes:

Ilglaicīgās ietekmes saistītas ar zemes transformāciju no viena zemes lietojuma mērķa citā. Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi vairāk skar ceļu būves, lidostas „Rīga” teritoriju rezervēšanas un apbūves iespējamība.

Daļēji tiek saglabāti meži ap Rīgas pilsētu. Daļa atrodas tiešā lidostas tuvumā, kas tiek paredzēts transformēt par zemi lidostas vajadzībām.

Pie ilglaicīgām ietekmēm uzskatāmas arī visas būves, ceļi un virszemes inženierkomunikācijas pagasta teritorijā, plānoto ceļu teritorijas tiek rezervētas un uzrādītas teritorijas grozījumu grafiskajā daļā.

7.3. Summārās ietekmes.

Apkopojot visu iepriekšminēto var uzskatīt, ka kopumā teritorijas plānojuma īstenošana neatstās sliktāku ietekmi uz vides kvalitāti kā ir pašlaik, paredzams, ka pieaugs trokšņu zonas radītais diskomforts, kas būtu saistīts ar lidostas attīstību, kā arī palielinoties transporta kustībai pa pašvaldības ceļiem, palielinās arī ar to saistītās ietekmes.

Ņemot vērā to, ka Mārupes pagasts atrodas pierīgas reģionā, tad tā attīstība plānojama straujāka tieši apbūves, transporta infrastruktūras un uzņēmējdarbības jomā. Līdz ar to visām ietekmēm ir raksturīga straujāka attīstības dinamika, kas jāņem vērā plānojot pagasta attīstību, kā arī prognozējot vides problēmas pagasta teritorijā, jo īpaši ilgtermiņā.

- Teritorijas plānojuma grozījumi ietver sevī institūciju izsniegto nosacījumu ieteikumus;
- Nosaka ierobežojumus aizsargājamo teritoriju, dabas pieminekļu, kultūras pieminekļu, kā arī ainaviski vērtīgāko teritoriju izmantošanai;
- Nodrošina pārskatāmu informāciju par teritoriju, tās resursiem un izmantošanas iespējām;

- Spēkā esošs teritorijas plānojums ir pamats lēmumu pieņemšanai par teritorijas izmantošanu un nodrošina lēmumu pieņemšanas atklātumu, jo plānojums ir publisks dokuments;
- Teritorijas plānojums ir pamats investīciju piesaistei, arī rekultivējamo teritoriju un potenciāli piesārņoto vietu sanācijai.
- Teritorijas plānojums ieskicē pagasta attīstības vīziju, atzīmē teritorijas un objektus, kuri varētu attīstīties.
- Iedzīvotājiem jebkurā brīdī ir iespēja iepazīties ar teritorijas plānojuma materiāliem un Vides pārskatu, tādejādi plānojot arī savu uzņēmējdarbību, būvniecību nākotnē Mārupes pašvaldības teritorijā.

Gadījumā, ja tiek attīstīta lidostas teritorijas tagadējās turpmākās izpētes teritorijā, tad jādomā par kompensācijām tiem iedzīvotājiem, kurus tas skars tieši (Skultes ciems) un tiem, kuri dzīvos ļoti tiešā tuvumā plānotajām darbībām. Pašvaldībai problēmas jārisina kopā ar iedzīvotājiem, lidostas „Rīga” administrāciju un Satiksmes ministriju, u.c. valsts iesaistītajām institūcijām.

Teritorijas atļautā/plānotā izmantošana paredzētie grozījumi	Iespējamās ietekmes	Ieteikumi šo iespējamo ietekmju mazināšanai
<p>Mežu teritorijas, Rīgas pilsētas mežu aizsargjoslas;</p> <ul style="list-style-type: none"> - meža zemju transformācija; - mežu izciršana 	<ul style="list-style-type: none"> - mainās ainava; - mainās pazemes ūdeņu kvalitāte un kvantitāte; - mainās biotopi; - augu sugu sastāva izmaiņas vai iznīcināšana; - īpaši uzmanīgi šīs darbība jāveic ĪADT tuvumā vai buferzonā, lai neietekmētu pašu ĪADT . 	<p>Mārupes pagastā nav paredzēta derīgo izrakteņu ieguve, plānā tiek atzīmētas derīgo izrakteņu atradnes, bet ja nākotnē tiek paredzēta ieguve , tad paredzēts piemērot Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru;</p> <ul style="list-style-type: none"> - pirms darbu uzsākšanas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tuvumā vai to robežās, ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums uz NATURA 2000 teritoriju (saskaņā ar 2006.gada 6.jūnija MK noteikumiem Nr.455 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)”) - veidot zaļās teritorijas/zonas ap autoceļiem, tādā veidā norobežojot dzīvojamos kvartālus no autoceļu negatīvās ietekmes; - veidot jaunus parkus māju iekšpagalmos, stādījumus gar ielām, izstrādājot kopējo pašvaldības ainavas un parku stratēģiju, lai sakoptu pašvaldību arī ainaviski pievilcīgu vietējiem iedzīvotājiem.
<p>Lauksaimniecības teritorijas</p> <ul style="list-style-type: none"> - transformācija apbūves teritorijās 	<ul style="list-style-type: none"> - mainās ainava; - izmaiņas virszemes notecē; - mainās biotopi; - samazinās lauksaimniecības zemju īpatsvars konkrētajā teritorijā; 	<ul style="list-style-type: none"> - nav pieļaujama zemju augsnes auglības samazināšanās; - atbalstīt zemnieku interesi par lauksaimniecību, nodrošinot zemju atbilstošu apsaimniekošanu (atbalstot arī bioloģiskās lauksaimniecības); - lauksaimniecības zemi transformēt apbūves zemēs tikai tad, ja tam ir pamatota vajadzība, tiek aizpildīti un sakopti „brīvie zemes apbūves gabali” , tādejādi arī tiek sakopta vide.

<p>Cienu apbūve</p> <p>Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi paredz precizēt esošo cienu robežas, pārsvarā saglabājot jau esošo cienu robežas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mainās ainava; - iespējams pazemes ūdeņu piesārņojums; - iespējams virszemes ūdeņu piesārņojums; -mainās zemes izmantošanas veids (no lauksaimniecības – apbūves); - palielinās notekūdeņu daudzums un noslodze NAI; - palielinās atkritumu daudzums; 	<ul style="list-style-type: none"> - maksimāli aizpildīt „brīvos” laukumus jau esošā apdzīvotā vietā/rajonā; - apbūvēt „nesakārtotas”, pamestas teritorijas/pagalumus, tādejādi sakārtot teritoriju; - jaunās apbūves teritorijas maksimāli pieslēgt kopējam kanalizācijas, ūdensapgādes tīklam; - izsniedzot būvatļaujas un izvērtējot detālplānojumus paredzēt ceļu infrastruktūru, pieslēgumus, apsaimniekošanu, lai pēc iespējas optimālāk apsaimniekotu ceļu infrastruktūru; - palielinoties apbūvei, kompensēt to ar zaļo zonu palielināšanu, piem. apstādījumiem, jaunām atpūtas, rekreācijas vietām, bērnu rotaļlaukumiem.
<p>Lidostas „Rīga” teritorija</p> <ul style="list-style-type: none"> - teritoriju rezervēšana kā turpmākās izpētes teritorija; - zemes transformācija; 	<ul style="list-style-type: none"> - mainās ainava; - samazinās mežu platības; - mainās zemes lietojuma veids pieguļošajās teritorijās – zonējumā – turpmākās izpētes teritorija; - palielinās trokšņi, iespējams, ka mainās „trokšņu pēdas” izmēri un novietojums; - palielinās transporta kustība uz galvenajiem ceļiem pie Lidostas teritorijas; - palielinās satiksmes intensitāte virzienā Rīga – lidosta; lidosta – Rīga; 	<ul style="list-style-type: none"> - maksimāli efektīgi organizēt satiksmi ar lidostu „Rīgu” un galvaspilsētas centru, lai nerastos sastrēgumi; - sadarboties ar Rīgas pilsētas pašvaldību, Satiksmes ministriju par optimālas transporta infrastruktūras izveidi; - piedalīties trokšņu kartes izstrādē un informēt pagasta iedzīvotājus par tās izstrādi un rezultātiem; - veidot papildus „zaļās zonas” un rekreācijas teritorijas iedzīvotāju iecienītās vietās, sakopjot esošās „zaļās zonas”; - noteikt konkrētas detālplānojumu teritorijas lidostai, vai atrunāt darbības, kurām būtu nepieciešams veikt IVN, lai noteiktu iespējamās ietekmes uz vides kvalitāti un informēt pašvaldības iedzīvotājus par iespējamām darbībām konkrētās teritorijās.

<p>Līnijveida objekti</p> <p>- Ceļu rekonstrukcija, jaunu ceļu izbūve, dzelzceļa izbūve;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mainās ainava; - gaisa piesārņojums ar izplūdes gāzēm; - palielinās troksnis; - pie ceļiem blakus esošo biotopu un augu sugu iespējamās izmaiņas; - dzīvnieku iespējamā migrācija uz citām vietām; 	<ul style="list-style-type: none"> - izvairīties veidot jaunas dzīvojamās apbūves tiešā ceļu tuvumā; - sadarboties ar kaimiņu pašvaldībām veidojot optimālus ceļu infrastruktūras risinājumus (veloceliņi u.c. kopēji projekti); - veicot jaunu ceļu izbūvi izvēloties optimālāko no variantiem, kur būtu mazāka ietekme uz iedzīvotāju veselību; - apsvērt prettrokšņu, ceļu dzīvžogu, apzaļumošanas iespējas un lietderību, lai samazinātu transporta ietekmes (putekļi, izmeši, troksnis) apdzīvoto vietu tiešā tuvumā. - Plānojot ceļus, lielākās transporta plūsmas nevirzīt tiešā tuvumā gar esošām skolām, bērnudārziem;
<p>Ražošanas objektu apbūve</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mainās ainava; - iespējams pazemes ūdeņu piesārņojums; - iespējams virszemes ūdeņu piesārņojums; - gaisa piesārņojums; - palielinās troksnis; - atkritumu daudzuma palielināšanās; - palielinās pieprasījums pēc pazemes ūdeņu/dzēramā ūdens izmantošanas; 	<ul style="list-style-type: none"> - jaunas ražošanas zonas veidot jau esošo tuvumā vai „degradēto” teritoriju vietās (tādejādi sakārtojot teritoriju gan vizuāli, gan teritoriāli); - paredzēt pieslēgties kopējam ūdensapgādes un kanalizācijas tīklam; - paredzēt līgumu par atkritumu (arī bīstamo, ja tādi ir) apsaimniekošanu; - Jaunas ražošanas teritorijas neveidot blīvi apdzīvoto vietu tuvumā, skolu un bērnudārzu tiešā tuvumā;
<p>Tūrisma infrastruktūras objekti un būvniecība</p>	<ul style="list-style-type: none"> - palielinās tūrisma plūsma konkrētās teritorijās; - palielinās atkritumu daudzums atpūtas vietās; - izteikti sezonāla tūrisma plūsma uz noteiktiem atpūtas, tūrisma objektiem; - palielinās ceļu būves atkritumi to būvniecības laikā; 	<ul style="list-style-type: none"> - labiekārtot atpūtas vietas; - izstrādāt atkritumu šķirošanas sistēmu un ieviest ikdienā; - ierīkot labiekārtotas peldvietas, atpūtas vietas; - ierīkot pastaigu takas, informatīvos standus, labiekārtotas atpūtas vietas; - veloceliņu izveide pašvaldības teritorijā, paredzot pieslēgumu kaimiņu pašvaldību velotrasēm;

8. Ietekmes uz vidi samazināšana

8.1. Pašvaldības vides politika un vides aizsardzības normatīvi

Mārupes pagasta izstrādātie teritorijas plānojuma grozījumi paredz pagasta attīstību,

- vides aizsardzības likumdošanā izvirzīto prasību ievērošana, izstrādājot un realizējot pagasta teritorijas plānošanas dokumentus,
- Teritorijas plānojums paredz saglabāt un uzlabot vides kvalitāti kā vērtīgu resursu, kurš jāpārvalda un jāizmanto ilgtspējīgā veidā, racionāli izmantot kultūras un dabas mantojumu (t.sk. īpaši aizsargājamās dabas teritorijas);
- Paredz sakārtot pagasta transporta infrastruktūru, iespēju robežās sakārtojot, rekonstruējot vecos ceļus, kā arī iekārtoja veloceliņus;
- Rekonstruējot vecās ielas un būvējot jaunas tiek domāts arī par cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, uzbrauktuves cilvēkiem ar kustību traucējumiem, kā arī droša pārvietošanās un ielu šķērsošana.

Pie papildus ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumiem varētu ieteikt arī:

- Vides politikas plāna izstrāde pašvaldībai
Ļoti laba iespēja izpētīt vides situāciju, novērtēt problēmteritorijas ilgākā laika posmā, ietverot esošās situācijas analīzi (iedzīvotāju skaita dinamika, sociālie pakalpojumi, pieprasījums ekonomikas sfērā utt.)
- Vides rīcības programmas izstrāde
Tā ir kā konkrēta programma, kura tiktu izstrādāta pašvaldībai, nosakot prioritātes, nosakot mērķus un līdzekļus, kā sasniegt vēlamo situāciju tieši vides jomā. Varētu izstrādāt arī konkrētai nozarei, tā, kura ir visproblemātiskākā.
- Monitoringa programmas izstrāde
Lieliska iespēja novērtēt esošo situāciju, veikt analīzi ilgākā laika posma un attiecīgi novērtēt iespējamās ietekmes kādā no vides problēmteritorijām.
- Mārupes gada pārskata ietvaros izveidot arī Vides nodaļas sadaļu par katru gadu, ar grafiskiem, uzskatāmiem attēliem par piesārņotām, potenciāli piesārņotām vietām, iespējamām ietekmēm, kas būtu pieejams arī Mārupes pagasta iedzīvotājiem. Tas ļautu pašvaldībai sekot līdzi aktuālākajām vides problēmām, kā arī atvieglotu Vides pārskata monitoringa izstrādi.
- Vides komitejas/komisijas izveide pašvaldībā. Pašvaldībā darbojas attīstības komiteja, bet darbu apjoms tik liels, ka būtu labi, ja būtu atsevišķi vides komisija, kurā būtu arī pārstāvēti iedzīvotāji, jo attīstoties pašvaldībai arvien aktuālāki kļūst arī vides jautājumi;
- Pašvaldības mājas lapā izveidot „zaļo sadaļu”, kurā varētu ievietot gan jaunāko informāciju par vides aktualitātēm pašvaldības teritorijā (piem. jauna atkritumu šķirošanas, savākšanas kārtība, jaunās trokšņu kartes u.c. materiāli) gan izglītojošus un aktuālus materiālus par vides tēmu (piem. videi

draudzīgākā mazgāšanas līdzekļa izvēle, kā to izdarīt, sastāvs un ietekmes uz apkārtējo vidi un cilvēku veselību).

Visi šie minētie pasākumi ir veicami pēc pašvaldības iniciatīvas un finansiālo iespēju robežās, bet šie materiāli ļautu labāk novērtēt vides situāciju dotajā brīdī, kā arī plānojot nākotnē vides problēmas pagasta kontekstā.

Citās pašvaldībās, kuras ir izveidojušas „zaļo sadaļu” mājas lapā ir novērojušas, ka iedzīvotājiem tomēr ir interese par vides aktualitātēm pašvaldībā, kā arī būtu lietderīgi apsvērt šajā sadaļā ievietot „iedzīvotāju priekšlikumus vides uzlabošanai pašvaldībā” jo bieži vien nav laika aiziet un vēl speciāli uzrakstīt iesniegumu, bet lasot mājas lapā izvietoto informāciju var ievietot arī savu priekšlikumu.

Ir iespējas meklēt finansējumu fondos un kopprojektos, piedalīties priekšizpētes un projektu pieteikumos.

8.2. Plānojumā noteiktās aizsargjoslas

Viens no instrumentiem ietekmes uz vidi un potenciālā riska minimizēšanai ir Latvijas tiesību aktos noteikto aizsargjoslu prasību ievērošana.

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” sadaļā par aizsargjoslām likuma prasības tiek ievērotas.

Saskaņā ar 1997. g. Saeimā apstiprināto „Aizsargjoslu likumu”, aizsargjoslas ir ar likumu noteiktas platības ap dažāda veida objektiem ar mērķi aizsargāt šos objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību, kā arī pasargāt vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgās ietekmes.

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi paredz ievērot visas „Aizsargjoslu likumā” noteiktās normas. Shematiski aizsargjoslas ir attēlotas teritorijas plānojuma kartogrāfiskajā materiālā.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, punktos Nr. 1.2. un 1.3. , kā arī Paskaidrojuma raksta sadaļā 3.5. 3 tiek atrunātas teritorijas, kurām būtu izstrādājams detālplānojums.

Vides pārskatā netiek uzskaitītas visas aizsargjoslas, jo tās tiek atrunātas Mārupes pagasta teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, Vides pārskatā tiek analizētas šīs aizsargjoslas attiecīgi katrā no tematiskajām apakšsadaļām un kā secinājumi tiek izvērtētas to atbilstība/ neatbilstība spēkā esošajai likumdošanai.

9. Plānošanas dokumenta iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums.

Mārupes pagasta teritorijas attīstības perspektīva nosaka pagasta telpiskās un attīstības galvenos virzienus un mērķus laika periodam līdz **2014.gadam**.

Grozījumi izstrādāti, balstoties uz to brīdi apstiprinātajiem augstāko līmeņu plānošanas dokumentiem, lidostas attīstības plāniem.

Mārupes pagasta plānojums paredz saglabāt un aizsargāt vienu no pagasta vērtībām – dabas vidi – ūdeņus, mežus, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Tiek saglabāta mežu aizsargjosla gar Rīgas pilsētu.

Teritorijas plānojums paredz arī ilgtspējīgu mežu resursu apsaimniekošanu un izmantošanu:

- Mežu zemju transformācija jebkurā gadījumā var tikt veikta tikai likumdošanā noteiktajā kārtībā.
- Privāto, juridisko personu, pašvaldības un valsts mežu izmantošanas un apsaimniekošanas juridiskais pamats ir meža apsaimniekošanas plāns.
- Meža nogabali nav nožogojami. Meža īpašniekiem vai lietotājiem jānodrošina brīva mežniecības pārstāvju piekļūšana tiem.

Kā vienīgo alternatīvu Mārupes pagasta teritorijas plānojumam varētu uzskatīt „0” alternatīvu, kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek plānota pagasta attīstība un netiek izstrādāti teritorijas plānojuma grozījumi. Šāda situācija ir pretrunā gan ar rajona un reģiona attīstības mērķiem, gan ar vides aizsardzības interesēm, jo atrodies Rīgas reģiona areālā teritorijas attīstība notiek jau tagad, gan pieprasot jaunas apbūvējamās teritorijas, gan izrādot interesi par uzņēmējdarbības attīstību šajā pagastā, kā arī attīstīta tiek lidostas „Rīga” teritorija, kas palielinās arī autotransporta plūsmu virzienā gan uz lidostu, gan uz Rīgas centru.

Vides pārskata projekta ietvaros tiek izanalizēti 4 plānotie ceļa varianti un dots vērtējums katram no tiem. Pēc sabiedriskās apspriešanas tiks apkopoti iedzīvotāju viedokļi un ieteikumi par šiem plānotajiem ceļu variantiem.

10.Kompensēšanas pasākumi

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi neparedz darbības, kuru rezultātā tiešā veidā tiktu negatīvi ietekmētas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

Teritorijas plānojuma grozījumi ir izstrādāti balstoties uz prasībām, ko izvirza normatīvie akti, vides aizsardzības valsts institūcijas. Līdz ar to dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi nav paredzēti.

Privātas vai juridiskas personas atbildību par dabai vai dabas objektiem nodarīto kaitējumu reglamentē Latvijas Republikā pastāvošā likumdošana. Likumi, kas aizsargā apkārtējo vidi ir likumi „Par vides aizsardzību” un „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un tiem pakārtotie noteikumi.

Par piesārņojošo vielu maksimāli pieļaujamās izplūdes (novadīšanas) normatīvu pārsniegšanu un par piesārņojošo vielu izplūdi (novadīšanu) avārijas gadījumos fiziskās un juridiskās personas izdara maksājumus pēc paaugstinātām likmēm.

Valstī nav izstrādāts arī kompensēšanas mehānisms par kompensācijas vienreizēju izmaksu iedzīvotājiem, kuri dzīvo trokšņu diskomforta zonā, kā tas ir citās ES valstīs, kur zemes īpašniekiem tiek izmaksāta vienreizēja kompensācija atkarībā no tā, kādā skaņu trokšņu diskomforta zonā viņš dzīvo.

Par kompensācijām izbūvējot ceļu trasi, pašvaldībai (kopā ar valsts institūcijām – AS „Latvijas valsts ceļi”, LR Satiksmes ministriju) būtu jāvienojas ar zemes īpašnieku, par pieņemamāko abām pusēm kompensācijas veidu (zemes piešķiršana, naudas kompensācija u.c.).

11.Vides pārskatā lietotie galvenie pamatprincipi un metožu apraksts

Stratēģiskās ietekmes uz vidi (SIVN) pārskats izstrādāts, analizējot Mārupes pagasta teritorijas plānojuma atbilstību vides aizsardzības noteikumu prasībām un Mārupes pagasta teritorijas plānojumā iesaistīto institūciju sniegtajiem nosacījumiem.

Pamatprincipi:

- Stratēģiskā (IVN) procedūra un arī Vides pārskata projekta sagatavošana tika uzsākta kopā ar Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi;
- Sagatavojot Vides pārskatu, tiks iesaistīta arī sabiedrība. (Tiks organizēta sabiedriskā apspriešana un noteikti sabiedriskās apspriešanas termiņi ar pieejamiem materiāliem, tiks veiktas intervijas un aptaujāti vietējie iedzīvotāji);
- Teritorijas plānojuma sabiedriskā apspriešana notiks kopā ar Vides pārskata projekta izsludināto sabiedrisko apspriešanu, kā arī sabiedriskās apspriešanas sapulce notiks vienā dienā un laikā, tiek plānotas kopā 2 sabiedriskās apspriešanas sapulces;
- Vides pārskats tiek gatavots paralēli teritorijas plānojuma grozījumiem, lai pilnvērtīgāk varētu izvērtēt iespējamās plānotās ietekmes.

Metodes:

- Tika analizēta esošā un plānotā situācija,
- Analizētas ietekmes uz vidi (tiešās, netiešās, īslaicīgās, ilglaicīgās, summārās)
- Analizēts tika pamatojoties uz teritorijas plānojumā ietvertu informāciju par dabas apstākļiem, gaisa, ūdens kvalitāti, kā arī izmantojot vides monitoringa datu analīzi.
- Plānoto izmaiņu novērtējums un iespējamā ietekme;
- Tika organizētas diskusijas (darba grupas) ar ekspertiem;
- Notika konsultācijas ar iesaistītajām institūcijām (VA „Sabiedrības veselības aģentūra”, Valsts vides dienesta Rīgas reģionālā vides pārvalde)
- Organizēta sabiedriskā apspriešana un sanāksme.

GIS

Izmantojot teritorijas plānojuma grafisko daļu tika novērtēta jauno apdzīvoto vietu atbilstība vides prasībām, kā arī aprēķinātas platības jaunajām apbūves teritorijām.

Teritorijas apskate dabā

Uzsākot vides pārskata izstrādi, tika veikta teritorijas apskate, fotografēšana, it īpaši to teritoriju, kuras plānotās darbības var būtiski ietekmēt, aizsargājamo dabas teritoriju apskate.

Kopumā teritorijas plānojumā ietvertā informācija bija pietiekama, lai varētu veikt vides stāvokļa novērtējumu Mārupes pagastā.

12. Teritorijas plānojuma īstenošanas monitorings

Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka **Ministru kabineta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”**.

„Vides monitorings ir sistemātiski vides stāvokļa novērojumi (mērījumi, aprēķini), kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides aizsardzības pasākumu plānošanai un to efektivitātes kontrolei” (Vides aizsardzības likums (02.11.2006.) ar grozījumiem līdz 14.02.2008.)

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra izstrādājusi Vides monitoringa programmu (apstiprināta 2006. gada 24. janvārī ar Vides ministra rīkojumu Nr. 29), kas aizvieto līdzšinējo Vides Nacionālo monitoringa programmu.

Monitoringu veic ar nolūku konstatēt teritorijas plānojuma un to grozījumu īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī, lai nepieciešamības gadījumā, izstrādājot papildus teritorijas plānojuma grozījumus.

Monitoringu veic, izmantojot valsts statistikas datu bāzes, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par pārskata teritoriju, t.i. Mārupes pagasta teritoriju. Indikatoru saraksts norādīts Pielikumā Nr.1.

Veicot monitoringu, jāpievērš uzmanība Vides pārskatā norādītajām problēmām, ar tām saistītajām nozarēm, lai, veidojot statistiku ilgākā laika periodā (monitoringu), varētu novērtēt piesārņojuma izmaiņas un prognozēt tā iespējamo attīstību.

Par pamatu tālākai monitoringu atskaišu veikšanai var ņemt Vides pārskatu, veidojot tādu kā datu bāzi. Par pamatu ņemot Vides pārskatā jau iestrādātās nodaļas un datus. Īpašu uzmanību pievēršot atsevišķiem **indikatoriem** (indikatoru grupām):

- Virszemes ūdeņu kvalitātei – **virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu daudzums, upju ūdensobjektu ekoloģiskā – saprobioloģiskā kvalitāte** (sadarbībā ar reģionālo vides pārvaldi, LVĢMA);
- Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu daudzumam un tam, vai tās tiek **sakoptas, rekultivētas**;
- NAI notekūdeņu **kvalitāti un rādītājus**
 - savākto un attīrīto komunālo notekūdeņu apjoms;
 - iedzīvotāju skaits, kas saņem centralizētas kanalizācijas sistēmas pakalpojumus;
 - attīrīto notekūdeņu kvalitāte;
 - virszemes ūdeņu kvalitāte(sadarbībā ar reģionālo vides pārvaldi un LVĢMA);
- atkritumu saimniecību – vai tiek šķiroti atkritumi, kā, cik efektīgi, bīstamo atkritumu apsaimniekošana,
- dzeramā ūdens kvalitāte – ūdens analīžu rezultāti, **pazemes ūdeņu krājumu izmantošanas intensitāte** (sadarbība ar SVA);
- Īpaši aizsargājamo teritoriju stāvokli (vai nav palielinājušās ietekmes, tūristu radītās sekas);

- Atkritumu saimniecības apsaimniekošanas efektivitāte – **radītais kopējais atkritumu daudzums, šķirotu atkritumu daudzums, atkritumu šķirošanās procesā iesaistīto iedzīvotāju daudzums;**
- **Realizētie projekti vides jomā** pašvaldībās (to daudzums un vai tie ietver aktuālo vides problēmu risinājumu);

Apkopojot katras pašvaldības aktuālākās vides problēmas var iegūt gan kopējo ainu par vides stāvokli rajonā, gan aktualitātēm un problēmām vides jomā, kā arī datu bāzi tālākam vides monitoringam (veidojot kopēju un sabiedrībai pieejamu datu bāzi). Līdz ar to var plānot kopējus projektus vides jomā ar kaimiņu pašvaldībām.

Lai novērstu teritorijas plānojuma grozījumu īstenošanas varbūtējo negatīvo ietekmi, ir jāveic plānojuma īstenošanas monitorings. Plānojuma grozījumu izstrāde tiks pabeigta 2008.-2009. gadā. Plānojuma īstenošanas monitorings ir jāveic pēc nākamajām pašvaldības vēlēšanām – 2013., 2018. gados, lai katra jaunievēlētā Mārupes pagasta padome varētu novērtēt ieviešanas sekmes un noteikt vai plānojumā nav nepieciešami grozījumi.

Gadi	Ietekmes objekts	Ietekme
2009.	Lidostas „Rīga” teritorija, trokšņu kartes.	Jaunās trokšņu kartes tiek iekļautas Vides pārskatā, pašvaldībai jānodrošina, ka Vides pārskats, trokšņu kartes būtu brīvi pieejamas iedzīvotājiem un informācija tiktu regulāri atjaunota, sadarbojoties ar lidostas „Rīga” administrāciju.
2009	Pašvaldību vēlēšanas	Izvērtēt vides prioritātes, apsvērt iespēju par vides komisijas/komitejas izveidi pašvaldībā.
2010.	Natura 2000 teritorijas. Pagasta rīcības programmas, prioritāšu pārskatīšana;	Teritorijas plānojuma sasaiste un atbilstība dabas aizsardzības plāniem, baseinu apsaimniekošanas plāniem, ja tādi tiek izstrādāti, jaunievēlētās pašvaldības prioritātes.
2013.	Natura 2000 teritorijas, pagasta rīcības programmas pārskatīšana;	Teritorijas plānojuma sasaiste un atbilstība dabas aizsardzības plāniem, baseinu apsaimniekošanas plāniem, jaunievēlētās pašvaldības prioritātes.
2014.	Teritorijas plānojuma pārskatīšana Jāiesniedz monitoringa ziņojums VPVB izvērtēšanai.	Teritorijas plānojuma ieviešanas sekmes un trūkumi, grozījumi vai darba uzdevuma jaunas redakcijas izstrādei sastādīšana.

Mārupes pagasta padomei 2014.gadā jāizstrādā monitoringa ziņojums un tas jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā izvērtēšanai.

Vides pārraudzības valsts birojs savā mājas lapā www.vpvb.gov.lv sadaļā „Stratēģiskais IVN”- „informācija” – „Monitoring” regulāri atjauno to pašvaldību sarakstu, kurām jāiesniedz VPVB monitoringa pārskati.

13. Vides pārskata kopsavilkums

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.g. grozījumi izstrādāti atbilstoši LR likumdošanai, MK normatīviem, un iesniegto institūciju nosacījumiem.

Pašvaldības teritorijas plānojuma grozījuma galvenie mērķi ir izstrādāt attīstības perspektīvas, risinājumus, nosacījumus pašvaldības ilgtspējīgai attīstībai laika posmam līdz 2014.gadam, risinot ceļu infrastruktūras jautājumus un attīstot lidostas teritoriju kā turpmākās izpētes teritoriju. Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi ietvēra: ceļu infrastruktūras sakārtošanu, blakus esošās teritorijas pie lidostas „Rīga” tiek noteiktas kā turpmākās izpētes teritorijas, ceļa trašu izvēle, ka savienotu Dienvidu tiltu ar lidostu „Rīga”.

Pēc Vides pārraudzības valsts biroja lēmuma tika noteikta nepieciešamība Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumiem izstrādāt arī Vides pārskatu, jo pagasta teritorijā atrodas lidostas „Rīga” teritorija un Natura 2000 teritorija - dabas liegums „Cenas tīrelis”, līdz ar to bija jāievēro likumdošana, kura attiecas uz šo teritoriju, kā arī jāizvērtē iespējamās ietekmes.

Vides pārskata sadaļās tiek aplūkota esošā situācija Mārupes pagastā, pievēršot uzmanību lidostas „Rīga” attīstības perspektīvai un trokšņu kartēm, plānotajiem ceļu trašu variantiem. Apakšnodaļā 5.2. tiek aplūkotas iespējamās ietekmes, ja šos ceļus izbūvētu. Katrā no apakšnodaļām tiek vērtēta esošā vide situācija pašvaldībā, iespējamās ietekmes un doti secinājumi un ieteikumi šo ietekmju samazināšanai.

Vides pārskatā ir iekļauti arī priekšlikumi dotās situācijas uzlabošanai un risinājumi, kas samazinātu teritorijas plānojumā paredzēto darbību negatīvo ietekmi uz vidi.

Kā lielākās vides problēmas, kuras arī būtu jārisina vai jāminimizē Mārupes pagastā ir saistītas ar ceļu infrastruktūras uzlabošanu, esošo ceļu kvalitātes uzlabošanu, jaunās trases optimālāko vietas izvēli (kura skartu pēc iespējas mazāk īpašumu) un lidostas „Rīga” trokšņu ietekmes.

Vides pārskats izstrādāts pamatojoties uz pieejamo informāciju, datu bāzēm, institūciju sniegtajiem nosacījumiem, konsultācijām, nebija iespējams izvērtēt lidostas ietekmi, jo nav konkrētu datu par to, kas tiks plānots turpmākās izpētes teritorijā, Vides pārskatā tiek iekļauti 2000.g. LAA (Latvijas akustiskās apvienības) pētījumi, kuri nodēvēti par „trokšņu pēdu”, jaunā trokšņu karte tiks izstrādāta 2009.gadā, tad arī jau varēs vērtēt teritorijas, kuras atrodas trokšņu ietekmes zonā. Vides pārskatā tiek apskatītas iespējamās ietekmes, pamatojoties uz esošo situāciju un modelētu iespējamo situāciju, ja gadījumā lidlauka teritorija tiek paplašināta.

Vides pārskata dokumentācijā tiek izvērtēti sabiedriskās apspriešanas rezultāti, iedzīvotāju iesniegumi, sapulces norise. Iedzīvotāju dalība sabiedriskajā apspriešanā vērtējama kā aktīva, kas norāda uz to, ka pašvaldības iedzīvotājiem nav vienaldzīga plānojumu grozījumu izstrāde, kā arī šī aktivitāte ir saistāma ar plānoto ceļu trašu pirmajiem trijiem variantiem, kuri paredzēja šķērsot jau esošu dzīvojamo apbūvi, kas iedzīvotājos izsauca neapmierinātību.

Kopumā Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu izstrādē ir ievērota esošā vides likumdošana, LR Aizsargjoslu likums, kā arī likumdošana un noteikumi, kuri ir saistīti ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju – dabas liegumu „Cenas tīrelis”.

Darbā izmantoto avotu un literatūras saraksts

1. Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.g. grozījumi, Paskaidrojuma raksts;
 2. Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.- 2014.g. grozījumi, Mārupes pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi;
 3. „Rīgas plānošanas reģiona telpiskais plānojums (2007.-2027.)”, Rīgas reģiona attīstības padome, Rīga;
 4. „Rīgas reģiona attīstības programma 2005 – 2011.”, Rīgas reģiona attīstības padome, Rīga, 2005.
 5. „Rīgas rajona teritorijas plānojums (no 2007.līdz 2019.gadam) galīgā redakcija, Rajona teritorijas esošā izmantošana”, Rīgas rajona padome, Rīga, 2007.
 6. „Rīgas rajona teritorijas plānojums (no 2007.līdz 2019.gadam) galīgā redakcija, 5.daļa, Vides pārskats”, Rīgas rajona padome, Rīga, 2007.
 7. Rīgas rajona teritorijas plānojums (no 2007.līdz 2019.gadam) galīgā redakcija, Rajona teritorijas izmantošanas noteikumi”, Rīgas rajona padome, Rīga, 2007.
 8. Rīgas rajona teritorijas plānojums (no 2007.līdz 2019.gadam) galīgā redakcija, Civilās aizsardzības plāns, Rīgas rajona padome, Rīga, 2007
 9. Nacionālais vides politikas plāns 2004.-2008., Rīga, 2003
 10. „Pārskats par peldvietu ūdens kvalitāti 2007.gada peldsezonā”, v/a „Sabiedrības veselības aģentūra”, Rīga, 2007.
 11. LOB, „Putniem starptautiski nozīmīgās vietas Latvijā”, Rīga, 2000.g.
 12. www.vidm.gov.lv/ivnvb informācija
 13. www.csdd.lv informācija
 14. www.marupe.lv informācija.
 15. www.lob.lv
 16. www.dap.gov.lv
 17. www.vgd.lv
 18. www.rdsd.lv
- Foto materiāli: SIA „Reģionālie projekti” – autors Dace Briška.

LR spēkā esošā likumdošana vides jomā:

Aizsardzība pret troksni:

- Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumi Nr.598 **"Noteikumi par akustiskā trokšņa normatīviem dzīvojamo un publisko ēku telpās"** ar grozījumiem, kas izdarīti 09.02.2006.
- Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumi Nr.597 **"Vides trokšņa novērtēšanas kārtība"** ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 09.02.2006.
- Ministru kabineta 2002. gada 23. aprīļa noteikumi Nr.163 **"Par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām"**, ar grozījumiem kas izdarīti līdz 20.04.2004.

Aizsargjoslas:

- **"Aizsargjoslu likums"** (05.02.1997), ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 06.03.2008.
- Ministru kabineta 2008.gada 3.jūnija noteikumi Nr. 406 **"Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika"**

- Ministru kabineta 2004.gada 17.februāra noteikumi Nr. 86 "**Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanas metodika**"
- Ministru kabineta 1998. gada 4. augusta noteikumi Nr. 284 "**Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika**"

Atkritumu saimniecība:

- **Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likums**, ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 22.12.2004.
- "**Atkritumu apsaimniekošanas likums**" ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 13.03.2008.
- "**Atkritumu apsaimniekošanas likums**" ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 26.10.2006.
- **Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā** (spēkā no 16.04.2008)
- **Grozījumi likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem"** (26.10.2006.)

Gaisa aizsardzība:

- Ministru kabineta 2007. gada 3. aprīļa noteikumi Nr. 231 "**Noteikumi par gaistošo organisko savienojumu emisijas ierobežošanu no noteiktiem produktiem**", ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 25.08.2008.
- Ministru kabineta 2006. gada 26. septembra noteikumi Nr. 801 „**Noteikumi par sēra satura ierobežošanu atsevišķiem šķidrās degvielas veidiem**”
- Ministru kabineta 2006. gada 16. maija noteikumi Nr. 400 „**Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamajām cisternām**” ar grozījumiem līdz 15.04.2008.
- Ministru kabineta 2005. gada 6. septembra noteikumi Nr. 688 "**Noteikumi par ozona slāni noārdošām vielām un fluorētām siltumnīcefekta gāzēm, kas ir aukstuma aģenti**"
- Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumi Nr. 588 "**Noteikumi par gaisa kvalitāti**" ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 25.07.2006.
- Ministru kabineta 2003.gada 9.septembra noteikumi Nr. 507 "**Noteikumi par kopējo valsti maksimāli pieļaujamo emisiju gaisā**", ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 08.03.2004.
- Ministru kabineta 2003. gada 22. aprīļa noteikumi Nr. 200 "**Par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi**", ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 03.01.2006.
- Ministru kabineta 2002. gada 20. augusta noteikumi Nr. 379 "**Kārtība, kādā novēršama, ierobežojama un kontrolējama gaisu piesārņojošo vielu emisija no stacionāriem piesārņojuma avotiem**", ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 01.11.2005.

Ietekmes uz vidi novērtējums:

- Likums "**Par ietekmes uz vidi novērtējumu**", ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 07.06.2007.
- Ministru kabineta 2007.gada 9.oktobra noteikumi nr.689 "**Noteikumi par valsts nodevu par paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu**"

- Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumi nr.454 "**Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 17.februāra noteikumos Nr.87 "Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi"**"
- Ministru kabineta 2006.gada 2.maija noteikumi Nr. 355 "**Paredzētās darbības akceptēšanas kārtība**"
- Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr. 157 "**Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums**"
- Ministru kabineta 2004.gada 17.februāra noteikumi nr.87 "**Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi** ", ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 06.06.2006.
- Ministru kabineta 2004.gada 17.februāra noteikumi Nr. 91 "**Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums**", ar 17.05.2005. un 13.09.2005. grozījumiem.
- 1991.gada 25. februāra **ESPO Konvencija par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā** (spēkā kopš 01.07.1998.);
- **Līgums starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā** (spēkā kopš 14.03.1997.)

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijās:

- Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem a aizsargājamās teritorijās (01.01.2006.) ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 08.11.2007.
- Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (02.03.1993) ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 10.05.2007

Citi saistošie LR likumi vides jomā:

- **Sugu un biotopu aizsardzības likums** (16.03.2000) ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 26.10.2006.
- **Ūdens apsaimniekošanas likums**, ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 31.05.2007.
- Ministru kabineta 2008.gada 7.jūlija noteikumi Nr. 523 "**Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai**"
- Ministru kabineta 2008.gada 17.jūnija noteikumi Nr. 454 "**Peldvietu higiēnas prasības**"
- Ministru kabineta 2008.gada 3.jūnija noteikumi Nr. 406 "**Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika**"
- Ministru kabineta 2007.gada 18.decembra noteikumi Nr. 912 "**Ūdensapgādes, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas būvju būvniecības kārtība**"
- **Vides aizsardzības likums** (02.11.2006.) ar grozījumiem līdz 14.02.2008.

*Pielikums Nr.1***1. tabula. Indikatori teritorijas plānojuma monitoringam**

Prioritāte	Mērķis	Uzdevumi	Indikatori
Uzlabot gaisa kvalitāti.	Autotransporta radītās ietekmes uz vidi samazināšana, padarot efektīvāku sabiedrisko transportu.	Autotransporta radītās ietekmes uz vidi samazināšana, padarot efektīvāku sabiedrisko transportu. Minimizēt autotransporta radītā gaisa piesārņojuma ietekmi. Minimizēt trokšņu un smaku ietekmi apdzīvotās vietās. Emisija tiek apkarota tās izcelsmē – samazinot transporta plūsmu un pielietojot videi draudzīgāku degvielu.	Pārvadāto pasažierkilometru skaita pieaugums un pārvadājuma efektivitāte sabiedriskajā transportā. Izveidoto veloceliņu garums . Izveidotie apvedceļi ap apdzīvotām vietām; Zaļo zonu, apstādījumu daudzums ;
Saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību.	Veselīgas un kvalitatīvas dzīvesvides nodrošināšana visiem pagasta iedzīvotājiem, veidojot kompakta apdzīvotas vietas un pēc iespējas tuvinot pašvaldības pakalpojumus iedzīvotājiem.	Pierīgas mežu saglabāšana tūrismam un rekreācijai; Upju un ezeru aizsardzība no pieaugošās slodzes, attīrot un labiekārtojot pludmales, izveidojot to apkopes infrastruktūru; Pārmitro teritoriju, palieņu pļavu aizsardzība ekoloģiskā līdzsvara saglabāšanai, pēc iespējas atvīrot apbūvi no plūdu riskam pakļautām dabas teritorijām.	Mežu platības Rīgas rajonā (%) pret esošo; Noteiktās Meža aizsargjoslas ap pilsētām, ha. Labiekārtotu atpūtas vietu skaits ; Jaunizveidoti parku, skvēru, pagalmu apzaļumošanas projekti;

Prioritāte	Mērķis	Uzdevumi	Indikatori
Samazināt atkritumu daudzumu	Efektīvas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide pašvaldībās un dalītas atkritumu savākšanas sistēmas izveide un pakāpeniska ieviešana.	Nodrošināt atkritumu šķirošanu un dalītu savākšanu. Nodrošināt atkritumu otrreizēju izmantošanu. Atbalstīt veģetācijas atkritumu pārstrādi kompostā.	Dalīti savākt atkritumu daudzums (% pret esošo). Pārstrādāto atkritumu daudzums pa atkritumu veidiem (% pret esošo). Nodrošināta veģetācijas atkritumu pārstrāde kompostā . Izveidoti dalītas atkritumu savākšanas laukumi .
Saglabāt virszemes un pazemes ūdens kvalitāti	Atvaseļot un saglabāt ūdenstilpnes un ūdens teces. Nodrošināt ūdensgūtnu aizsardzību.	Samazināt apdzīvoto vietu negatīvo ietekmi uz ezeru un upju ekosistēmām. Nodrošināt labiekārtotas, publiski pieejamas ūdensmalas un peldvietas. Plānojumos ņemt vērā ūdensgūtnu aizsargjoslas.	NAI pakalpojumu izmantotāju pieaugums (%) blīvi apdzīvotās vietās. Normatīvi attīrīto notekūdeņu daudzums (% pret esošo). Labiekārtoto peldvietu skaits , kas atbilst MK noteikumiem. Ūdensgūtnu aizsardzība pret piesārņojumu nodrošināta vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu risinājumos. Rekultivētas bīstami piesārņotās teritorijas
Minimizēt klimata pārmaiņas	Veicāt energoefektivitāti un vietējo resursu izmantošanu.	Biodeģvijas izmantošana. Piekļūstamības uzlabošana ar sabiedrisko transportu.	Gaisa piesārņojuma samazinājums Rīgas pievados. Reisu skaits uz apdzīvotām vietām ar iedzīvotāju skaitu <500. Ceļu transporta infrastruktūra pašvaldība, transporta plūsmas kustība, neveidojot sastrēgumus;

Prioritāte	Mērķis	Uzdevumi	Indikatori
Izveidot veselīgu un drošu dzīves vidi	Nodrošināt iedzīvotājiem sociālo pakalpojumu pieejamību pēc iespējas tuvu dzīvesvietai. Mazināt sociālo atšķirtību.	Nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvu rekreācijas vidi, iespējas izmantot sporta, izglītības, primārās medicīnas pakalpojumus pēc iespējas tuvu dzīvesvietai Mobilitātes nodrošināšana visiem (arī tiem, kam nav privātā automobiļa). Jaunajos pilsētu (ciemu) masīvos un, paplašinot pilsētu teritorijas, censties saglabāt teritorijas reljefu un dabisko struktūru, lai saglabātu attiecīgās vides identitāti un tēlu. Plānojot pilsētu (ciemu), zaļās zonas, pilsētu paplašināšanu un jaunas apdzīvotas vietas, atstāt neapbūvētas lielas dabas teritorijas, lai pilsētniekiem veidotos saikne ar dabu.	Jaunas apbūves teritorijas plānotas paplašinot esošās. Visās apdzīvotās vietās ir pieejams sabiedriskais transports 30 minūšu gājiena attālumā no dzīvesvietas. Visās apdzīvotās vietās ir pieejami Rīgas rajona plānojumā noteiktie pakalpojumi, atbilstoši apdzīvoto vietu līmeņiem. - realizētie vides projekti pašvaldībā; - vides komitejas/komisijas izveide pašvaldībā;
Ilgspējīga transporta politika	Samazināt privātā transporta izmantošanu;	Veicināt sabiedriskā transporta un sabiedriskā transporta infrastruktūras attīstību, un izveidot integrētu izcenojumu un biļešu pārdošanas sistēmu, savienojot dažādus pārvadātājus. Rēķināties ar mazāk aizsargātajiem satiksmes dalībniekiem.	Izveidota integrēta pasažieru pārvadājumu sistēma , maksimāli izmantojot dzelzceļa pasažieru pārvadājumus. Izveidotas gājēju zonas apdzīvoto vietu centros ar mērķi līdz 2010. gadam samazināt satiksmes negadījumos bojā gājušo skaitu par 50 %. Izveidotas gājēju pārejas vietās , kur automaģistrāles šķēros apdzīvoto vietu centros. Izveidots kopējs veloceliņu tīkls ar Rīgas pilsētu un kaimiņu pašvaldībām;

Prioritāte	Mērķis	Uzdevumi	Indikatori
Lidostas „Rīga” teritorijas attīstība un ietekme uz apkārtējo vidi	Samazināt iespējamās ietekmes uz lidostas apkārtējām teritorijām;	- izstrādāt optimālu transporta infrastruktūru pašvaldības teritorijā; - sakārtot lidostas teritorijas iekšējās struktūras, kuras saistītas ar notekūdeņu attīrīšanu, dzerama ūdens piegādi un atkritumu apsaimniekošanu (tajā skaitā bīstamo vielu), kā arī atrisināt lietusūdeņu attīrīšanu no iespējamā ķīmiskā piesārņojuma.	- jaunu trokšņu karšu izstrāde atbilstoši lidostas esošajai situācijai un ES normatīviem; - transporta infrastruktūras optimizēšana iedzīvotāju nokļūšanai uz/ no lidostas; - Atkritumu apsaimniekošana lidostas teritorijā (tajā skaitā bīstamo vielu stingra uzskaitē, glabāšana un pielietošana); - notekūdeņu apsaimniekošana lidostas teritorijā, notekūdeņu rādītāji , ūdens ekoloģiskā kvalitāte (iespēja veidot savu lokālo NAI, kurā tiktu attīrīti arī lietus ūdeņi no lidlauka teritorijas);
Pašvaldības ieguldījums vides kvalitātes uzlabošanā	Sakopta un sakārtota vide pašvaldībā; Iedzīvotāju vides kvalitātes uzlabošana;	- attīstīt pašvaldībā vides projektus tajās jomās, kuras tiek noteiktas par prioritārajām pašvaldībā;	Realizētie projekti vides jomā pašvaldībā (to daudzums un vai tie aptver aktuālākās vides problēmas) Pašvaldības iesaistīšanās sakopšanas talkās; Iedzīvotāju informēšana par vides aktuālākajām problēmām (laikraksti, informatīvie stendi u.c. materiāli); Pašvaldības sadarbība ar skolām, interešu pulciņiem u.c. par vides uzlabošanu (ideju konkursi, sakopšanas talkas, labdarības akcijas, u.c. pasākumi)

Pielikums Nr.2

LVĢMA datu bāzē pieejamā informācija sadaļā Atkritumi (Atkritumi – A3) ir dati par 2007.gadu, par atkritumu apsaimniekošanu ir atskaitījušās 30 organizācijas.

Nr.	Organizācijas nosaukums un adrese	Atkritumu kods	Atkritumu nosaukums	Atkritumu daudzums
Mārupes pagasts				
1.	'RĪGA' starptautiskā lidosta, valsts AS Lidosta 'Rīga', Mārupes pagasts, Rīgas rajons, LV-1053	120102	Melno metālu putekļi un cietās daļiņas	4.0000
		130208	Citas motoreļļas, pārnesumu eļļas un smēreļļas	4.0000
		160103	Nolietotas riepas	0.1760
		160107	Eļļas filtri	0.5850
		160601	Svina akumulatori	2.0000
		200121	Luminiscentās lampas un citi dzīvsudrabu saturoši atkritumi	0.7000
		200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	2573.9900
2.	'SABIEDRĪBA MĀRUPE' SIA Mazcenas aleja 37, Jaunmārupe, Mārupes pagasts, Rīgas rajons, LV-2166	190805	Sadzīves notekūdeņu attīrīšanas dūņas	16.8000
		200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	682.5600
3.	'GULFSTREAM OIL' SIA Lidosta 'Rīga' 20/14, Mārupes pagasts, Rīgas rajons, LV-1053	200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	0.6000
4.	'INVERSIJA' aviokompānija, SIA Skultes iela 50-15, Mārupes pagasts, Rīgas rajons, LV-2108	160103	Nolietotas riepas	0.1600
		200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	8.0000
5.	'LATVIJA STATOIL' SIA Lidosta "Rīga", Mārupes pagasts, Rīgas rajons	130507	Eļļains ūdens no eļļas un ūdens atdalīšanas iekārtām	16.0000
		150202	Absorbenti, filtru materiāli (tai skaitā citur neminēti eļļu filtri), slaucīšanas materiāls un aizsargtērpi, kuri ir piesārņoti ar bīstamām vielām	0.1520

		190802	Atkritumi no smilšu uztvērējiem	2.6000
6.	'LATVIJA STATOIL' SIA Ulmaņa gatve 127, Mārupes pagasts, Rīgas rajons, LV-2167	130507	Eļļains ūdens no eļļas un ūdens atdalīšanas iekārtām	25.0000
		150102	Plastmasa	6.9000
		150202	Absorbenti, filtru materiāli (tai skaitā citur neminēti eļļu filtri), slaucīšanas materiāls un aizsargtērpi, kuri ir piesārņoti ar bīstamām vielām	0.0150
		190802	Atkritumi no smilšu uztvērējiem	7.1500
		200101	Papīrs un kartons	8.4000
		200121	Luminiscentās lampas un citi dzīvsudrabu saturoši atkritumi	0.0100
		200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	28.5000
		200304	Septisko tvertņu dūņas	652.0000
7.	'NESTE LATVIJA' SIA Upesgrīvas iela 1, Mārupes pag., Rīgas raj. LV-2167	190802	Atkritumi no smilšu uztvērējiem	5.0000
		200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	15.0000
8.	'SABIEDRĪBA MĀRUPE' SIA Jaunmārupe, Mārupes pagasts, LV-2166	180203	Atkritumi, kuru savākšanai un apglabāšanai nav nepieciešami infekcijas novēršanas pasākumi	0.0300
		200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	1.0800
9.	'LATAUTOAVIA' SIA Lidosta 'Rīga', Mārupes pagasts, Rīgas rajons, LV-1053	120102	Melno metālu putekļi un cietās daļiņas	24.0000
		130208	Citas motoreļļas, pārnesumu eļļas un smēreļļas	7.6000
		160103	Nolietotas riepas	0.1240
		200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	21.5000
10.	'UNION ASPHALTTECHNIK' SIA Skultes iela 28, Mārupes pagasts, Rīgas rajons, LV-2108	130206	Sintētiskās motoreļļas, pārnesumu eļļas un smēreļļas	0.4000
		160103	Nolietotas riepas	0.3800
		160601	Svina akumulatori	0.4000
		200121	Luminiscentās lampas un citi dzīvsudrabu saturoši atkritumi	0.0050
		200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	10.8000
11.	'TEHNOLOĢIJAS CENTRS AM 2' SIA	200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	29.7800

	Mārupes iela 19, Rīga, LV-1002			
12.	'APS' Latvijas-Kipras kopuzņēmums, SIA 'Spīdolas-1', Mārupes pagasts, Rīgas rajons, LV-2167(jur. adr. Jūrkal	200101	Papīrs un kartons	6.0000
		200139	Plastmasa	0.2400
		200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	17.2800
13.	'RETEX BŪVE' SIA Ulmaņa gatve 119, Mārupes pagasts, Rīgas rajons, LV-2167	200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	173.0000
		200306	Kanalizācijas sistēmas tīrīšanas atkritumi	74.0000
14.	'GAL' SIA Daugavas iela 27/1, Mārupe, Mārupes pagasts, Rīgas rajons, LV-2167	200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	7.2000
15.	'SCANDINAVIAN TOBACCO' SIA K.Ulmaņa gatve 115/117, Mārupes pag., Rīgas raj., LV-2167	190803	Tauku un eļļu maisījumi pēc eļļas un atkritumu ūdens atdalīšanas	6.0000
		200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	30.7400
16.	'MARIŅAS' SIA 'Mariņas', Mārupes pagasts, Rīgas rajons, LV-2167	160103	Nolietotas riepas	1.7200
		160119	Plastmasa	3.7100
		160120	Stikls	4.0100
		160601	Svina akumulatori	0.4800
		200140	Metāli	56.7710
200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	3.9800		
17.	'PLIENCIEMA CENTRS' SIA Plienčiema ielā 35, Nārupe, Mārupes pag., Rīgas rajons	150102	Plastmasa	166.4000
		200101	Papīrs un kartons	231.6000
		200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	120.0000
18.	'RAAL' SIA "Pakalniņi" A, Mārupes pag., Rīgas rajons, LV-2167	200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	36.4400
19.	'MOBEIL BETONS' SIA Lidosta 'Rīga', Mārupes pagasts, Rīgas rajons, LV-1053	200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	2.6000
20.	'AVIATORS' AS, autoserviss	130205	Nechlorētās minerālās motoreļļas, pārnesumu eļļas un	0.5600

			smēreļļas	
	Lidosta 'Rīga', teritorijā, Mārupes pagasts, Rīgas rajons, LV-1053	160107	Eļļas filtri	0.0400
		160601	Svina akumulatori	0.0400
		200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	3.8900
21.	'TNT Latvia' SIA Plienčiema ielā 11, Mārupes pag., Rīgas rajons, LV-2167	200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	37.4000
		200304	Septisko tvertņu dūņas	3.0000
22.	'KRONE NI' SIA Daugavas ielā 38, Mārupe, Mārupes pag., Rīgas rajons, LV-2167	200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	7.1280
23.	'ALFOR', SIA z/g "Riljandi", Mārupes pag., Rīgas rajons, LV-2167	200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	29.6300
24.	'TRANSIT SERVICE' SIA, autoserviss Stīpnieku ceļš 24, Mārupes pagasts, Rīgas rajons, LV-2167	160103	Nolietotas riepas	0.2000
		160119	Plastmasa	0.4000
		160601	Svina akumulatori	0.1500
		191202	Melnie metāli	0.2500
25.	'BALDZE' SIA Dzirnieku iela 16, Rīgas rajons, LV-2167	200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	21.6000
Mārupes pagasts kopā				5202.8560

Pielikums Nr.3

Sabiedrības informēšana pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas
(23.03.2004. MK noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” VII nodaļa)

Pirms plānošanas dokumenta pieņemšanas izstrādātājs ņem vērā:

- Vides pārskatu
- Sniegtos atzinumus
- Sabiedriskās apspriešanas rezultātus

14 dienu laikā pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas izstrādātājs savā mājas lapā internetā ievieto informatīvu ziņojumu, kur īsi izklāsta:

- Kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi
- Kā ņemts vērā vides pārskats, izteiktie atzinumi, sabiedriskās apspriešanas rezultāti
- Izraudzītā risinājuma pamatojums
- Pasākumi monitoringa veikšanai, t.sk. monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņi

Paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu

Valsts plānošanas dokumentiem

- Izstrādātāja mājas lapā internetā
- Laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”
- Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā internetā

Reģionālā līmeņa vai cita veida plānošanas dokumentiem

- Vismaz vienā vietējā laikrakstā
- Valsts vides dienesta Reģionālajai vides pārvaldei, institūcijām un organizācijām, no kurām saņemti komentāri un priekšlikumi
- Vietējai pašvaldībai, kuru ietekmē plānošanas dokumenta īstenošana

Paziņojumā norāda:

- Plānošanas dokumenta nosaukums un datums
- Izstrādātājs, adrese, tālruna numurs, mājas lapas adrese internetā
- Kad un kur sabiedrība var iepazīties ar plānošanas dokumentu, vides pārskatu, informatīvo ziņojumu, atzinumu, termiņiem monitoringa ziņojuma iesniegšanai

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 67321173; fakss: 67321049)

Rīgā, 23 APR. 2009 Nr. 7-03/412

Mārupes pagasta padome
Daugavas iela 29, Mārupe, Mārupes pag., Rīgas raj., LV-2167

✓
SIA „Reģionālie projekti”
Rūpniecības iela 32b-502, Rīga, LV – 1045

Valsts vides dienesta
Lielrīgas reģionālā vides pārvalde

Ar šo Vides pārraudzības valsts birojs nosūta Jums atzinumu par Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002. – 2014.gadam ar 2009.gada grozījumiem stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata projektu, kas izstrādāts saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23⁵. pantā noteikto.

Pielikumā:

Vides pārraudzības valsts biroja atzinums Nr.11 – 9 lpp.

Direktors

A.Lukševics

Zilbere 67770808

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 67321173; fakss: 67321049)

Rīgā

2009.gada 23.aprīlī

Atzinums Nr. 11

Par Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.gadam 2009.gada grozījumu Vides pārskatu

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskats atkārtoti iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk tekstā - Birojs) 2009.gada 15.aprīlī. Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumus izstrādāja Mārupes pagasta padome sadarbībā ar SIA „Metrum” un Vides pārskatu sagatavoja Mārupes pagasta padome sadarbībā ar SIA „Reģionālie projekti”. Atzinums par Vides pārskatu sagatavots atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta 6. un 7. daļas prasībām.

Vides pārskata raksturojums un analīze:

Atkārtoti iesniegtais Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskats ir izstrādāts, ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja 2009.gada 25.februāra vēstuli Nr.7-01/342. Minētajā vēstulē Birojs norādīja uz nepieciešamību pilnveidot 2009.gada 19.februārī iesniegto Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskatu, atbilstoši 2004.gada 23.marta Ministru kabineta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk tekstā – MK noteikumi) 7.¹ un 8.7. punkta prasībām, kā arī veikt atkārtotu Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu.

Izvērtējot Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskata atbilstību MK noteikumu IV nodaļas 8. punkta prasībām, Birojs konstatē:

1. Vides pārskatā raksturoti Mārupes pagasta teritorijas attīstības mērķi, sniegts īss plānošanas dokumenta satura izklāsts, kā arī norādīta tā saistība ar augstāka līmeņa plānošanas dokumentiem – Rīgas plānošanas reģiona teritorijas plānojumu un Rīgas rajona teritorijas plānojumu. Galvenais Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes mērķis ir paredzēt teritorijas VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” un transporta infrastruktūras objektu perspektīvajai attīstībai.
2. Atbilstoši MK noteikumu 8.2. punkta prasībām aprakstīta stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata sagatavošanas procedūra, izmantotās metodes, norādītas institūcijas, kurām nosūtīts Vides pārskata projekts, kā arī izvērtēti sabiedriskās apspriešanas rezultāti.

3. Esošā vides stāvokļa raksturojumā ietverta informācija par pagasta klimatiskajiem apstākļiem, ģeoloģisko uzbūvi un reljefu, meža resursiem, augsnes kvalitāti un derīgo izrakteņu krājumiem (kūdras atradnēm). Vides pārskatā raksturota Mārupes pagasta saimnieciskā darbība, norādot uz šīs darbības galvenajiem vides kvalitāti ietekmējošiem faktoriem. Autori norādījuši arī uz būtiskākajiem ar teritorijas plānojuma realizāciju saistītajiem vides aspektiem un teritorijas plānojumā ietvertajiem risinājumiem vides kvalitātes nodrošināšanai, kā arī devuši savus ieteikumus ietekmes uz vidi samazināšanai. Raksturojot gaisa kvalitāti, autori apkopojuši informāciju par mobilajiem un stacionārajiem gaisa piesārņojuma objektiem, t.sk. informējot par uzņēmumiem, kam piešķirtas piesārņojošās darbības atļaujas, kā arī norādot uz šo uzņēmumu radīto vielu emisijas veidu un apjomu. Vides pārskatā ietverta informācija par virszemes un pazemes ūdens resursiem un to kvalitāti, kā arī detalizēti raksturota pagasta ūdenssaimniecības sistēma. Situācijas raksturošanai autori izmantojuši Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras valsts statistiskā pārskata Nr.2 „Ūdens” datus. Lielākie punktveida piesārņojuma avoti pagastā ir Jaunmārupes, Tīraines, Skultes un Mārupes ciemos esošās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kas ietekmē Neriņas un Mārupītes ūdens kvalitāti. Vides pārskatā raksturota pagasta atkritumu apsaimniekošanas sistēma, kā arī norādīts uz pagasta teritorijā esošajām piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām. 1997.gadā VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” bijušā Jūras aviācijas degvielas un smērvielu noliktavas teritorijā tika konstatēts virszemes ūdeņu piesārņojums ar naftas produktiem. Autori informē par SIA „EKOHELP” veiktajiem izpētes darbiem piesārņotajā teritorijā, kā arī izstrādāto gruntsūdeņu piesārņojuma ar naftas produktiem VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” teritorijā režīma novērojuma programmu. Monitoringa veikšanai ierīkots novērojumu urbumu tīkls. Teritorijā ir veikti sanācijas darbi – atsūknēts naftas produktu slānis.
4. Mārupes pagastā atrodas VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga””. Autori informē par plānoto lidostas attīstību un ar to saistītajām vides ietekmēm - piesārņojuma un trokšņa līmeņa palielināšanos. Teritorijas plānojuma grozījumos tiek izdalītas trokšņu ietekmes zonā esošās teritorijas (Jaunmārupes un Tēriņu ciemos), kur tiek plānots ierobežot apbūvi vai paredzēt speciālas prasības būvēm, kā arī veikt citus prettrokšņu pasākumus. Vides pārskatā ietverta informācija par pasākumiem, kas veicami saskaņā ar 2004.gada 13.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr.597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība”. Autori vērš uzmanību uz lidlauka teritorijā esošo notekūdeņu savākšanas sistēmu, kas savāc notekūdeņus no lidlauka teritorijas un novada tos Neriņas upē. Tā kā lietus ūdeņu savākšanas sistēmai ir tikai mehāniski filtri, pastāv risks, ka bīstamo vielu noplūdes gadījumā piesārņojums var nonākt Neriņas upē. Autori norāda, ka, plānojot lidostas turpmāko attīstību, ir jārisina jautājums par notekūdeņu attīrīšanas sistēmas uzlabošanu, vai arī jāapsver iespēja lidostai pieslēgties pie kādas no esošajām centralizētajām notekūdeņu savākšanas sistēmām. Autori atzīmē, ka sabiedriskās apspriešanas sanāksmes laikā iedzīvotāji uzdevuši daudz jautājumu par lidostas ietekmi uz cilvēku veselību, par trokšņiem, to novēršanas risinājumiem, par radiolokatora darbību u.c. Vides pārskatā ietverta informācija par jaunbūvēto VAS „Latvijas gaisa satiksme” radiolokācijas staciju novērošanas sistēmas modernizācijai. Autori norāda, ka bāzes radītais elektromagnētiskais lauks cilvēkiem pieejamās vietās nepārsniedz robežvērtības, kuras nosaka ES Padomes

1999.gada 12.jūlija rekomendācijas elektromagnētisko lauku iedarbības uz vispārējo sabiedrību ierobežošanai. Vides pārskata autori iesaka lidostas „Rīga” administrācijai, kā arī pašvaldībai veicināt sadarbību un komunikāciju ar iedzīvotājiem, skaidrojot turpmākos lidostas attīstības plānus un informējot par risinājumiem vides problēmu risināšanā.

5. Mārupes pagastā atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas (Natura 2000) teritorija dabas liegums „Cenas tīrelis”. Vides pārskatā ietverta informācija par šīs teritorijas izveidošanas mērķiem un tur sastopamajām dabas vērtībām, kā arī normatīvo aktu bāzi, kas reglamentē šīs teritorijas aizsardzības un izmantošanas kārtību. Dabas liegumam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns 2005. – 2020.gadam. Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumos nav plānotas darbības, kas skartu dabas lieguma teritoriju, tomēr autori ieteikuši pašvaldībai definēt mērķus šīs teritorijas iespējamai izmantošanai.
6. Raksturojot vides stāvokli teritorijās, ko plānošanas dokumenta īstenošana var ietekmēt, autori norāda uz plānošanas dokumentā paredzētajām darbībām – precizēt pagasta ciemu robežas, rezervēt teritoriju plānotajai ceļa trases izbūvei, kā arī precizēt valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauka teritorijas robežas, t.sk. rezervēt lidlauka turpmākajai attīstībai nepieciešamo teritoriju, kas teritorijas plānojumā tiek noteikta kā turpmākās izpētes teritorija. Autori vērtējuši lidostas un plānoto ceļu ietekmi uz pašvaldības attīstību kopumā, kā arī norādījuši uz iespējamām vides ietekmēm.
 - Vides pārskatā īsi raksturota VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pašreizējā darbība, kā arī norādīts uz turpmāk plānotajām darbībām. Lidostā un tai pieguļošajās teritorijās veikti trokšņa līmeņa mērījumi un Vides pārskatā ievietota VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” un Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras izstrādātā un šajā gadā pabeigtā trokšņu karte. Autori aprakstījuši trokšņa līmeņa sadalījumu pagasta teritorijā un norādījuši uz trokšņa ietekmes zonā esošajām teritorijām. Autori norāda uz nepieciešamību ņemt vērā trokšņa ietekmētās teritorijas, plānojot turpmāko pagasta attīstību, paredzot šajās teritorijās darījumu un pakalpojumu zonas. Lidostas turpmākajos plānos ietilpst jauna skrejceļa izveidošana. Autori norāda, ka plānotā lidostas paplašināšana visvairāk skars Skultes ciemu, kā arī ietekmēs ap lidlauka teritoriju esošās privātmājas (palielināts trokšņu līmenis). Autori informē par veikto trokšņa līmeņa monitoringu un atkārtoti norāda uz 2004.gada 13.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr.597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība”, saskaņā ar kuriem pašvaldībai jāsadarbojas ar LR Satiksmes ministriju, paredzot pasākumus vides trokšņa stratēģisko karšu un rīcības plāna trokšņa samazināšanai izstrādei. LR Vides ministrijā sadarbībā ar LR Satiksmes ministriju tiek izstrādāta trokšņu samazināšanas rīcības programma Rīgas aglomerācijai. Autori informē par plānotajiem pasākumiem, kas saistīti ar aviotransporta radītā trokšņa samazināšanu. VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” administrācija sniegusi atzinumu par Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskatu. Minētajā atzinumā izteikti ieteikumi attiecībā uz Mārupes pagasta attīstības dokumentu izstrādi, kā arī norādīts uz plānotajiem pasākumiem lidostas darbības ietekmes uz vidi samazināšanai.

- Vides pārskatā ietverta informācija par Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumos iekļaujamo teritoriju, kas rezervēta ceļa izbūvei Dienvidu tilta savienojumam ar lidostu „Rīga” un šķērso Mārupes pagasta teritoriju. Autori informē par plānošanas dokumenta izstrādes laikā izskatītajiem četriem ceļa trases iespējamajiem izvietojuma variantiem. Vides pārskatā ievietota tabula, kurā apkopota informācija par visām izskatītajām alternatīvām, norādot uz skarto īpašumu skaitu, esošo zemes izmantošanu un apbūvi, kā arī uz faktoriem, kas ietekmē vidi un cilvēku veselību. Tabulā uzrādīti arī dati par sabiedriskās apspriešanas laikā izteiktajiem iedzīvotāju viedokļiem. Sākotnējā plānošanas dokumenta izstrādes stadijā tika izskatīti divi ceļu izbūves trases varianti. Abas plānotās ceļa trases šķērso jau apbūvētu savrupmāju teritoriju, kā arī jauktas dzīvojamās un darījumu teritorijas, turklāt sabiedriskās apspriešanas laikā tika iesniegti iesniegumi ar vairāk kā 2500 iedzīvotāju parakstiem pret šādu ceļa trašu izvietojuma variantiem. Plānošanas dokumenta izstrādes gaitā pašvaldība izstrādāja 3. un pēc sabiedriskās apspriešanas arī 4. variantu. Salīdzinot ar pirmajiem diviem variantiem, trešais variants skar mazāk dzīvojamo teritoriju un esošo apbūvi, bet arī pret šo variantu tika izteikts iedzīvotāju protests, tāpēc 2009.gada 14.janvārī Mārupes pagasta padome pieņēma lēmumu Nr.8 „Par Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.gadam grozījumu 1.redakcijas pilnveidošanu”. Pilnveidotajā redakcijā tika izstrādāts ceturtais alternatīvais ceļa trases izvietojuma risinājums. Saskaņā ar Vides pārskatā ietvertu informāciju, ceļa trase tiek virzīta pa jau esošām ielām (izņemot caur Meduma purva malu, kur jābūvē jauns ceļš) un gar šīs trases malām esošajā Mārupes pagasta teritorijas plānojumā pārsvarā tiek plānotas darījumu teritorijas. Vides pārskatā norādīts uz iespējamām ietekmēm, kas saistītas ar autotransporta kustības palielināšanos un pasākumiem, kas veicami ietekmes uz vidi samazināšanai. Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumos 4.alternatīvais ceļa trases izvietojuma variants ir atstāts kā vienīgais risinājums. Jāatzīmē, ka arī pret šādu trases izvietojumu pašvaldība saņēma ~ 430 iedzīvotāju pretenzijas (pārsvarā no Tīraines ciema iedzīvotājiem). Vides pārskatā ietverta informācija par sabiedriskās apspriešanas laikā organizētajām sanāksmēm, kurās tika uzaicināti visi zemes īpašnieki, kurus skar minētās trases izbūve. Saskaņā ar iesniegtajiem materiāliem, Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu izstrādē piedalījās LR Satiksmes ministrijas un VAS „Latvijas valsts ceļi” administrācijas pārstāvji. 2009.gada 22.janvāra vēstulē Nr.01.01.-13.1/7-2 LR Satiksmes ministrija ir informējusi par to, ka 2009.-2010. gadā ir plānots veikt izpēti projektu Dienvidu tilta savienojumam ar lidostu „Rīga”. Projekta ietvaros paredzēts veikt transporta plūsmas izpēti, kā arī precizēt ceļa novietojumu ar iespējami mazāko ietekmi uz vidi un īpašumiem. Pievedceļam jānosaka tehniskie parametri atbilstoši prognozētajai satiksmes plūsmai. Saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” pirms ceļa trases izbūves būs jāveic arī paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums.
7. Vides pārskatā izvērtēti starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi, norādot uz to integrāciju Mārupes pagasta teritorijas plānojumā. Īpaša vērība

pievērsta Nacionālā vides politikas plānā 2004.-2008.gadam izvirzītajām un Mārupes pagastam aktuālajām prioritātēm un mērķiem – ūdens resursu kvalitātes nodrošināšanai, zemes dzīļu ilgtspējīgai izmantošanai, piesārņoto vietu izpētei un sanācijai, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai u.c.

8. Vides pārskatā atbilstoši MK noteikumu 8.7. punktā noteiktajam raksturotas plānošanas dokumentā paredzētās darbības un izvērtētas šo darbību īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi, akcentējot tiešās un netiešās, īslaicīgās un ilglaicīgās, kā arī summāras ietekmes, kas prognozējamas plānošanas dokumenta realizācijas laikā. Tiešās ietekmes saistītas ar esošo apdzīvoto vietu attīstību un jaunu objektu būvniecību, kā rezultātā palielinās notekūdeņu un atkritumu daudzums. Autori vērš uzmanību uz plānoto lidostas teritorijas paplašināšanu un tās tuvumā esošajiem biznesa un darījuma centriem. Autoceļu infrastruktūras attīstība ir saistīta ar gaisa un ūdens piesārņojumu, kā arī trokšņa līmeņa palielināšanos. Autori papildus atzīmē, ka pagasta teritorijā nav plānota intensīva derīgo izrakteņu ieguve vai arī lielu ražošanas objektu izvietošana, kas varētu kopumā vides stāvokli teritorijā pasliktināt. Vislielākais trokšņa ietekmes pieaugums saistāms ar jaunu ceļu izbūvi un lidostas teritorijas paplašināšanu. Autori atkārtoti norāda uz Skultes ciemu, kas atrodas lidostai rezervētajā turpmākās izpētes teritorijā, kā arī uz šajā teritorijā esošajiem Rīgas pašvaldībai piederošajiem mežiem, kas pilda Rīgas pilsētas mežu aizsargjoslas funkcijas.
9. Vides pārskatā apkopota informācija par plānošanas dokumentā ietvertajiem risinājumiem, kas novērsīs vai samazinās plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmi uz vidi. Informācija ir apkopota tabulas veidā, kur vērtētas iespējamās ietekmes, kas saistītas ar teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida izmaiņām (meža un lauksaimniecības zemju transformācija, ražošanas objektu apbūve u.c.). Tabulā ietverti arī Vides pārskata autoru ieteikumi iespējamo ietekmju mazināšanai.
10. Vides pārskatā vērtētas Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumos paredzētās darbības, t.sk. četri alternatīvie ceļa trases izvietojuma varianti, kā arī plānošanas dokumenta „nulles” alternatīva, t.i., kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek īstenots plānošanas dokuments. Plānošanas dokumenta izstrādes un tā stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā par piemērotāko atzīts ceturtais ceļa trases izvietojuma variants.
11. Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu realizācija neradīs negatīvu ietekmi uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas (Natura 2000) teritoriju, tādēļ kompensējošie pasākumi nav nepieciešami. Plānošanas dokumentā nav paredzētas darbības, kas varētu radīt pārrobežu ietekmi.
12. Vides pārskatā ietverta informācija par plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringu ar mērķi konstatēt teritorijas plānojuma realizācijas ietekmi uz vidi un, nepieciešamības gadījumā, koriģēt teritorijas plānojumu. Vides pārskata autori devuši vispārēja rakstura informāciju par monitoringu, kā arī norādījuši uz vides faktoriem, kam jāpievērš galvenā vērība veicot Mārupes pagasta teritorijas plānojuma realizācijas vides ietekmes novērtējumu. Vides pārskata pielikumā ievietota tabula „Indikatori teritorijas plānojuma monitoringam”, kurā apkopota informācija par monitoringā izmantojamiem indikatorrādītājiem. Autori papildus

norādījuši uz pašvaldībai veicamajiem pasākumiem, kas būtu jāīsteno plānošanas dokumenta realizācijas laikā.

13. Vides pārskata kopsavilkums sagatavots atbilstoši MK noteikumu 8.14. punktā noteiktajam.

Vides pārskata sabiedriskā apspriešana:

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana veikta atbilstoši MK noteikumu V nodaļā noteiktajam. Vides pārskatam klāt pievienots pārskats par Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu un Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu.

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu un Vides pārskata sabiedriskā apspriešana notika no 2008.gada 10.novembra līdz 2009.gada 02.janvārim. Šajā plānošanas dokumenta izstrādes posmā izvērtēšanai tika piedāvāti trīs alternatīvie Dienvidu tilta un lidostas „Rīga” savienojuma ceļa trases izvietojuma varianti. Sabiedriskās apspriešanas laikā tika organizētas tikšanās ar VAS „Latvijas Valsts ceļi” un VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” administrācijas pārstāvjiem. Viena no sabiedriskās apspriedes sanāksmēm notika Skultes ciemā, kurā bija reģistrējušies 127 ciema iedzīvotāji. Iedzīvotāji uzdeva jautājumus par lidostas attīstību, trokšņu mērījumiem, kompensācijām, SIA „Inversija” darbību. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmē Mārupes kultūras namā piedalījās 211 dalībnieki. Pirms sanāksmes tika izsūtītas uzaicinājuma vēstules zemju īpašniekiem, kuru īpašumus skar plānotās ceļatrases. Liela daļa sanāksmes dalībnieku izteica pretenzijas pret ceļa trases izvietojuma variantiem. Informācija par plānošanas dokumenta izstrādi un sabiedriskās apspriešanas norisi tika plaši atspoguļota laikrakstā „Mārupes Vēstis”. Jāatzīmē, ka pret izstrādāto plānošanas dokumentu tika iesniegts pretenzijas iesniegums ar lielu skaitu iedzīvotāju parakstu. Saskaņā ar Vides pārskatā ietverto informāciju, pret ceļa trases izvietojuma 1. un 2. alternatīvu bija vairāk kā 2500 iedzīvotāju. 2009.gada 14.janvārī Mārupes pagasta padome ar sēdes protokolu Nr.1 pieņēma lēmumu Nr.8 „Par Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.gadam grozījumu 1.redakcijas pilnveidošanu”, kur nolemts pilnveidot izstrādāto Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.gadam grozījumu 1.redakciju atbilstoši institūciju atzinumiem un sabiedriskās apspriešanas rezultātiem un sagatavot Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.gadam grozījumu galīgo redakciju. Papildinātajā Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu redakcijā tika piedāvāts ceturtais ceļa trases izbūves variants, kas atstāts kā vienīgais risinājums. Izstrādātajiem Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumiem tika izsludināta papildus sabiedriskā apspriešana no 2009.gada 26.janvāra līdz 16.februārim. Plānošanas dokumenta Vides pārskats tika iesniegts atzinuma sniegšanai Birojā. Izskatot iesniegtos materiālus, Birojs secināja, ka sabiedrībai nav bijusi iespēja 2004.gada 23.marta Ministru kabineta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” V daļā noteiktajā kārtībā iepazīties ar Vides pārskatu, kurā ietverts 4.perspektīvā ceļa trases varianta risinājuma izvērtējums. Tā kā plānotais 4. perspektīvais ceļa trases izvietojuma variants arī skar iedzīvotāju intereses, šķērso meža un purvu teritorijas, turklāt būtiski atšķiras no Rīgas rajona teritorijas plānojumā 2007.-2019.gadam rezervētās perspektīvās trases teritorijas izvietojuma, Birojs atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta

7.daļā noteiktajam, atgriezta Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.gadam grozījumu Vides pārskatu izstrādātājam pārstrādāšanai, uzdodot pēc atbilstošas Vides pārskata papildināšanas veikt atkārtotu Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu MK noteikumu V nodaļā noteiktajā kārtībā. Tā kā 4. ceļa trases izvietojuma variantā mainās ar plānošanas dokumenta realizāciju saistīto ietekmju teritorijas, kas turklāt atšķiras no Rīgas rajona teritorijas plānojuma 2007.-2019.gadam rezervētās perspektīvās trases teritorijas, Birojs noteica plānošanas dokumentu un Vides pārskatu izskatīšanai nosūtīt LR Satiksmes ministrijai, AS „Latvijas valsts autoceļi”, VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga””, Rīgas rajona padomei, Rīgas plānošanas reģiona administrācijai, Valsts meža dienesta reģionālajai struktūrvienībai, Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei.

Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskata atkārtota sabiedriskā apspriešana notika no 2009.gada 4.marta līdz 14.aprīlim. Birojā iesniegtajam Vides pārskatam pievienotas iepriekš minēto institūciju vēstuļu un atzinumu kopijas. Rīgas plānošanas reģiona administrācija norāda, ka Vides pārskatā ir ņemts vērā Rīgas plānošanas reģiona 17.12.2008. atzinumā Nr.02-08/133 norādītais un tai nav iebildumu par izstrādāto Vides pārskata projektu. Arī pārējās institūcijas, t.sk. Rīgas rajona padome, neiebilst pret izstrādāto Vides pārskatu. LR Satiksmes ministrija un VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” sniegušas papildus informāciju Vides pārskata papildināšanai. LR Satiksmes ministrija informējusi par Rīgas domes sadarbībā ar LR Vides ministriju izstrādāto Rīgas aglomerācijas trokšņu samazināšanas plānu, kas iekļauj arī rīcības programmas, un par pašvaldības iespējām piedalīties minēto plānu izstrādē.

Par Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskatu pašvaldība saņēmusi vienu iesniegumu ar četriem iedzīvotāju parakstiem. Šo pašu vēstuli, kas adresēta Vides ministrijai, Birojs ir saņēmis arī no Vides ministrijas. Iesniegumā izteikti iebildumi par to, ka plānotā Dienvidu tilta un lidostas „Rīga” ceļa trases ietekmes novērtējumā ir pārāk vispārējs, ka nav izvērtēti vairāki iespējamie attīstības scenāriji un to ietekme uz vidi, kā arī par neskaidrību saistībā ar ceļa trases aizsargjoslas platumu un ietekmētajām zemes īpašnieku teritorijām. 2009.gada 16.aprīlī SIA „Reģionālie projekti” Birojā iesniedza Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskata pielikumu Nr.1, kurā sniegti komentāri par vēstulē izteiktajiem iebildumiem. Cita starpā Vides pārskata autori norādījuši, ka šajā brīdī vēl nav zināms plānotā ceļa platums (2 vai 4 joslu), tāpēc Vides pārskatā izskatītās ietekmes balstītas uz maksimāli iespējamo ceļa platumu. Kā jau norādīts iepriekš, LR Satiksmes ministrija ir informējusi par to, ka 2009.-2010. gadā ir plānots veikt izpētes projektu Dienvidu tilta savienojumam ar lidostu „Rīga”. Projekta ietvaros paredzēts veikt transporta plūsmas izpēti, kā arī precizēt ceļa novietojumu ar iespējami mazāko ietekmi uz vidi un īpašumiem. Pievedceļam jānosaka tehniskie parametri atbilstoši prognozētajai satiksmes plūsmai. Saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” pirms ceļa trases izbūves būs jāveic arī paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums.

Izvērtētā dokumentācija:

SIA „Reģionālie projekti” 2009.gada 16.aprīļa vēstule Nr.09/01-70, 2009.gada 15.aprīļa vēstule Nr.09/01-68 un 2009.gada 18.februāra vēstule Nr.09/01-28, Mārupes

pagasta teritorijas plānojuma grozījumu materiāli, Vides pārskats un Vides pārraudzības valsts biroja 2008.gada 21.jūlija lēmums Nr.47 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” un 2009.gada 25.februāra vēstule Nr.7-01/342.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.
2. Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 ar 2008.gada 25.novembra noteikumu Nr.980 grozījumiem „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.
3. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”.
4. Ministru kabineta 2003.gada 22.jūlija noteikumi Nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
5. Aizsargjoslu likums.
6. Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumi Nr.597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība”.
7. Teritorijas plānošanas likums.
8. Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumi Nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”.

Rekomendācijas:

1. Vides pārskatā jāprecizē informācija par plānotā Dienvidu tilta un lidosta „Rīga” savienojuma ceļa trases ietekmētajām teritorijām, ietverot arī informāciju par pārskatā vērtētā ceļa trases aizsargjoslas platuma izvēles pamatojumu.
2. Vides pārraudzības valsts birojs rekomendē Mārupes pagasta padomei izvērtēt nepieciešamību pilnveidot Mārupes pagasta teritorijas plānojuma 2002.-2014.gadam 2009.gada grozījumus, ņemot vērā Vides pārskatā ietvertos ieteikumus. Birojs vērš uzmanību uz Vides pārskatā norādīto informāciju par izstrādātajām lidostas „Rīga” trokšņa kartēm un rekomendē pašvaldībai izskatīt nepieciešamību plānošanas dokumentā iestrādāt prasības saistībā ar jaunāko informāciju.
3. Mārupes pagasta padomei, atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 ar 2008.gada 25.novembra noteikumu Nr.980 grozījumiem „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” VII nodaļā noteiktajam, jāinformē sabiedrība par Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumu pieņemšanu. MK noteikumu 27.punkta noteiktajā kārtībā pašvaldībai jā sagatavo informatīvs ziņojums par to,
 - kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi;

- kā ņemts vērā vides pārskats, izteiktie atzinumi, sabiedriskās apspriešanas rezultāti;
 - pamatojums, kāpēc no visiem iespējamiem risinājuma variantiem izraudzīts pieņemtais variants;
 - ziņas par pasākumiem plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai, norādot monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņus.
4. Lai konstatētu Mārupes pagasta teritorijas plānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī lai nepieciešamības gadījumā izdarītu grozījumus pagasta teritorijas plānojumā, pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, vismaz līdz plānošanas perioda beigām (2014. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā.

Direktors

A.Lukševics

APZĪMĒJUMI	NOSAUKUMS
	VALSTS GALVENAIS AUTOCEĻŠ
	VALSTS 1. ŠĶIRAS CEĻŠ
	VALSTS 2. ŠĶIRAS CEĻŠ
	PERSEPEKTĪVAIS VALSTS 2. ŠĶIRAS CEĻŠ
	LIKVIDĒJAMĀIS VALSTS 2. ŠĶIRAS AUTOCEĻA POSMS
	PAŠVALDĪBAS CEĻI UN GALVENĀS CIEMU IELAS
	DIENVIDU TILTA PĀR DAUGAVU UN LIDOSTAS "RĪGA" PERSPEKTĪVĀ CEĻĀ
	TRAŠU VARIANTU NOVIETOJUMS
	VAIRĀKLĪMĒŅU AUTOCEĻU SATIKSMES IZKĀRTOJUMS
	VAIRĀKLĪMĒŅU AUTOCEĻU ŠĶĒRSOJUMS
	AUTOSTĀVVIETA "PARK & RIDE"
	ESOŠS DZELZCEĻŠ
	PERSPEKTĪVS DZELZCEĻŠ
	PERSPEKTĪVA TRAMVAJA LĪNIJA
	ESOŠĀ LIDOSTAS TERITORIJA
	PERSPEKTĪVĀ LIDOSTAS TERITORIJA
	ESOŠĀ DZELZCEĻA STACIJA
	PERSPEKTĪVA DZELZCEĻA STACIJA

